

ÅRSRAPPORT 2009

167. driftsår

Sparebanken
Øst

INNHold

Nøkkeltall.....	2
Styrets beretning	3-9
Eierstyring og selskapsledelse.....	10-12
Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5	13
Resultatregnskap	14
Balanse	15-16
Endring i egenkapital.....	17
Kontantstrømpoppstilling.....	18
Noter til regnskapet	19-84
Gavetildeling 2008 utbetalt i 2009.....	85
Revisjonsberetning.....	86
Årsberetning fra Kontrollkomitéen.....	87

NØKKELTALL – KONSERN

	2009	2008	2007	2006	2005
Gjennomsnittlig antall utestående egenkapitalbevis	15 606 370	3 778 267	3 636 795	3 636 795	3 636 795
Gjennomsnittlig egenkapital (mill. kr.)	1 343,4	1 305,4	1 432,3	1 340,4	1 201,1
Gjennomsnittlig forvaltn.kapital (mill. kr.)	23 556,2	22 885,9	20 965,6	19 932,7	19 303,2
1. Egenkapitalrentabilitet (%)	21,92	-29,56	14,45	7,09	26,22
2. Resultatnivå I (%)	1,25	-1,69	0,99	0,48	1,63
3. Resultatnivå II (%)	1,81	-1,15	1,35	0,65	1,92
4. Rentenetto (%)	2,05	1,91	1,72	1,65	1,89
5. Kostnader/inntekter (før tap på utlån/garantier) (%)	43,89	595,26	51,48	70,48	59,12
6. Kostnadseff. personalkostnader (%)	0,75	0,68	0,70	0,74	0,73
7. Kostnadseff. øvrige kostnader (%)	0,61	0,65	0,67	0,73	0,69
8. Kostnadseff. sum driftskostnader (%)	1,42	1,39	1,44	1,55	1,51
9. Egenkapitalandel (%)	6,84	4,42	6,77	6,18	6,67
Vekst i forvaltningskapitalen - siste 12 mnd	-12,76	14,28	3,27	11,91	3,67
Vekst i brutto utlån til kunder - siste 12 mnd	-4,91	4,15	11,62	16,55	7,37
10. Tap i forhold til netto utlån til kunder (%)	0,17	0,56	-0,02	-0,02	-0,02
11. Andel tapsavs. i forhold til brutto utlån til kunder	0,92	0,87	0,38	0,53	0,76
12. Innskuddsdekning (%)	43,91	43,68	43,27	41,52	45,74
Kapitaldekning (%)	17,11	11,51	15,61	15,18	17,61
Kjernekapitaldekning (%)	14,15	8,39	13,13	13,61	15,22
Antall årsverk	277	278	258	264	258
Utbytte (kr.)	4,00	0,00	15,00	15,00	28,00
RISK-beløp i kroner (pr. 01.01.)	-	-	-	7,80	1,69
13. Fortjeneste pr. bevis e/skatt (kr.)	7,05	-8,05	19,84	9,73	35,82
14. Resultatdekn. pr. bevis e/skatt (kr.)	14,20	-102,12	56,91	26,14	86,59
15. Eierbrøk (%)	49,63	33,39	34,87	37,21	41,37
16. Bokført egenkapital pr. bevis (kr.)	35,56	124,47	134,14	132,05	133,87
17. Omløpshastighet (omsatt/utstedt)	103,10	8,21	12,57	17,71	19,68

Definisjoner

1. Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital
2. Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
3. Resultat før tap på utlån/garantier i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
4. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
5. Sum driftskostnader i % av netto rente- og kredittprovisjonsinntekter og sum andre driftsinntekter
6. Personalkostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
7. Andre driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
8. Sum driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
9. Egenkapital i % av forvaltningskapitalen
10. Tap i % av netto utlån til kunder ved periodens begynnelse
11. Tapsavsetning utlån i % av brutto utlån til kunder
12. Innskudd fra kunder i % av netto utlån til kunder
13. Eierandelskapitalens del av bankens resultat etter skatt pr. utestående egenkapitalbevis pr. 31.12.09.
14. Bankens resultat etter skatt dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis pr. 31.12.09.
15. Egenkapitalbeviserens andel av total EK (ekskl. avsetn. årets utbytte) i prosent. (Grunnlag pr. 01.01, tidsvektet ved emisjon).
16. Eierandelskapital dividert på antall egenkapitalbevis

STYRETS BERETNING 2009

Styret fremlegger herved beretning for selskapets 167. driftsår.

INNLEDNING

Sparebanken Øst ble stiftet 11. januar 1843.

Bankens idégrunnlag har stått fast i flere år. Banken arbeider i det sentrale østlandsområdet fra 23 kontorer. Det ble ikke etablert nye kontorer i 2009.

Styret oppfatter at bankens strategiske frihetsgrad er avhengig av bankens utvikling kompetansemessig og finansielt.

Innenfor en drøy times reiseavstand fra Drammen har banken et totalt nedslagsfelt på nærmere 1,7 mill. mennesker som representerer nærmere 40 prosent av Norges befolkning. I dette området ønsker Sparebanken Øst å være en liten aktør samtidig som vi er en stor aktør i Nedre Buskerud.

Styret mener at bankens vekst lettest vil kunne håndteres ved organisk vekst.

VISJON OG STRATEGI

Visjon

Sparebanken Øst ønsker å være en ledende sparebank i østlandsområdet.

Idégrunnlag

Sparebanken Øst skal være en leverandør av finansielle tjenester som skal sette kundene i stand til å utnytte sine økonomiske ressurser på en best mulig måte. Sparebanken Øst skal være en lønnsom bank drevet etter forretningsmessige prinsipper. Sparebanken Øst skal være samfunnsorientert og ha høye etiske krav.

Sparebankidentiteten

Sparebanken Øst ønsker å hegne om identiteten som sparebank som blant annet betyr at vi ønsker å være en ekte lokalbank i lokalmarkedet.

Vi vil bidra til verdiskapning og økt aktivitet i lokalsamfunnene – ikke minst i kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen. Vi vil videreutvikle banken med utgangspunkt i lokal forankring, langsiktighet og troverdighet.

Distribusjonskanaler

Vi ønsker å gi kundene valgfrihet i forhold til tilgjengelighet og servicenivå. Vi vil derfor tilby våre tjenester gjennom kontornettet og elektroniske kanaler.

Holdning til prising

Vi skal tilby konkurransedyktige priser på våre tjenester.

Servicenivå

Prisingen skal variere i forhold til kundens valg av betjeningsform og ønsket servicenivå.

Risiko

For lån, kreditter og tilsvarende tjenester skal prisingen reflektere den grad av risiko som vi påtar oss.

Holdning til samarbeid

Sparebanken Øst skal videreutvikles som selvstendig sparebank.

Vi vil søke ulike former for samarbeid med andre banker og forskjellige leverandører der det er formålstjenlig for å sikre konkurransedyktig tilbud til kundene og/eller muliggjøre kostnadseffektiv drift.

På denne bakgrunn har Sparebanken Øst gått inn som eier av nærmere 15 prosent i Frende Holding AS som igjen eier livselskapet Frende Liv AS og skadeforsikringsselskapet Frende Skade AS. Vi samarbeider her med en rekke andre alliansefrie banker hvorav Sparebanken Vest er den største.

Med i hovedsak de samme bankene som eiere har Sparebanken Øst gått inn som eier i Norne Securities AS som er et verdi-papirforetak. Dette selskapet ble satt i operativ drift vinteren 2009.

De nevnte selskaper er etablert i Bergen.

Vårt geografiske marked

Vi definerer vårt hovedmarked til å være aksene fra Skotselv ned til Drammen og videre til Jessheim via Asker, Sandvika og Oslo, samt fylkene Vestfold og Østfold. En annen måte å si det på er: Alle områder som kan nås med ca. 1 times bilkjøring fra Drammen. Vi ser på kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen som vårt lokalmarked. Vi ser på det sentrale østlandsområdet som vårt nisjemarked. Vi ser på hele Norge som et potensielt massemarked.

Våre kundegrupper

Vi ønsker primært å være en bank for personkunder og/eller utvalgte segmenter av personkunder, små og mellomstore bedrifter, landbruket, foreninger og lag.

Våre produkter

Vi ønsker å dekke våre hovedmålgruppers behov for vanlige finansielle tjenester. Våre hovedprodukter er innskudd, utlån, betalingsformidling og korttjenester, forsikring (liv og skade), plasseringstjenester og fondsprodukter.

Organisering

Sparebanken Øst vil ha en markedsorientert organisasjon som byr på interessante utfordringer for ansvarsbevisste og kvalifiserte medarbeidere.

Medarbeiderutvikling

Sparebanken Øst ønsker å utvikle sine medarbeidere slik at de også kan møte fremtidige krav til kompetanse og omstilling.

Økonomisk målsetting

Sparebanken Østs målsetting er å ha tilstrekkelig kapitaldekningsgrad og oppnå et best mulig økonomisk resultat.

De etterfølgende økonomiske mål for Sparebanken Øst er:

- Egenkapitalrentabiliteten definert som overskudd etter bokførte tap og skatter i prosent av gjennomsnittlig egenkapital skal utgjøre minimum 11 prosent.

- Illikvide eiendeler skal finansieres langsiktig. Langsiktig finansiering (løpetid > 12 måneder) skal minst utgjøre 105 prosent av illikvide eiendeler.
- Kapitaldekningen for konsernet skal være minimum 13 prosent, det vil si 5 prosentpoeng over myndighetenes krav på 8 prosent. Kjernekapitalen skal utgjøre minst 11 prosent.
- Tap på utlån skal maksimalt utgjøre 0,4 prosent av netto utlån ved inngangen til det enkelte år.

Multibranding

DinBANK.no

DinBANK.no er Sparebanken Østs internettsatsing som hadde sin oppstart 4. september 2006. DinBANK.no er etablert som et meget enkelt, effektivt og rimelig bankalternativ for selvbetjeningsskunder. DinBANK.no har i all hovedsak gitt lån til kunder med pant i bolig innenfor 70 prosent belåningsgrad. Kundene kommer fra hele Norge, dog med overvekt av kunder i fylkene Oslo, Akershus og Buskerud.

Sparebanken Øst valgte å etablere konseptet med et langsiktig perspektiv og det anses å være viktig for å bygge kunnskap og erfaring om nye fremtidsrettede driftsmodeller.

YoungBank.no

Sparebanken Øst har valgt å etablere flere nisjekonsepter de siste to årene, ett av disse er YoungBank.no. Konseptet tar sikte på å tilby ungdom en bank, både teknisk og kommunikasjonsmessig, som er tilpasset denne kundegruppen. YoungBank.no hadde ved utgangen av året 3.377 kunder, langt over bankens forventninger.

Norsk økonomi i 2009

En lang periode med global høykonjunktur preget av store ubalanser og høy kreditt- og boligprisvekst ble i 2008 og videre i 2009 etterfulgt av mislighold og tap med etterfølgende sammenbrudd i finansielle strukturer og nærmest full kollaps i det internasjonale finansielle systemet. Dette fikk umiddelbart følgeeffekter for norsk økonomi og norsk finansnæring.

Første halvår 2009 var preget av tilstramningen i kreditt internasjonalt og dystre utsikter fremover for økonomien i Norge og verden for øvrig. Sentrale kjennetegn ved verdensøkonomien var svekket ordrettilgang, lavere eksport/import og redusert sysselsetting. I Norge økte arbeidsledighetsraten til 3,2 prosent i 2009 mot 2,6 prosent i 2008. Sammenlignet med en rekke andre land var svekkelsen i økonomien i Norge imidlertid moderat og økningen i ledigheten beskjeden.

En rekke pengepolitiske og finanspolitiske tiltak ble både i Norge og internasjonalt iverksatt for å avdempe og motvirke den negative konjunkturutviklingen. Dette ble gjort sammen med tiltak for å sikre likviditets- og kapitalstabiliteten i bank- og finanssystemene.

Tiltakene viste seg å virke og i 2. halvår 2009 var veksten tilbake i industrilandenes økonomi. I Norge var det vekst i BNP i 3. og 4. kvartal etter nedgang i både 1. og 2. kvartal. Ved inngangen til 2010 er forventningene fra SSB at arbeidsledigheten vil øke til 3,5 prosent i 2010 og videre øke til 3,9 prosent i 2011. Veksten i BNP forventes å være 2,0 prosent og 2,7 prosent for henholdsvis 2010 og 2011.

VIRKSOMHETEN I 2009

IFRS (International Financial Reporting Standards)

Konsern- og selskapsregnskapet til Sparebanken Øst for 2009 er utarbeidet i samsvar med gjeldende IFRS-standarder godkjent av EU og IFRIC-fortolkninger.

Konsernregnskapet til Sparebanken Øst har vært avlagt etter IFRS-regelverket fra 01.01.05. Fra og med 2007 ble også selskapsregnskapet avlagt etter IFRS.

En legger til grunn prinsippene i et historisk kostregnskap, med unntak for finansielle derivater og investeringer som er holdt for omsetning eller er tilgjengelig for salg, samt den del av verdipapirporteføljen hvor ledelsen har valgt å benytte "Fair Value Option". Disse postene er vurdert til virkelig verdi.

Resultat

Konsernet oppnådde i 2009 et resultat før skatt på 401,4 mill. kroner mot et underskudd på 508,8 mill. kroner i 2008. Forbedringen i resultatet skyldes i hovedsak at banken har gjenfunnet deler av tap på bankens finansielle investeringer ført i 2008. Videre er rentenettoen betydelig bedre sammenliknet med i fjor. Tap på utlån til bedrifter er fortsatt begrenset og tap på utlån til personkunder er tilnærmet ikke-eksisterende. Andre inntekter viser en stabil utvikling og kostnadene er stabile.

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør resultat før skatt 1,70 prosent mot minus 2,22 prosent for samme periode i fjor.

Resultat etter skatt viser et overskudd på 294,4 mill. kroner mot et underskudd på 385,8 mill. kroner i 2008. Dette gir en egenkapitalrentabilitet på 21,92 prosent for 2009.

Rentenetto

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 481,9 mill. kroner og viser en økning på 45,3 mill. kroner i forhold til 2008. Bankens datterselskap, AS Finansiering, bidrar betydelig til økningen.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter tilsvarer 2,05 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 1,91 prosent i 2008, dvs. en økning på 0,14 prosentenheter.

Gjennom 1. halvår var nedgangen i utlånsrenter til privat- og bedriftsmarkedet relativt sett lavere enn nedgangen i bankens fundingkostnad, og derved oppnådde banken en meget sterk rentenetto i denne perioden. Den relative forskjellen ble mindre i 2. halvår, dog slik at 4. kvartal isolert sett ble bedre enn 3. kvartal. Investeringer i syndikerte utlån til øst-europeiske banker samt høyrisiko-obligasjoner er betydelig redusert gjennom 2009. Bidraget til rentenettoen fra disse investeringene er derfor gradvis redusert gjennom 2009.

Bankens fundingkostnad har i hovedsak fulgt utviklingsløpet til 3 måneders Nibor i 2009. Imidlertid har relativt sett høy fastrente på F-lån i Norges Bank og sertifikater påvirket fundingkostnadene negativt i perioden.

Driftsinntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester utgjør 83,5 mill. kroner og viser en økning på 2,2 mill. kroner i forhold til 2008. Provisjonsinntektene kommer fra tradisjonelle banktjenester og inntektene har vært helt stabile gjennom 2009.

Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle eiendeler gir en inntektsføring på 171,5 mill. kroner for 2009, mens det i 2008 ble tapsført 490,2 mill. kroner.

Bankens finansielle investeringer i obligasjoner, ansvarlige lån og garantier til Eksportfinans ASA har hatt en betydelig positiv utvikling i 2009, og banken har derved gjenvunnet deler av tapet på finansielle investeringer ført i 2008. Realiserte tap på obligasjonsporteføljen er i år ca. 82 mill. kroner.

Andre driftsinntekter utgjør 16,9 mill. kroner og viser en nedgang på 2,3 mill. kroner i forhold til 2008.

Driftskostnader

Totale driftskostnader utgjør 333,6 mill. kroner og tilsvarer 1,42 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Til sammenlikning utgjorde totale driftskostnader 317,1 mill. kroner tilsvarende 1,39 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2008. Økningen skyldes lønnsøkning i tråd med tariffoppgjøret, avsetning for overskuddsdeling til ansatte og kostnadsføring av estimatavvik på bankens pensjonsforpliktelse.

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester utgjør 24,3 mill. kroner i 2009 mot 24,9 mill. kroner i 2008. Provisjonskostnadene fordeler seg jevnt over året. Forskjellen mellom morbank og konsern gjelder i sin helhet formidlingsprovisjon i AS Financiering.

Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjør 243,9 mill. kroner mot 223,5 mill. kroner for samme periode i fjor. Antall årsverk ved utgangen av 4. kvartal var 277 mot 278 ved utgangen av 2008.

Andre driftskostnader utgjør 52,3 mill. kroner, en reduksjon på 4,0 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor.

Tap på utlån og garantier

Konsernets totale tapskostnad i 2009 er 25,0 mill. kroner. Det er netto tilbakeført (inntektsført) 3,9 mill. kroner på utlån og garantier til kredittinstitusjoner, mens det for tap på utlån og garantier til kunder er tapsført 28,9 mill.

Tap på utlån og garantier til kredittinstitusjoner

Total nedskrivning på islandske banker utgjør 144,9 mill. kroner pr. 31.12.09. Bankens eksponering mot islandske banker etter nedskrivning for tap er begrenset til kun 6,2 mill. kroner. Bankens eksponering mot Øst-Europa er ved utgangen av desember begrenset til to banker med samlet utestående på 49,5 mill. kroner. Risikoen for tap anses som meget begrenset, og nedskrivninger på grupper av utlån utgjør 1,2 mill. kroner pr. 31.12.09.

Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjør 156,9 mill. kroner ved utgangen av 4. kvartal 2009, mens netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjør 12,0 mill. kroner. Misligholdte og tapsutsatte engasjementer på utlån til kredittinstitusjoner består av banker på Island samt en ukrainsk bank.

Tap på utlån og garantier til kunder

Det er netto tapsført 28,9 mill. kroner på utlån og garantier til kunder i 2009, hvorav 13,9 mill. kroner gjelder tapsføring i AS Financiering. I 2008 utgjorde tap på utlån til kunder 94,9 mill. kroner.

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier til kunder har økt med 22,1 mill. kroner fra forrige årsskifte og utgjør 96,4 mill. kroner pr. 31.12.09.

Nedskrivninger på grupper av utlån til kunder utgjør 58,0 mill. kroner pr. 31.12.09 og er redusert med 23,0 mill. kroner i forhold til forrige årsskifte.

Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjør 254,1 mill. kroner mot 287,8 mill. kroner i 2008. Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjør 157,8 mill. kroner og viser en nedgang på 57,7 mill. kroner i forhold til 2008.

Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer til personkunder går ned med 53,2 mill. kroner, mens tilsvarende tall for næringslivskunder øker med 19,6 mill. kroner.

Disponering av årsoverskuddet

Styret foreslår at årsoverskuddet i morbank blir disponert som vist nedenfor. Utbytte er foreslått med kr 4,00 pr. egenkapitalbevis.

Beløp i mill. kroner	2009
Utbytte egenkapitalbevis	82,9
Overført til utjevningfond	50,1
Overført sparebankens fond	115,0
Gaver	20,0
Årsoverskudd	268,0

Utjevningfondet (eksklusiv utbytte) utgjør nå 100,8 mill. kroner som tilsvarer kr 4,86 pr. egenkapitalbevis.

Balanse

Forvaltningskapitalen er redusert med 3.213,7 mill. kroner siden forrige årsskifte og utgjør 21.967,2 mill. kroner ved utgangen av 2009. Reduksjonen i forvaltningskapitalen er i tråd med de valg som er tatt for å bygge ned balansen som et viktig tiltak i finanskrisen. Nedbygging av balansen medførte lavere fundingbehov i en periode der kostnaden ved ny funding var meget høy. Bankens har i perioden prioritert inntjening fremfor vekst i utlån til kunder, samtidig som investeringer i syndikerte utlån og høyrisiko-obligasjoner er bygget ned.

Konter og fordringer på sentralbanker er redusert med 1.291,5 mill. kroner siden forrige årsskifte. Dette som et ledd i å normalisere bankens likviditetsbeholdning etter finanskrisen. I samme periode har statskasseveksler økt med 671,8 mill. kroner.

Netto utlån til kredittinstitusjoner er redusert med 596,1 mill. kroner siden 31.12.08 og utgjør pr. 31.12.09 401,8 mill. kroner. Syndikerte utlån eksklusiv Danmark og Norge utgjør ved utgangen av desember kun:

Island med 6,2 mill. kroner
Latvia med 43,7 mill. kroner
Ukraina med 4,6 mill. kroner

Netto utlån til kunder utgjør 16.619,0 mill. kroner og viser en nedgang på 867,9 mill. kroner siden forrige årsskifte. Brutto utlån til personkunder utgjør 75,2 prosent av totale utlån til kunder.

Beholdningen av sertifikater og obligasjoner viser en nedgang på 381,8 mill. kroner siden forrige årsskifte og utgjør 3.101,6 mill. kroner. I tillegg kommer statskasseveksler med 671,8 mill. kroner.

Konsernets portefølje pr. 31.12.09:

	Pålydende	Markedsverdi
Stat	350,0	357,4
Statskasseveksler	677,0	671,8
Statsgar./a. off. utsteder	527,0	529,5
Ansvarlige lån finans	97,5	93,5
Øvrige finans	1.115,0	1.123,7
Offshore	117,5	90,1
Olje	86,7	47,9
Shipping	98,8	71,3
Industri	202,0	161,4
Kraft	375,0	376,2
Eiendom	76,0	66,0
Øvrige	187,0	184,6
Sum andre	1.143,0	997,5
Totalt	3.909,5	3.773,4

Likviditetsporteføljen utgjør pålydende 3.230,5 mill. kroner og markedsverdien er 3.243,5 mill. kroner. Investeringsporteføljen utgjør pålydende 679,0 mill. kroner og markedsverdien er 529,9 mill. kroner. Til sammenlikning utgjorde investeringsporteføljen ved utgangen av 3. kvartal 2009 henholdsvis pålydende 777,6 mill. kroner og markedsverdi 596,8 mill. kroner.

For likviditetsporteføljen er vektet gjennomsnittlig løpetid frem til avtalt forfall beregnet til 1,91 år, mens tilsvarende for investeringsporteføljen er 2,75 år.

Innskudd fra kunder er redusert med 341,6 mill. kroner fra forrige årsskifte og utgjør 7.296,8 mill. kroner pr. 31.12.09.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjør 8.751,7 mill. kroner og viser en reduksjon på 1.957,7 mill. kroner siden årsskiftet. Dette skyldes forfall og tilbakekjøp av gjeld.

Andre langsiktige låneopptak er redusert med netto 2.031,4 mill. kroner og utgjør 2.380,3 mill. kroner pr. 31.12.09. Syndikerte innlån i valuta er redusert med 180 mill. euro ved førtidig innfrielse og tilbakebetaling av trekkfasilitet med 80 mill. euro. Videre er Schuldscheins innfridd med 45 mill. euro. Banken har totalt trukket 1.500 mill. kroner i F-lån.

Banken har deltatt i statens bytteordning med 915,4 mill. kroner pr. 31.12.09. Kortsiktige innlån (definert som innlån med gjestående løpetid under 1 år) utgjør 2.295,0 mill. kroner.

Kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 2.007,7 mill. kroner ved årsskiftet, hvorav konsernets netto kjernekapital utgjorde 1.663,1 mill. kroner. Med et beregningsgrunnlag på 11.735,3 mill. kroner tilsvarer dette en kapitaldekning på 17,11 prosent hvorav kjernekapitaldekningen utgjør 14,15 prosentpoeng. Banken gjennomførte med virkning fra 2. kvartal en offentlig fortrinnsrettet emisjon som, fratrukket kostnader, medførte en økning i egenkapitalbeviserne kapital med 181,9 mill. kroner.

Bankens styre har vurdert behovet for eventuelt å styrke bankens egenkapital gjennom Statens finansfond. Vurderingen har vært basert på en fremskrivning med moderat vekst i forvaltningskapitalen ved utlån til privatpersoner og bedrifter, stabil marginutvikling og begrensede tap på utlån. Fremskrivning av resultat og balanse for 2010 og 2011 viser ut fra ovennevnte forutsetninger en ansvarlig kapital pr. utgangen av 2011 på i overkant av 15 prosent og en kjernekapital på nærmere 13 prosent. På dette grunnlag har bankens styre valgt ikke å øke bankens egenkapital gjennom Statens finansfond.

Datterselskap

Sparebanken Øst Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst. Selskapet ble stiftet 14.04.09 og har til formål å yte eller erverve bolighypoteklån, eiendomshypoteklån, lån sikret ved pant i andre realregistrerte formuesgoder eller offentlig lån, og å finansiere utlånsvirksomheten hovedsakelig ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Selskapets forvaltningskapital var pr. 31.12.09 1.897,7 mill. kroner og består i all hovedsak av 1. prioritets pantelån i bolig, og er finansiert gjennom obligasjoner med fortrinnsrett og trekkrettighet fra morselskapet. Selskapets egenkapital er 75,0 mill. kroner. Resultat etter skatt viser et overskudd på 2,9 mill. kroner.

AS Finansiering er et heleid finansieringsselskap av Sparebanken Øst. Hovedproduktet er gjeldsbrevfinansiering av bil, i alt vesentlig bruktbiler. Selskapet har i 2009 hatt en meget god inntjening som mer enn kompensere for økte tap i perioden. Selskapet oppnådde et overskudd etter skatt på 21,0 mill. kroner i 2009 mot 5,4 mill. kroner i 2008. Forvaltningskapitalen utgjør 874,2 mill. kroner. Ved utgangen av 2009 har selskapet 26 ansatte tilsvarende 22 årsverk.

Sparebanken Øst Eiendom AS har som hovedformål å drive vanlig eiendomsdrift ved kjøp og salg, utleie og utvikling av fast eiendom samt kjøp og salg av løsøre innenfor ulike forretningsområder. Driftsinntekter utgjorde 20,3 mill. kroner i 2009 mot 19,9 mill. kroner i 2008. Resultat etter skatt viser et overskudd på 2,3 mill. kroner i 2009, mot et underskudd på 1,2 mill. kroner i 2008. Selskapet har 6 ansatte, aksjekapitalen er 35,1 mill. kroner.

Øst Prosjekt AS har som hovedformål å overta prosjekter og drive industri- og handelsvirksomhet til sikring og realisering av utsatte engasjementer i morbanken. Selskapet har ingen ansatte og aksjekapitalen utgjør 12,0 mill. kroner. Resultat etter skatt viser et overskudd på 0,3 mill. kroner i 2009, mot 0,5 mill. kroner i 2008.

Garanti – Eksportfinans ASA

Sparebanken Østs forpliktelse overfor Eksportfinans ASA utgjorde pr. 31.12.08 127,3 mill. kroner, hvorav beløpet over 100 mill. kroner er dekket gjennom en kontragaranti mot en større nordisk bank. Pr. 31.12.09 er forpliktelsen redusert til 46,6 mill. kroner.

UTBYTTEPOLITIKK

Sparebanken Øst har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir en god og stabil avkastning på bankens egenkapital og skape verdier for egenkapitalbeviserne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom egenkapitalbeviserne og sparebankens fond i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Sparebanken Øst vil sikte mot å 50-75 prosent av overskuddet tilordnet egenkapitalbeviserne utbetales som utbytte. I et normalår vil ca. 10 prosent avsettes til gaveformål.

Ved fastsettelsen av utbytte og gaver vil det bli tatt hensyn til bankens resultatutvikling, markedssituasjon, stabilitet i utbytte samt behov for kjernekapital. Dersom det i et enkelt år ikke er resultatmessig dekning for et konkurransedyktig utbytte, vil det likevel søkes utbetalt et konkurransedyktig utbytte ved overførsel av nødvendige midler fra utjevningfondet.

ANSATTE/STYRET

Ved utgangen av 2009 hadde konsernet 291 ansatte tilsvarende 277 årsverk.

Jorund Rønning Indrelied, f. 1959
Daglig leder
Styremedlem siden 2001
Nestleder fra 2003, leder fra 2009
Tidligere varamedlem av styret og kontrollkomiteén

Leif Ove Sørby, f. 1959
Gårdbruker
Styremedlem siden 2000
Tidligere forstanderskapsmedlem

Ingebjørg Mæland, f. 1957
Leder av AI Buskerud
Styremedlem siden 2000
Tidligere forstanderskapsmedlem

Roar Norheim Larsen, f. 1943
Selvst. næringsdrivende
Styremedlem siden 2007
Tidligere forstanderskapsmedlem

Ann Kristin Plomås, f. 1972
Seniorkonsulent PM
Møtende varamedlem for de ansatte siden 2006

Knud Smedsrud, f. 1960
Advokat
Styremedlem siden 2009
Nestleder av styret siden 2009
Tidligere varamedlem av styret

Sverre Nedberg, f. 1956
Siviløkonom
Styremedlem siden 2006
Tidligere forstanderskapsmedlem

Vidar Ullenrød, f. 1957
Direktør
Styremedlem siden 2004
Tidligere forstanderskapsmedlem

Inger Helene Pettersen, f. 1953
Hovedtillitsvalgt
Ansattes styrerepresentant siden 1999
Tidligere varamedlem av styret

Antall årsverk i morbank utgjør 249. Gjennomsnittsalderen for ansatte er 46 år. Andelen kvinnelige ansatte i morbank utgjør 65,28 prosent. Kvinneandelen i lederstillinger har gått noe ned i 2009 i forhold til 2008 og utgjør 35,7 prosent ved årsskiftet. Gjennomsnittsalderen for både kvinner og menn i lederstillinger er 42 år. Ved utlysning av lederstillinger legges det vekt på å få til intern rekruttering og dessuten å øke kvinneandelen.

Banken har i 2009 valgt å fortsette satsingen på intern opplæring. Antall ansatte under videreutdanning eksternt har derfor vært på samme nivå i 2009 som i årene før. Bankens tilsluttet Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) og tar sikte på å ha utdannet ca. 100 autoriserte finansielle rådgivere innen 01.04.11.

Av bankens 8 valgte styremedlemmer er 3 kvinner. Styreleder er kvinne.

DET INTERNE ARBEIDSMILJØET

Banken ivaretar myndighetenes pålagte helse-, miljø- og sikkerhetskrav på en systematisk måte gjennom blant annet fastsatte instruksjoner og årlige vernerundebesøk. Ved slike besøk kartlegges arbeidsmiljøet og den generelle arbeidssituasjonen ved det enkelte kontor og danner utgangspunkt for vurdering av eventuelle forbedringstiltak.

Ettervern i forbindelse med ran inngår som en del av bankens totale HMS-arbeid og ivaretas av en særskilt ettervernsgruppe bestående av personalkonsulent, sikkerhetssjef, hovedverneombud, lokale verneombud og representanter for Hjelp 24 Bedriftshelsetjeneste. Banken hadde i 2009 ingen ran. Det er for øvrig ikke registrert personskader eller ulykker av noen art hos ansatte.

Samlet sykefravær utgjorde i 2009 4,86 prosent av total arbeidstid, mot 4,9 prosent i 2008, 6,9 prosent i 2007 og 6,5 prosent i 2006. Sykefraværet i 2009 fordeler seg med 2,9 prosent for menn og 6,0 prosent for kvinner.

DET YTRE MILJØET

Konsekvent bruk av fjernvarme der dette er mulig og ellers elektrisk oppvarming i bankens bygg, gjør at bankens virksomhet i svært begrenset grad forurensar det ytre miljøet.

TILTAK MOT HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING

Sparebanken Øst har tilpasset sitt rutineverk og sine instruksjoner for å etterleve den nye hvitvaskingsloven som trådte i kraft 15. april 2009. I noen sammenhenger har vi en strengere praksis enn den nye loven tilsier. I tillegg har vi iverksatt gode kontrollrutiner for å avdekke eventuelle avvik. De gjennomførte endringene er godt forankret i hele organisasjonen og samtlige ansatte som jobber med kunder eller transaksjoner har gjennomgått grundig opplæring. De samme ansatte skal også gjennom e-læringskurs i løpet av 1. kvartal 2010. Dette kurset er en fast årlig hendelse som gjennomføres for å øke kompetansen og bevisstheten knyttet til antihvitvasking. Et grundig opplæringsprogram og stort fokus i organisasjonen er viktige bidrag for å oppnå god kvalitet og et godt omdømme.

Vi jobber også med å forbedre våre systemer for overvåkning av transaksjoner. Alle mistenkelige transaksjoner meldes til Økokrim.

I 2009 har vi innrapportert 27 meldinger til Økokrim med mistanke om hvitvasking. Dette er en nedgang på 19 prosent sammenlignet med 2008, hvor 31 saker ble meldt.

RISIKOER OG USIKKERHETSFAKTORER

Strategi for risikotagning

Sparebanken Østs generelle strategi for risikotagning er basert på et ønske om å holde en lav risikoprofil. Bankvirksomhet forutsetter en viss grad av risikotagning, men vi ønsker å ha et bevisst og mest mulig målbart forhold til den risiko vi har eller påtar oss. Dette gjelder innenfor områdene kreditt risiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

Risiko skal styres slik at banken over tid når sine økonomiske målsetninger som er: Egenkapitalrentabilitet minimum 11 prosent, langsiktig finansiering av illikvide eiendeler på minst 105 prosent, kapitaldekning større enn eller lik 13 prosent og tap på utlån maksimalt lik 0,4 prosent av netto utlån ved inngangen til det enkelte år.

Banken skal følge opp risikoutviklingen gjennom systematisk, kvartalsvis gjennomgang og rapportering av risiko innen alle vesentlige områder.

Overordnet risikostyring

Bankens styre og ledelse har det endelige ansvaret for risikostyring og internkontroll. Styret vedtar den overordnede risikostategien og godkjenner prinsipper for oppfølging, kontroll og risikorammer. Administrasjonen rapporterer regelmessig til styret alle vesentlige risikoer, herunder faktisk risikonivå mot fastsatte rammer.

Administrerende direktør er ansvarlig for iverksettelsen av tilfredsstillende internkontroll og risikostyring. Ansvaret for risikoeksponering og kontroll er delegert som linjeansvar som påhviler avdelingsledere innenfor de ulike seksjonene. Kredittgivning til privatpersoner og bedrifter er bankens største virksomhetsområde. Fullmakter er i all hovedsak tillagt kredittkomitéer og/eller sentral kredittfunksjon. Personlige fullmakter er begrenset.

Følgende interne organer styrer og overvåker finansiell risiko:

Bankens balansestyringskomité (BSK) har jevnlig møter der status og tiltak med hensyn til likviditetssituasjonen diskuteres. I BSK møter administrerende direktør, finansdirektør, økonomisjef og soussjef finans.

En sentral kredittfunksjon er det besluttede organ for kredittgivning til kunder i personmarkedet. Kredittfunksjonen er lokalisert og organisert som en enhet. Avdelingen tar beslutning om kredittgivning til alle personkunder i banken. Bruken av individuelle fullmakter er svært begrenset.

Beslutning om kreditt over en bestemt størrelse til kunder i bedriftsmarkedet gjøres av en kredittkomité. Innenfor gitte intervaller av engasjementsstørrelse tas beslutningen om kredittgivning i lokale kredittkomitéer. Over et visst nivå tas beslutningen om kredittgivning i en sentral kredittkomité. Overgår kredittgivning fullmakt gitt også til sentral kredittkomité besluttet saken endelig av styret. Inngåelse av mindre engasjementer gjøres i henhold til vedtatte rammer og fullmakter.

En komité for kredittgjennomgang (KRG) i bedriftsmarkedet overvåker kvaliteten i kredittprosessen. Komitéens arbeid består i stikkprøvebasert gjennomgang av kredittgivning til bedriftskunder. Formålet er å avdekke svakheter ved saks-

behandling og eventuelle uregelmessigheter. Den enkelte region er gjenstand for minst én KRG i løpet av 18 måneder. Evalueringen av kredittsakene utføres av kredittsjef BM og to soussjefer i BM.

En uavhengig controllerfunksjon rapporterer direkte til administrerende direktør. Den nevnte controllerfunksjonen består av to stillinger: en controller risiko og en controller etterlevelse. Controller risiko utarbeider kvartalsvis risikorapport til styret og administrasjonen med utviklingstrender og kommentarer. Rapporteringen skjer i et fastsatt format med løpende henvisninger til myndighetskrav, rammer og fullmakter. Controller risiko har videre en vesentlig rolle i gjennomføring av bankens risiko og kapitalvurderingsprosess (ICAAP) som gjennomføres årlig i henhold til lovbestemte krav. Controller etterlevelse følger opp etterlevelse av lover, forskrifter, styrevedtak, merknader fra internrevisjon og lignende. Controller etterlevelse påser videre at det iverksettes tiltak i tilfeller der rammer overskrides, eller der tiltak er nødvendig for å sikre forsvarlig drift på et gitt område.

En egen risikokomité har til formål å vurdere risikoeksponering og risikorapportering. Komitéen skal videre gjøre vurderinger av kapitalbehovet. Komitéens medlemmer er advokat, kredittsjef BM, kredittsjef PM, banksjef SE, økonomisjef, IT-sjef, controller etterlevelse og controller risiko. Komitéens konklusjoner og merknader protokollføres. Protokollførte merknader, samt en erklæring om at risikorapporten er gjennomgått og viser riktige eksponeringer medfølger som et vedlegg til risikorapporten som går til styret.

I tillegg foretar flere uavhengige organer selvstendige evalueringer av bankens profil, oppfølging og organisering med hensyn til håndtering av finansiell risiko. Disse omfatter kontrollkomitéen, internrevisor, Finanstilsynet og Moody's Investor Service.

Kontrollkomitéen gjennomfører kontroll i tråd med gjeldende lover, forskrifter, vedtekter og instruks for kontrollkomitéer. Kontrollkomitéen rapporterer til forstandskapet og skal kontrollere at banken drives i tråd med lovverket og vedtektene.

I forskrift er bankene pålagt internrevisjon i tråd med fastsatte standarder og Finanstilsynets forskrifter. For tiden ivaretas denne funksjonen av revisorselskapet KPMG. KPMG foretar årlig lovbestemt revisjon av risikostyring og kontroll, samt rapporterer resultatet av denne internkontrollen til styret og ledelsen. KPMG anses å ha den nødvendige kompetanse innen de sentrale fag- og risikoområder som påvirker bankens drift.

Finanstilsynet foretar jevnlig stedlige tilsyn med hensyn til finansiell risiko knyttet til bankens virksomhet, i tillegg til kontroll via løpende rapportering på en rekke sentrale risikoområder.

Det internasjonale ratingselskapet Moody's har årlig en gjennomgang av bankens virksomhet, og følger denne opp via jevnlig ratingrapporter som gjør det mulig for eksterne parter å bedømme risiko knyttet til Sparebanken Øst som motpart eller gjelds-/egenkapitalinvesteringsobjekt.

STATLIGE STØTTEORDNINGER

Sparebanken Øst har benyttet seg av endringer i adgangen til å oppta F-lån i Norges Bank. Endringen innebærer utvidet deponeringsadgang og forlenget løpetid på F-lånene. Banken benyttet seg av F-lånsadgangen første gang 28. november 2008 og på nytt i februar 2009. Lånene har en gjenværende løpetid på henholdsvis 11 og 25 måneder. Sparebanken Øst Boligkreditt AS ble stiftet 14. april 2009. Utstedelse av en obligasjon med fortrinnsrett i boligkredittforetakets utlån til kunder gjorde det mulig for banken å benytte seg av bytteordningen mellom staten og bankene.

UTSIKTENE FREMOVER

Konsernet Sparebanken Øst forventer rimelig stabilitet i kvartalsresultatene gjennom 2010. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter antas dog å bli satt under press fra bl.a. fundingkostnaden i pengemarkedet og økt konkurranse i

bankmarkedet generelt. Salg av forsikringsprodukter vil bidra mer i 2010 sammenliknet med 2009. Satsningen er imidlertid av langsiktig karakter og inntektsomfanget antas å øke fremover. Konsernet forventer en begrenset tilbakeføring av tidligere urealiserte tap på verdipapirer og garantien gitt til Eksportfinans ASA sammenliknet med 2009. Svingninger i markedsverdiene kan dog ikke utelukkes. Fortsatt sterk kostnadskontroll vil gi ingen eller en meget lav økning i de samlede driftskostnadene. Det forventes at tap på utlån til kunder vil ligge klart innenfor langsiktige måltall.

Konsernets soliditet er ved inngangen til 2010 sterkere enn på flere år. Evnen til å stå imot en eventuell "double dip" i norsk og internasjonal økonomi er derfor klart til stede. Konsernet vil i 2010 videreføre en langsiktig og robust likviditetspolitikk med reserver til å overleve minst 12 måneder uten tilførsel av ny likviditet. Konsernet Sparebanken Øst har soliditet og likviditet som muliggjør vekst i utlån til kunder i 2010.

STYRET VIL FÅ TAKKE

bankens kunder, forretningsforbindelser og tillitsvalgte for god oppslutning om banken.
Styret vil berømme de ansatte for god innsats i 2009.

Hokksund, 31. desember 2009

Drammen, 10. mars 2010

Jorund Rønning Indrelid
leder

Knut Smedsrud
nestleder

Ingebjørg Mæland

Roar Norheim Larsen

Sverre Nedberg

Leif Ove Sørby

Vidar Ullenrød

Inger Helen Pettersen
ansattes repr.

Trond Tostrup
adm. direktør

EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse I SPAREBANKEN ØST

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst er bankens samlede styrings- og kontrollsystem som er iverksatt for å sikre ansattes, innskytternes, egenkapitalbeveiserne og andre eksterne parters interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse omfatter alle lovpålagte organer som skal ivareta eksterne parters interesser. Det består videre av interne funksjoner som skal sikre gjennomføring av virksomheten i tråd med forventninger fra interessentene i banken. Eierstyring og selskapsledelse omfatter også det fastsatte styrings- og kontroll-opplegget som skal sikre at organer og funksjoner fungerer optimalt og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid. Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst skal skje i tråd med norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse datert 21. oktober 2009.

Styringen av Sparebanken Øst er fundamentert på vedtatt visjon og idégrunnlag, mål, strategier og verdivalg, herunder bankens etiske regelverk som er vedtatt av styret. Styringen ivaretas av bankens valgte organer og funksjoner tillagt styringsansvar. Grunnlaget for effektiv og målrettet drift av Sparebanken Øst er solid kompetanse innen bankens kjernevirksomhet med en hensiktsmessig organisering basert på henholdsvis person- og bedriftsmarkedsaktiviteter, finans, IT og spesialengasjement. Banken har videre solid juridisk kompetanse internt.

Bankens virksomhet

Bankens overordnede virksomhet fremgår av vedtektene. Bankens virksomhet skjer for øvrig innenfor de rammer som følger av konsesjonen til å drive sparebank og de regler som følger av sparebankloven, finansieringsvirksomhetsloven og andre lover og forskrifter gjeldende for sparebanker. Banken har til formål å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere og forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lover og regler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken kan også drive finansieringsvirksomhet og med dette yte, formidle og stille garanti for kreditt og på annen måte medvirke ved finansiering av andres virksomhet, i samsvar med finansieringsvirksomhetsloven og øvrige bestemmelser som til enhver tid gjelder for finansieringsvirksomhet.

Banken kan videre utføre alle vanlige bankforretninger og bank-tjenester i samsvar med lov om Sparebanker eller bestemmelser i medhold av denne lov. Banken har utstedt egenkapitalbevis og det er bare egenkapitalbeveiere som har rett til utbytte fra banken. Banken kan i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i finansieringsvirksomhetsloven og andre lover inneha eiendeler i andre finansinstitusjoner, samt i selskaper som driver virksomhet med naturlig tilknytning til bank- og finansieringsvirksomhet. Banken kan også eie aksjer i andre selskaper, men ikke drive eller delta som ansvarlig deltaker i selskaper som driver annen virksomhet enn nevnt i dette avsnittet med mindre dette skjer midlertidig og er nødvendig for sikring av bankens krav. Vedtektene i sin helhet kan hentes på vår nettside eller fås ved henvendelse til banken.

EGENKAPITALBEVEISERE OG EGENKAPITALBEVIS

Selskapskapital og utbytte

Minstekravet til egenkapital for sparebanker følger av finanslovgivningen. Banken har i sin strategi fastsatt et egenkapitalnivå over lovens minstekrav. Tilpasningen er basert på en vurdering av bankens risikonivå og et ønske om finansiell handlingsfrihet. I tillegg skal det vektlegges at egenkapitalen gjenspeiler bankens strategi og mål. Finanstilsynet fører tilsyn med at banken drives med betryggende soliditet i forhold til faktisk risikonivå.

Bankens overskudd fordeles mellom egenkapitalbeveiserne og sparebankens fond i henhold til deres andel av bankens egenkapital. Sparebanken Øst vil sikte mot at 50-75 % av overskuddet tilordnet egenkapitalbeveiserne utbetales som utbytte. I et normalår vil ca. 10 % avsettes til gaveformål. Dersom det i et enkelt år ikke er resultatmessig dekning for et konkurranse-dyktig utbytte, vil det likevel søkes utbetalt et konkurranse-dyktig utbytte ved overførsel av nødvendige midler fra utjev-ningsfondet.

Likebehandling og transaksjoner med nærstående

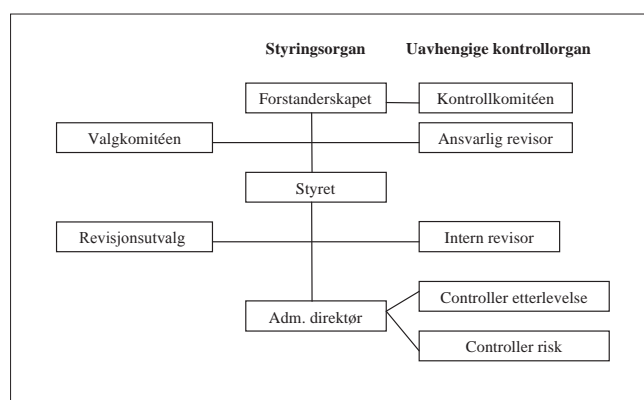
Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs i tråd med de regler som følger av finanslovgivningen. Alle egenkapital-beveiere har samme rettigheter. Det foretas ingen transaksjoner mellom banken og egenkapitalbeveiserne utover lån og innskudd samt lønn/honorar til ansatte og tillitsvalgte som er egenkapitalbeveiere.

Det fremgår av bankens interne regler at det foreligger en varslingsplikt for styremedlemmer og ledende ansatte dersom de direkte eller indirekte har vesentlig interesse av avtaler som inngås av banken.

Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis omsettes fritt på Oslo Børs. Det er ikke eierbegrensninger i vedtektene, men gjeldende regler i finanslovgivningen om eierbegrensning og konsesjonsplikt gjelder også for egenkapitalbeveiere i Sparebanken Øst.

STYRENDE OG KONTROLLERENDE ORGANER

Forstanderskapet

Sparebanken Østs øverste styrende organ er forstanderskapet som skal påse at banken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. Forstanderskapet fastsetter regnskapet og vedtar godtgjørelse til bankens tillitsvalgte og valgt revisor. Forstanderskapet velger valgkomité blant forstanderskapets medlemmer.

Forstanderskapet består av 48 medlemmer med 36 varamedlemmer. 18 av medlemmene, henholdsvis 9 innskytervalgte og 9 kommunevalgte, er valgt med forholdsmessige andeler fra kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen. 12 av medlemmene velges av de ansatte. 18 medlemmer velges av egenkapitalbeviserne. Medlemmene av forstanderskapet velges for 4 år.

Valgkomitéer

Det følger av bankens vedtekter at valg av medlemmer til forstanderskap og styre skal skje etter innstilling fra valgkomitéer, representert av blant annet innskytere, egenkapitalbevisere og ansatte. Det skal sikres at forholdet mellom valgkomitéene og den som velges er hensyntatt uavhengighet og habilitet, og det er også vektlagt at de ulike valgkomitéer opprettholder sin uavhengighet til styret i banken. De ulike valgkomitéer skal også sikre at tilgangen på nødvendig kompetanse er til stede sett i forhold til de oppgaver valgkomitéen står overfor. Det henvises til bankens vedtekter i forbindelse med detaljer rundt rotasjon av medlemmer og øvrig utøvende praksis.

Kontrollkomitéen

Kontrollkomitéen skal føre tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med sparebankloven § 13 og instruks gitt av forstanderskapet. Kontrollkomitéen går gjennom styrets protokoll, nummererte brev, jf. revisorloven § 5-4, og revisjonsberetning, prøver sikkerheten for utvalgte utlån, samt ser etter at forvaltningen av sparebankens midler er forsvarlig. Styret og internrevisjonen plikter å gi kontrollkomitéen alle opplysninger som den mener er nødvendig for å kunne utføre sitt verv. Kontrollkomitéen gir uttalelser til forstanderskapet om årsregnskapet og årsberetningen og om det utarbeidede årsregnskapet bør fastsettes. Dersom kontrollkomitéen får kjennskap til betydelige forsømmelser, feil eller misligheter av større betydning eller rekkevidde, eller den mener at banken har lidt store tap, plikter den straks å ta dette opp med Finanstilsynet.

Styret

Styrets sammensetning og uavhengighet

Styret består av 7 eksterne medlemmer og 1 ansattrepresentant med stemmerett. Valg av styremedlemmer skjer etter forberedelse av en valgkomité nedsatt av forstanderskapet. Valgkomitéen har representanter fra alle grupper som er representert i forstanderskapet, herunder også egenkapitalbeviserne. Styret skal handle uavhengig og flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengig av bankens vesentlige forretningsforbindelser i tillegg til bankens daglige ledelse, herunder ikke tillegges andre oppgaver for banken. Sammensetningen av styret utgjør en mangfoldighet der kompetanse og ferdigheter legger grunnlaget for utføring av det nødvendige styrearbeidet.

Det kan bidra til forhøyet økonomisk fellesskap dersom styremedlemmer eier egenkapitalbevis i Sparebanken Øst. De av styremedlemmene som eier egenkapitalbevis i Sparebanken Øst må parallelt vise forsiktighet i forbindelse med bidrag til kortsiktige disposisjoner fra bankens side som ikke er formålstjenlig for fellesinteresser på sikt.

Styrets oppgaver

Styrets ansvar og arbeidsoppgaver er fastsatt i lov, vedtektene og i en egen instruks. Instruksen beskriver hvilket ansvar styret har, hvilke saker styret skal behandle og hvilke regler som skal ligge til grunn for saksbehandlingen. Styrets overordnede formål er å påse at det skjer en forsvarlig forvaltning av bankens midler. Styret fastsetter planer og budsjetter for bankens virksomhet og holder seg løpende oppdatert om bankens virksomhet. Det er tillagt styret å fastsette bankens bevilgningsreglement. Styret har fastsatt instruks for administrerende direktør som forestår den daglige ledelsen av banken. Styret er tillagt et særskilt tilsynsansvar med den daglige ledelsen av bankens virksomhet. Styret har også ansvaret for at banken til enhver tid har den egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved omfanget av virksomheten i banken. Styret har delegert deler av forvaltningsansvaret til administrasjonen gjennom ulike delegasjonsvedtak. Vedtakene er gitt med ulik varighet. Styret mottar periodiske rapporter som viser bankens etterlevelse av delegerede fullmakter, samt rapporter som viser utviklingen i bankens totale risikobilde. Styret har videre fastsatt instruks for internrevisor som skal foreta operasjonell revisjon i tråd med gjeldende standarder for slik revisjon. Alle tillitsvalgte i Sparebanken Øst er underlagt de samme regler om taushet, etikk og habilitet som gjelder for bankens ansatte generelt. Uavhengighet mellom bankens ulike styrende og kontrollerende organer er et sentralt kriterium for forsvarlig styring av virksomheten. Blant de tillitsvalgte i Sparebanken Øst foreligger det etter styrets vurdering ingen nærstående forhold eller personlige relasjoner som kan påvirke den enkelte tillitsvalgtes uavhengighet og dømmekraft.

Godtgjørelse til styret mv.

Godtgjørelse til styret, forstanderskapet og kontrollkomitéen er søkt tilpasset den arbeidsmengde og det ansvar som påhviler de tillitsvalgte, og er opplyst i notene til årsregnskapet. Honoraret skal være uavhengig av bankens resultater.

Revisjonsutvalg

Banken har etter krav i Sparebankloven § 17 c etablert revisjonsutvalg etter de retningslinjer som loven beskriver. Medlemmene er valgt av styret og velges for et år av gangen. Utvalgets leder utpekes av styret.

Revisjonsutvalget har følgende hovedoppgaver:

Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapportering.

Overvåke systemer for risikostyring og internkontroll, samt internrevisjon.

Vurdere og overvåke revisors uavhengighet.

Utvalget utfører sine oppgaver etter instruks fastsatt av styret.

Revisor

Revisjon av Sparebanken Øst foretas etter anerkjente revisjonsprinsipper med hensyn til planlegging, gjennomføring og beretning. Ernst & Young er bankens eksterne revisor. Ekstern revisor deltar alltid på styremøtet ved fastsettelse av årsregnskapet. For øvrig deltar eksternrevisor i styremøter etter behov. Det henvises for øvrig til notene i forbindelse med godtgjørelser til revisor, herunder fordelingen av godtgjørelsen.

Risikostyring og internkontroll

I tillegg til de styrende og kontrollerende organer i banken er det utviklet et omfattende internt styrings- og kontrollopplegg som har til hensikt å sikre en effektiv og målrettet drift av bankens virksomhet.

Sentrale risikoforhold analyseres og rapporteres på løpende basis til toppledelsen og styret. Rapporteringen omfatter blant annet kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Det foretas også en kontinuerlig rapportering av status og utvikling i misligholdte, tapsutsatte engasjementer og tapsutvikling.

Dessuten en løpende overvåkning av risikosituasjonen fra bankens kontrollere og internrevisor (KPMG).

Det vises til nærmere redegjørelse for bankens risikostyring i styrets årsberetning samt i egen note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

I henhold til gjeldende lovverk fastsetter styret nødvendige retningslinjer for ledende ansattes godtgjørelser. Retningslinjene legges frem for bankens forstanderskap til rådgivende avstemming og/eller til godkjenning. Gjeldende retningslinjer er fremlagt for forstanderskapet i sak 8/08 den 13.03.08.

Godtgjørelse til ledende ansatte er opplyst i notene til årsregnskapet. Styret i Sparebanken Øst har vedtatt retningslinjer for overskuddsdeling for alle ansatte og ledende ansatte deltar i denne. Utover dette gis det ingen opsjons- eller bonusavtaler i Sparebanken Øst.

Informasjon og kommunikasjon

Bankens målsetting for informasjon og kommunikasjon er basert på åpenhet og tilgjengelighet. For å sikre den nødvendige informasjonsflyt skal finansiell informasjon offentliggjøres i tråd med fastsatt finansiell kalender på bankens nettsider, ved innsendelse av opplysningene til Oslo Børs og ved presentasjoner for investorer og andre interessenter. Regelverket for informasjon og kommunikasjon, regler om god børsetikk, i tillegg til et generelt krav om likebehandling setter imidlertid begrensninger for bankens mulighet til å utgi informasjon, herunder også for analytikere.

Overtakelse

Sparebanker kan ikke overtas av andre foretak eller enkeltpersoner. Forstanderskapet skal treffe avgjørelse i alle saker som gjelder virksomhetsendringer i banken, oppkjøp av andre selskaper eller andre saker av særlig viktighet for banken. Dette gjelder likevel ikke ved oppkjøp av mindre selskaper innenfor bankens nåværende virksomhetsområde, eller dersom saken av andre særlige grunner bør avgjøres av styret og først deretter forelegges forstanderskapet.

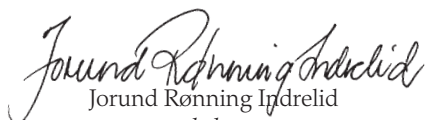
ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5-5

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2009, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene

i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Drammen, 10. mars 2010

I STYRET FOR SPAREBANKEN ØST

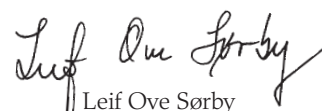

Jorund Rønning Irdrelid
leder

Knut Smedsrud
nestleder

Ingebjørg Mæland

Roar Nørheim Larsen

Sverre Nedberg

Leif Ove Sørby

Vidar Ullenrød

Inger Helen Pettersen
ansattes repr.

Trond Tostrup
adm. direktør

RESULTATREGNSKAP

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2009	2008	Beløp i mill. kroner	Noter	2009	2008
1 164,5	1 638,9	Renteinntekter og lignende inntekter	3,5	1 080,6	1 591,9
682,6	1 202,3	Rentekostnader og lignende kostnader	3,5	683,1	1 202,6
481,9	436,6	NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER		397,5	389,3
6,2	6,3	Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	6,9,19	6,0	6,1
83,5	81,3	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	7	84,7	79,6
24,3	24,9	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	7	15,5	16,0
171,5	-490,2	Netto verdiendringer og gevinst/tap på finansielle eiendeler	8,9,18	171,5	-490,2
16,9	19,2	Andre driftsinntekter	10	4,1	6,2
176,8	155,5	Lønn m.v.	11,35	153,5	134,7
67,1	68,0	Administrasjonskostnader		60,5	60,6
13,1	12,4	Avskrivning/nedskrivning og verdiendring ikke-finansielle eiendeler	22	8,8	8,2
52,3	56,3	Andre driftskostnader	13,14,23	49,7	50,7
426,4	-263,9	RESULTAT FØR TAP		375,8	-279,2
25,0	244,9	Tap på utlån og garantier	15,16	11,1	236,8
401,4	-508,8	RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		364,7	-516,0
107,0	-123,0	Skattekostnad	17	96,7	-125,5
294,4	-385,8	RESULTAT ETTER SKATT		268,0	-390,5
9,36	-8,05	Resultat pr. egenkapitalbevis	45	8,52	-8,15
9,36	-8,05	Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	45	8,52	-8,15

TOTALRESULTAT – UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
2009	2008	Beløp i mill. kroner	Noter	2009	2008
294,4	-385,8	RESULTAT ETTER SKATT		268,0	-390,5
0,0	-10,9	Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		0,0	-10,9
294,4	-396,7	TOTALRESULTAT		268,0	-401,4

BALANSE

Konsern	Konsern			Morbank	Morbank
31.12.09	31.12.08	Beløp i mill. kroner	Noter	31.12.09	31.12.08
EIENDELER					
360,7	1 652,2	Kontanter og fordringer på sentralbanker		360,7	1 652,2
671,8	0,0	Statskasseveksler	18,40	671,8	0,0
401,8	997,9	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	15,41	1 659,3	1 803,8
16 619,0	17 486,9	Utlån til og fordringer på kunder	16,41	14 043,2	16 730,9
3 101,6	3 483,4	Sertifikater, obligasjoner o. a. renteb. verdipapir m/fast avkastn.	18,20,40	4 351,6	3 483,4
320,6	272,1	Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	19,20,40	320,6	272,1
0,0	0,0	Eierinteresser i konsernselskaper	21	201,2	139,2
287,4	289,0	Varige driftsmidler	22	64,3	66,2
42,2	124,1	Utsatt skatt eiendel	17	63,7	151,8
45,8	652,6	Finansielle derivater	24,40	45,8	652,6
29,1	55,7	Andre eiendeler	25	15,3	42,6
87,2	167,0	Forsk.bet. ikke påløpte kostn. og opptj. ikke mottatte innt.	26	78,0	160,1
21 967,2	25 180,9	SUM EIENDELER		21 875,5	25 154,9
GJELD OG EGENKAPITAL					
2 380,3	4 411,7	Gjeld til kredittinstitusjoner	27,31,41	2 434,3	4 418,2
7 296,8	7 638,4	Innskudd fra og gjeld til kunder	28,41	7 242,1	7 644,9
915,4	0,0	Gjeld til staten, bytte OMF	31,37	915,4	0,0
8 751,7	10 709,4	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	29,31,41	8 751,7	10 709,4
92,0	313,1	Finansielle derivater	24,40	92,0	313,1
34,2	2,8	Betalbar skatt	17	22,8	1,9
57,1	81,1	Andre forpliktelser	32	74,3	112,9
123,5	172,7	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	33	114,8	163,2
70,8	68,8	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	34,35	66,0	65,2
660,5	669,4	Ansvarlig lånekapital	30,31,38,41	660,5	669,4
20 382,3	24 067,4	SUM GJELD		20 373,9	24 098,2
207,3	388,0	Egenkapitalbevis		207,3	388,0
387,8	25,2	Overkursfond		387,8	25,2
595,1	413,2	Innskutt egenkapital	45	595,1	413,2
695,4	580,4	Sparebankens fond		695,4	580,4
27,4	12,4	Gavefond		27,4	12,4
183,7	50,7	Utjevningsfond		183,7	50,7
83,3	56,8	Annen egenkapital		0,0	0,0
989,8	700,3	Opptjent egenkapital		906,5	643,5
1 584,9	1 113,5	SUM EGENKAPITAL	38	1 501,6	1 056,7
21 967,2	25 180,9	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		21 875,5	25 154,9

Hokksund, 31. desember 2009

Drammen, 10. mars 2010

Jorund Rønning Irdreid
leder

Knut Smedsrud
nestleder

Ingebjørg Mæland

Roar Nørheim Larsen

Sverre Nedberg

Leif Ove Sørby

Vidar Ullenrød

Inger Helen Pettersen
ansattes repr.

Trond Tostrup
adm. direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

Beløp i mill. kroner

Konsern 2009	Sum egenkapital	Egen- kapital bevis	Over- kursfond	Utjevn- ingsfond	Spareb. fond	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.08	1 113,6	388,0	25,2	50,7	580,4	12,4	0,0	56,9
Totalresultat	294,4	0,0	0,0	133,0	115,0	20,0	0,0	26,4
Nedskrivning av pålydende fra kr 100 til kr 20	0,0	-310,4	310,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning av pålydende fra kr 20 til kr 10	0,0	-38,8	38,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fortrinnsrettet emisjon	202,2	168,5	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emisjonskostnader	-20,3	0,0	-20,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra gavefondet	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.09	1 584,9	207,3	387,8	183,7	695,4	27,4	0,0	83,3

Årets avsetning til utbytte på MNOK 82,9 ligger som en del av utjevningsfondet inntil det er endelig vedtatt i forstanderskapet.

Konsern 2008	Sum egenkapital	Egen- kapital bevis	Over- kursfond	Utjevn- ingsfond	Spareb. fond	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.07	1 546,0	363,7	20,7	136,0	932,5	30,0	10,9	52,2
Totalresultat	-396,7	0,0	0,0	-30,7	-352,1	-7,6	-10,9	4,6
Utbytte 2007 endelig vedtatt	-54,6	0,0	0,0	-54,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbytteemisjon	28,8	24,3	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra gavefondet	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0	0,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.08	1 113,5	388,0	25,2	50,7	580,4	12,4	0,0	56,8

Morbank 2009	Sum egenkapital	Egen- kapital bevis	Over- kursfond	Utjevn- ingsfond	Spareb. fond	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster
Egenkapital pr. 31.12.08	1 056,7	388,0	25,2	50,7	580,4	12,4	0,0
Totalresultat	268,0	0,0	0,0	133,0	115,0	20,0	0,0
Nedskrivning av pålydende fra kr 100 til kr 20	0,0	-310,4	310,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning av pålydende fra kr 20 til kr 10	0,0	-38,8	38,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Fortrinnsrettet emisjon	202,2	168,5	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Emisjonskostnader	-20,3	0,0	-20,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra gavefondet	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.09	1 501,6	207,3	387,8	183,7	695,4	27,4	0,0

Årets avsetning til utbytte på MNOK 82,9 ligger som en del av utjevningsfondet inntil det er endelig vedtatt i forstanderskapet.

Morbank 2008	Sum egenkapital	Egen- kapital bevis	Over- kursfond	Utjevn- ingsfond	Spareb. fond	Gave- fond	Fond for urealiserte gevinster
Egenkapital pr. 31.12.07	1 493,8	363,7	20,7	136,0	932,5	30,0	10,9
Totalresultat	-401,4	0,0	0,0	-30,8	-352,1	-7,6	-10,9
Utbytte 2007 endelig vedtatt	-54,6	0,0	0,0	-54,6	0,0	0,0	0,0
Utbytteemisjon	28,8	24,3	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra gavefondet	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0	0,0
Egenkapital pr. 31.12.08	1 056,7	388,0	25,2	50,7	580,4	12,4	0,0

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Konsern 2009	Konsern 2008	Beløp i mill. kroner	Noter	Morbank 2009	Morbank 2008
		Driftsaktiviteter			
401,4	-508,8	Resultat før skattekostnad		364,7	-516,0
		Justert for:			
1 472,9	-1 881,3	Endringer i eiendeler i forbindelse med driften	44	1 604,2	-1 936,6
-995,8	1 769,8	Endringer i gjeld i forbindelse med driften	44	-1 006,4	1 765,3
14,6	313,1	Ikke-kontante poster inkludert i resultat før skattekostnad	44	0,1	303,4
0,0	-3,1	Netto gevinst fra investeringsaktiviteter		0,0	-1,6
0,0	0,0	Netto tap fra finansieringsaktiviteter		0,0	0,0
4,7	-55,7	Periodens betalte skatter		5,6	-51,3
897,8	-366,0	Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	A	968,2	-436,8
		Investeringsaktiviteter			
-12,2	-50,0	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-7,4	-9,4
0,7	3,5	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0,5	33,7
220,0	-57,7	Netto innbetaling/utbetaling ved salg/kjøp av finansielle investeringer		145,0	-57,7
208,5	-104,2	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	B	138,1	-33,4
		Finansieringsaktiviteter			
-1 924,7	956,0	Netto innbetaling/utbetaling ved utstedelse/tilbakebetaling av verdipapirer		-1 924,7	956,0
181,9	28,8	Innbetalinger fra utstedelse av egenkapitalbevis		181,9	28,8
0,0	-54,6	Utbetaling av utbytte		0,0	-54,6
-1 742,8	930,2	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	C	-1 742,8	930,2
-636,5	460,0	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	A+B+C	-636,5	460,0
1 680,1	1 220,1	Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.		1 680,1	1 220,1
1 043,6	1 680,1	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	44	1 043,6	1 680,1

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker, statskasseveksler og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON	20
NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER	20
NOTE 3 - MELLOMREGNING MED KONSERNSELSKAP	26
NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER.....	26
NOTE 5 - NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNT EKTER.....	28
NOTE 6 - UTBYTTE OG ANDRE INNT EKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING	29
NOTE 7 - PROVISJONSINNT EKTER OG INNT EKTER FRA BANKTJENESTER.....	29
NOTE 8 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE EIENDELER.....	29
NOTE 9 - NETTO INNT EKTER FRA FINANSIELLE INVESTERINGER FORDELT PÅ KATEGORIER	30
NOTE 10 - ANDRE DRIFTSINNT EKTER.....	30
NOTE 11 - LØNN OG ANDRE GODTGJØRELSER	31
NOTE 12 - NÆRSTÅENDE PARTER	33
NOTE 13 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER.....	33
NOTE 14 - GODTGJØRELSE REVISOR	33
NOTE 15 - UTLÅN OG TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER KREDITTINSTITUSJONER	34
NOTE 16 - UTLÅN OG TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER KUNDER.....	36
NOTE 17 - SKATTER.....	41
NOTE 18 - STATSKASSEVEKSLER, SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER.....	42
NOTE 19 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS.....	44
NOTE 20 - FINANSIELLE EIENDELER	46
NOTE 21 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP OG OPPKJØP	46
NOTE 22 - DRIFTSMIDLER	48
NOTE 23 - OPERASJONELLE LEASINGAVTALER.....	50
NOTE 24 - FINANSIELLE DERIVATER	50
NOTE 25 - ANDRE EIENDELER.....	51
NOTE 26 - FORSKUDDSBETALTE IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNT EKTER.....	51
NOTE 27 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER.....	51
NOTE 28 - INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER	51
NOTE 29 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER.....	52
NOTE 30 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	52
NOTE 31 - LANGSIKTIGE INNLÅN FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT	52
NOTE 32 - ANDRE FORPLIKTELSE R.....	54
NOTE 33 - PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNT EKTER	54
NOTE 34 - AVSETNINGER FOR PÅLØPTE KOSTNADER OG FORPLIKTELSE R	54
NOTE 35 - PENSJONSFORPLIKTELSE R	55
NOTE 36 - GARANTIANSVAR.....	58
NOTE 37 - PANTSTILLELSE R OG FORTRINNSRETT	58
NOTE 38 - KAPITALDEKNING.....	58
NOTE 39 - BALANSEPOSTER TIL VIRKELIG VERDI.....	59
NOTE 40 - VERDSETTELSE AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE R TIL VIRKELIG VERDI	60
NOTE 41 - FINANSIELL RISIKO	62
Styring av finansiell risiko i Sparebanken Øst	62
Kreditrisiko	64
Renterisiko	70
Valutarisiko.....	73
Likviditetsrisiko	73
NOTE 42 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE R	78
NOTE 43 - KOSTNADER KNYTTET TIL BANKENES SIKRINGSFOND	80
NOTE 44 - TILLEGGSI NFORMASJON KONTANTSTRØMOPPSTILLING	80
NOTE 45 - EGENKAPITALBEVIS	81
NOTE 46 - TILLITSV ALGTE	84

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - GENERELL INFORMASJON

Sparebanken Øst har sitt hovedkontor i Drammen. Banken har kontorer også i kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker, Asker, Bærum, Oslo, Fredrikstad, Ullensaker, Horten, Tønsberg, Skedsmo og Lier. Sparebanken Øst er alliansefri og har drevet sparebankvirksomhet uten opphold fra 1843. Konsernet Sparebanken Øst består av morbanken og de heleide datterselskapene AS Finansiering, Øst Prosjekt AS, Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapet Grev Wedels Have AS og Sparebanken Øst Boligkreditt AS.

Sparebanken Øst er leverandør av tjenester innenfor områdene finansiering, sparing og plassering, betalingsformidling, forsikring, eiendomsdrift og finansiell rådgivning.

Konsernregnskapet for året 2009 ble godkjent av styret i Sparebanken Øst onsdag 10. mars 2010.

NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Konsern- og selskapsregnskapet til Sparebanken Øst for 2009 er utarbeidet i samsvar med gjeldende IFRS-standarder godkjent av EU og IFRIC-fortolkninger.

Konsernregnskapet til Sparebanken Øst har vært avlagt etter IFRS-regelverket fra 01.01.05. Fra og med 2007 er også selskapsregnskapet avlagt etter IFRS.

En legger til grunn prinsippene i et historisk kost-regnskap, med unntak for finansielle derivater og investeringer som er holdt for omsetning eller er tilgjengelig for salg, samt den del av verdipapirporteføljen hvor ledelsen har valgt å benytte "Fair Value Option". Disse postene er vurdert til virkelig verdi.

ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernets regnskapsprinsipper er konsistent med regnskapsprinsipper anvendt i sammenligningstallene for 2008.

Konsernet har implementert følgende nye standarder og fortolkninger gjennom 2009. Standarder og fortolkninger som er vurdert ikke å være relevante er ikke medtatt.

Endringer til IFRS 1 - Førstegangsansendelse av internasjonale standarder for finansiell rapportering innregning og IAS 27 Konsernregnskap og separat finansregnskap

Endringene til IFRS 1 tillater å fastsette kost for investeringer i datterselskap, tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet i samsvar med IAS 27 eller ved å bruke en bestemt form for antatt kost. Endringene til IAS 27 krever at alle utbytter fra datterselskap, tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet skal innregnes som inntekt i det separate finansregnskapet. Begge endringer skal anvendes på årsregnskap som omfatter perioder som begynner 1. januar 2009 eller senere. De nye kravene påvirker kun morbankens selskapsregnskap og dermed ikke konsernregnskapet.

Endring i IFRS 7 – Finansielle instrumenter – opplysninger

Intensjonen med endringene er å forbedre opplysningene som gis om virkelig verdi måling og likviditetsrisiko. Endringene

i IFRS 7 krever at man må oppgi kilden til input ved virkelig verdimåling, ved å benytte et hierarki i tre nivåer. Informasjonen må gis for klasser av instrumenter, som er et nivå lavere enn kategorier. Opplysninger som følge av endring i IFRS 7 er vist i note 40.

IFRS 8 - Driftssegmenter

IFRS 8 erstatter IAS 14 - Segmentrapportering. Standarden krever at konsernet bruker en ledelsestilmærking for identifikasjon av segmentene. Generelt skal informasjonen som rapporteres være det som ledelsen benytter internt for å evaluere segmentenes resultater og for å bestemme hvordan ressurser skal allokere til segmentene. IFRS 8 krever opplysninger om grunnlaget segmentinformasjonen er utarbeidet ut fra, og fra hvilke typer produkter og tjenester hvert segment har inntekter. Det er konkludert med at driftssegmenter i henhold til IFRS 8 er de samme som forretningsområder i henhold til IAS 14. IFRS 8 noteopplysninger er vist i note 4.

IAS 1 (revidert) - Presentasjon av finansregnskap

Den reviderte standarden medfører endringer i oppstillingsplanene. Egenkapitaloppstillingen skal kun vise detaljer om transaksjoner med eierne. Alle andre transaksjoner mot egenkapitalen presenteres i egenkapitaloppstillingen på en linje som "totalresultat". I resultatregnskapet vises disse transaksjonene i en utvidet resultatoppstilling, "totalresultat". Konsernets resultat- og egenkapitaloppstilling er endret i tråd med IAS 1(R).

IAS 23 (revidert) - Låneutgifter

Den største endringen i IAS 23 (R) er at det ikke lenger vil være tillatt å løpende kostnadsføre låneutgifter som relaterer seg til en kvalifiserende eiendel. Balanseføring av låneutgifter vil dermed være eneste tillatte løsning. Endringen av IAS 23 (R) har ikke påvirket konsernets resultat eller balanse.

IAS 39 - Finansielle instrumenter – innregning og måling

Endringene tar for seg tilfellet med utpeking av en ensidig risiko i et sikret objekt og utpekingen av inflasjon som en sikret risiko eller del i spesielle situasjoner. Det klargjøres at det er tillatt å utpeke en del av svingningene i virkelig verdi eller variasjonen i kontantstrømmer til et finansielt instrument som sikringsobjekt. Endringen av IAS 39 har ikke påvirket konsernets resultat eller balanse.

IFRIC 14 - Begrensninger i balanseførbare pensjonsmidler

Tolkningen omhandler begrensninger i balanseføring av pensjonsmidler hvor lovpålagte eller kontraktsfestede minimumsbeløp som innbetales overstiger forpliktelsen. Implementeringen har ikke påvirket konsernets resultat eller balanse.

KONSOLIDERING

Konsernregnskapet omfatter morbank og alle datterselskap. Som datterselskap regnes alle foretak hvor morbanken alene eller indirekte via datterselskap eier mer enn 50 prosent av stemmerettene eller på annen måte har bestemmende innflytelse over foretakets finansielle og driftsmessige prinsipper.

Regnskapet for konsernet omfatter de heleide datterselskapene Sparebanken Øst Boligkreditt AS, AS Finansiering, Øst Prosjekt AS og Sparebanken Øst Eiendom AS med datterselskapet Grev Wedels Have AS, som ble ervervet i 2008. Sparebanken Øst Boligkreditt AS ble stiftet 14. april 2009.

Det vises til punkt om datterselskap i styrets årsberetning for nærmere omtale.

Selskap som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden er brukt som konsolideringsprinsipp ved eliminering av aksjer i datterselskap. Ved oppkjøpsmetoden blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi. Goodwill fremkommer som en positiv differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at mer- og mindreverdier er henført til identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler på kjøpstidspunktet. Dersom det foreligger en negativ differanse, inntektsføres denne ved kjøpet. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til kostpris redusert for eventuelle akkumulerte nedskrivninger.

I konsernregnskapet er interne mellomværende samt interne inntekter, utgifter og urealiserte interngevinster eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskap endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

EIERINTERESSER I DATTERSELSKAP

Som datterselskap regnes alle foretak hvor morbanken alene eller indirekte via datterselskap eier mer enn 50 prosent av stemmerettene eller på annen måte har bestemmende innflytelse over foretakets finansielle og driftsmessige prinsipper. I selskapsregnskapet er investeringer i datterselskap vurdert til historisk kost.

VALUTA

Regnskapet presenteres i norske kroner som også er funksjonell valuta for samtlige selskap i konsernet.

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta (NOK) etter kursene på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes etter offisielle middelkurs på balansedagen. Valutatap og -gevinst som oppstår på grunn av ulik kurs på transaksjonstidspunktet og oppgjørstidspunktet, samt omregningsdifferanser på pengeposter i utenlandsk valuta som ikke er gjort opp, resultatføres.

I notene er alle beløp i mill. kroner dersom ikke annet er angitt.

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRINGSBOKFØRING

Sparebanken Øst benytter seg i hovedsak av finansielle derivater for å redusere rente- og/eller valutarisiko. Finansielle derivater innregnes første gang til virkelig verdi på tidspunktet for inngåelse av kontrakt og måles til virkelig verdi over resultat i etterfølgende perioder. Virkelig verdi vurderes primært med utgangspunkt i noterte markedspriser i et aktivt marked. Finansielle derivater innregnes som eiendeler dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelser dersom virkelig verdi er negativ.

Banken har ikke finansielle kontrakter som inneholder innebygde derivater.

Metode for å regnskapsføre verdigevinst og -tap avhenger av om derivatet har sikring som formål, og dersom dette er tilfellet sikringsobjektets egenskaper. Banken benytter verdisikring. En verdisikring er en sikringsrelasjon hvor foretaket ønsker å sikre seg mot eksponeringen for verdiendringer for balanseførte eiendeler eller forpliktelser. Obligasjonsgjeld med fast rente utgjør en renterisiko. Obligasjonsgjeld med fast rente i utenlandsk valuta representerer både en rente- og valutarisiko. For derivater som benyttes som sikring av virkelig verdi av balanseførte forpliktelser eller eiendeler, benyttes sikringsbokføring dersom

visse kriterier er oppfylt. Endringer i virkelig verdi på derivater som er klassifisert som og oppfyller kravene til verdisikring, regnskapsføres over resultatregnskapet sammen med enhver endring i virkelig verdi på den sikrede forpliktelsen som kan tilskrives den sikrede risiko. Det er hovedsakelig renteswapper og kombinerte rente- og valutawapper (basis-swapper) som benyttes som sikringsinstrumenter i konsernet. Sikringseffektiviteten må kunne måles pålitelig. Ved inngåelsen av sikringsforholdet dokumenteres formelt forholdet mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument, inkludert hvilken risiko som sikres, formålet og strategien for sikringen og metoden som vil bli benyttet for å beregne sikringseffektiviteten. Sikringen vurderes og dokumenteres løpende kvartalsvis, herunder sikringseffektiviteten. I overveiende grad benytter konsernet seg av en-til-en-sikringer, det vil si at for eksempel nominelle beløp og hovedstol, vilkår, reprisingstidspunkter, tidspunkter for mottak og betaling av renter og hovedstol samt grunnlaget for måling av renter er de samme for sikringsinstrumentet og sikringsobjektet.

Dersom målingen viser at verdiendringene på sikringsinstrumentet motvirker 80 prosent til 125 prosent av endringene i sikringsobjektet, vil sikringen fremdeles kvalifisere som en sikring etter IAS 39. Eventuell ineffektiv del av sikringen blir resultatført. Dersom sikringsforholdet ikke lenger oppfyller kravene knyttet til sikringsbokføring, regnskapsføres sikringsobjektet i påfølgende perioder etter de ordinære vurderingsregler i henhold til IAS 39.

RENTEINNTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader innregnes i resultatregnskapet til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode, hvor renteinntekt eller rentekostnad fordeles over forventet løpetid. Den effektive rentesatsen er den renten som eksakt diskonterer forventede fremtidige kontantstrømmer over forventet løpetid til dagens verdi av den finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Dersom en finansiell eiendel eller en gruppe av like eiendeler er nedskrevet som følge av verditap, resultatføres renteinntektene ved å benytte renten som fremtidige kontantstrømmer diskonteres med for å beregne verditapet.

PROVISJONSINNTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader tas generelt inn i regnskapet i takt med at tjenesten blir utført. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

ANDRE INNTEKTER

Leieinntekter fra eiendom inntektsføres lineært over leieperioden.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Konsernets finansielle instrumenter som omfattes av IAS 39, er blitt klassifisert i en av de følgende grupper:

Finansielle eiendeler:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
 - finansielle eiendeler holdt for omsetning ("trading")
 - finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket ved første gangs innregning ("Fair Value Option")
- Investeringer holdt til forfall
- Utlån og fordringer
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle forpliktelser:

- Finansielle forpliktelser

Klassifiseringen av de finansielle instrumentene har betydning for målingen og regnskapsføringen etter første gangs innregning. Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, måles til virkelig verdi både ved første gangs innregning og måling i etterfølgende perioder. Finansielle eiendeler og forpliktelser, som ikke er klassifisert i denne kategorien, måles til virkelig verdi med tillegg av direkte henførbare transaksjonskostnader ved første gangs innregning. Ved etterfølgende måling regnskapsføres disse enten til virkelig verdi eller amortisert kost.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen på oppgjørsgang. Finansielle eiendeler fraregnes i balansen når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller konsernet har overført den finansielle eiendelen til en annen part. Finansielle forpliktelser fraregnes balansen når forpliktelsen opphører. Dette skjer normalt ved levering, dvs. oppgjørsgang.

Utlån og tap på utlån og garantier

Utlån er vurdert i tråd med IAS 39. Ved første gangs innregning er utlån vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonskostnader. Etableringsgebyrer aktiveres og inntektsføres over lånets forventede løpetid. Inntektsføring skjer på månedlig basis. Ved etterfølgende måling vurderes utlån til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, nedskrives lånet eller gruppen av lån for dette verdifallet når neddiskontert verdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer er mindre enn balanseført verdi.

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall foretas enkeltvis av alle utlån som anses vesentlige med hensyn til størrelse og risiko. Vurdering av behovet for nedskrivning på grupper av utlån skjer for utlån med tilnærmet like risikokarakteristikker. Utlån til privatpersoner som ikke er individuelt nedskrevet vurderes samlet uten ytterligere inndeling i undergrupper. Utlån til bedrifter som ikke er individuelt nedskrevet deles opp i undergrupper basert på risikoklasse i bankens risikoklassifiseringssystem.

Utlån til kredittinstitusjoner, som ikke er individuelt nedskrevet, vurderes pr. land/geografisk region der risikoprofilen for øvrig er sammenfallende.

Vurdering av behovet for nedskrivning på gruppen av utlån til privatpersoner skjer på basis av en tapsindikator som hensyntar ulike makroøkonomiske variabler som indikerer om banken er i en konjunktursituasjon som er bedre eller dårligere enn en normaltapsituasjon. Vurdering av behovet for nedskrivning på gruppene av utlån til bedrifter skjer på basis av endringer i risikoklassifisering av engasjementene. Dersom det i en regnskapsperiode skjer en netto negativ forflytning mellom risikoklasser, foretas det en nedskrivning på basis av bankens tapshistorikk for de aktuelle risikoklassene. Vurdering av utlån er ytterligere beskrevet under "anvendelse av estimater".

Konstatert av tap skjer først når det er stadfestet akkord eller konkurs hos debitor, når utleggsforretning ikke har ført frem, det foreligger rettskraftig dom eller i tilfeller der banken har gitt avkall på utlånet eller deler av det.

Misligholdte utlån defineres som utlån som har betalingsmislighold utover 90 dager.

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er klassifisert i følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- holde til forfall

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen og styrer hvilke regnskapsprinsipper som skal anvendes for posten.

Obligasjoner hvor konsernet har intensjon og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert i kategorien holde til forfall. Måling ved første gangs regnskapsføring er virkelig verdi inkludert transaksjonskostnader. Etterfølgende måling skjer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Den løpende opptjening av renteinntekter resultatføres og eventuelt over- eller underkurs på kjøpstidspunktet amortiseres ved bruk av effektiv rentemetode og resultatføres som en justering av obligasjonens løpende renteinntekt. I balansen blir obligasjonen innregnet til amortisert kost. Når det foreligger objektive bevis for at det har inntruffet et verdifall på en obligasjon i kategorien holde til forfall, nedskrives obligasjonen for dette verdifallet i resultatregnskapet. Tapet måles til forskjellen mellom balanseført verdi og neddiskontert verdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Reversering av tidligere nedskrivninger innregnes når en nedgang i nedskrivningsbehovet kan relateres til en hendelse etter at nedskrivning er gjennomført. En slik reversering er presentert som inntekt. En økning i balanseført verdi innregnes i den grad den ikke overstiger hva amortisert kost ville ha vært dersom nedskrivning ikke hadde vært gjennomført. Vurdering av sertifikater og obligasjoner er ytterligere beskrevet under "anvendelse av estimater".

For konsernets øvrige beholdning av sertifikater og obligasjoner er "Fair Value Option" benyttet. Sertifikater og obligasjoner for denne delen av porteføljen måles til virkelig verdi og verdiendringene føres over resultatet.

Obligasjoner med fortrinnsrett og bytteordning med staten

Sparebanken Øst har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) fra Sparebanken Øst Boligkreditt AS som er benyttet som sikkerhet for inngåtte bytteavtaler med Norges Bank. Banken er forpliktet til å kjøpe tilbake OMF'ene til opprinnelig salgspris og mottar rentene fra OMF'ene som om disse ikke var solgt. Regnskapsmessig vurderer morbank at betingelsene for fraregning i IAS 39 ikke er oppfylt, da morbank gjennom bytteavtalene beholder risikoen for verdiutviklingen på obligasjonene og de øvrige kontantstrømmene i form av renter.

Egenkapitalinstrumenter

Egenkapitalinstrumenter er klassifisert i følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg

Egenkapitalinstrumenter eiet med formål om å selge eller kjøpe tilbake på kort sikt, som inngår i en portefølje og eiet for å oppnå kursgevinster og utbytte, er klassifisert som holdt for omsetning, og regnskapsføres til virkelig verdi i balansen med verdiendringer over resultatet. Konsernets børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis faller inn under denne kategorien. På noterte egenkapitalinstrumenter anses børskurs som virkelig verdi.

Utbytte på egenkapitalinstrumenter i denne kategorien innregnes i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fattsatt.

Egenkapitalinstrumenter som er klassifisert som tilgjengelig for salg verdsettes som hovedregel til virkelig verdi. Virkelig verdi for egenkapitalinstrumenter som ikke er notert i et aktivt marked, må beregnes ved bruk av ulike verddivurderingsteknikker. Verddivurderingsteknikkene inkluderer nåverdiveregninger og sammenligning med inntjeningsmultiplikatorer til tilsvarende egenkapitalinstrumenter hvor observerbare markedspriser eksisterer. I de tilfeller hvor virkelig verdi ikke kan fastsettes på en pålitelig måte, vurderes egenkapitalinstrumentene til kost. Unoterte aksjer som har ubetydelig verdi, er også vurdert til kost. Vurdering av egenkapitalinstrumenter er ytterligere beskrevet under "anvendelse av estimater".

Urealisert gevinst eller tap for egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg innregnes i totalresultatet. Nedskrivning ved verdifall innregnes i resultatregnskapet. Ved avhendelse blir akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet som tidligere er regnskapsført i totalresultatet reversert, og gevinst eller tap blir innregnet i resultatregnskapet.

Utbytte på egenkapitalinstrumenter som er tilgjengelig for salg, blir innregnet i resultatet etter at konsernets rett til å motta betaling er fastsatt.

Konsernet foretar nedskrivning av egenkapitalinstrumenter i kategorien tilgjengelig for salg når det har vært en varig nedgang i virkelig verdi eller virkelig verdi er signifikant lavere enn balanseført verdi. Banken vurderer det som signifikant når verdifallet er mer enn 20%, og at verdifallet er varig når det er lenger enn 6 måneder. Tap ved verdifall innregnet i resultatet for denne kategorien blir ikke reversert over resultatet.

Innlån/gjeld

Innlån og gjeld regnskapsføres ved første gangs innregning til virkelig verdi, som er mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder måles innlån og gjeld til amortisert kost; forskjeller mellom mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader og innløsningsverdi periodiseres over låneperioden ved bruk av effektiv rentes metode.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er balanseført til kostpris fratrukket ordinære akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Tomter avskrives ikke og er balanseført til kostpris fratrukket eventuelle nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader ved anskaffelse av eiendeler med tillegg av kostpris for senere forbedringer. Alle andre reparasjons- og vedlikeholdskostnader resultatføres i den perioden de påløper. Ved fastsetting av avskrivningsplan hensyntas driftsmidlets forventede brukstid og estimert restverdi. Konsernets bygninger er blitt dekomponert i fire delkomponenter, bygningskropp, tekniske anlegg, fasader og fast innredning. Avskrivninger er vurdert for hver delkomponent ut fra forventet brukstid og estimert restverdi.

Konsernets bygninger til ekstern utleie samt bygninger som innehas for å oppnå verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer. Banken har vurdert investeringseiendommer til kostpris fratrukket akkumulerte avskrivninger. Kostpris på innregningstidspunktet og årlige avskrivninger er fastsatt etter samme prinsipper som beskrevet over for øvrige eiendommer.

Avskrivningene er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende brukstid:

Bygninger	10-50 år
Maskiner/inventar/transportmidler	3-8 år
Avskrivningsperiode, -metode og utrangeringsverdi vurderes årlig.	

Gevinst/tap ved salg av driftsmidler fremkommer som differansen mellom salgpris og balanseført verdi og innregnes i resultatregnskapet.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivning når det foreligger indikasjon på verdifall. Hvis balanseført verdi til et driftsmiddel er høyere enn gjenvinnbart beløp, blir det foretatt en nedskrivning over resultatet. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgpris og diskontert kontantstrøm fra fortsatt bruk. Netto salgpris er beløpet som kan oppnås ved salg til uavhengig tredjepart fratrukket salgskostnader. Gjenvinnbart beløp fastsettes separat for alle eiendeler, men dersom dette ikke er mulig, sammen med enheten eiendelen tilhører.

USIKRE FORPLIKTELSER

Vurdering av tapsavsetning på garantier som banken utsteder foretas sammen med vurdering av tap på utlån. De samme prinsippene anvendes for å vurdere om det foreligger verdifall.

UTBYTTE OG GAVEAVSETNING

Utbytte på egenkapitalbevis og gaveavsetning til allmenntilgjengelige formål regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens forstanderskap.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Konsernet har ulike ytelsesbaserte ordninger samt innskuddsbasert ordning for nyansatte fra og med 2007 (fra 2008 i datterselskapet AS Finansiering). Overgangen til innskuddsbasert ordning var valgfri for øvrige ansatte.

Ytelsesbaserte ordninger

Bankens ytelsesbaserte ordning ivaretas av en kollektiv pensjonsordning i livselskap på linje med det som gjelder for datterselskap. Nåverdien av antatt fremtidige pensjonsytelser beregnes årlig av aktuar, basert på forsikringstekniske prinsipper. Den beregnede påløpte forpliktelsen sammenholdes med verdien på innbetalte og oppsparte pensjonsmidler samt justeringer for ikke regnskapsførte aktuarmessige gevinster og tap og tidligere administrasjonskostnader. Differansen føres opp som pensjonsforpliktelse (hvis negativ) eller pensjonsmidler (hvis positiv). Banken har i tillegg pensjonsforpliktelser knyttet til avtalefestet pensjon samt pensjonsavtaler med ansatte som finansieres over bankens drift. Disse ordningene regnskapsføres som pensjonsforpliktelser. Endring i total netto pensjonsforpliktelse vises som pensjonskostnad i regnskapet.

Sparebanken Øst benytter prinsippet med utsatt resultatføring av estimatavvik og korridor. Når estimatavvikene overstiger denne korridoren, tilsvarende 10 prosent av det høyeste av enten pensjonsmidlene eller pensjonsforpliktelsene, blir det overskytende beløpet innregnet i resultatregnskapet over en periode som tilsvarer forventet gjennomsnittlig resterende ansettelsesperiode. Vurdering av pensjonsforpliktelser er ytterligere beskrevet under "anvendelse av estimater".

Innskuddsbaserte ordninger

Ordningen ivaretas av et livselskap. Det innbetales 5 prosent av lønn mellom 1 og 6 G pluss 8 prosent av lønn mellom 6 og 12 G. Premie inklusiv arbeidsgiveravgift kostnadsføres løpende.

SKATTER

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar inntektsskatt og resultatført utsatt skatt. Disse innregnes som inntekter eller kostnader og tas med i resultatregnskapet som skattekostnad med unntak av betalbar skatt og utsatt skatt på transaksjoner som innregnes direkte i totalresultatet eller under egenkapitalen.

Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skatt eiendel kan bare oppføres som eiendel i balansen i den utstrekning det forventes at konsernet vil ha tilstrekkelig skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre utsatt skatt eiendelen. Utsatt skatt eiendel og utsatt skatt forpliktelse måles etter gjeldende skattesatser, og utlignes i den grad det er tillatt.

Utsatt skatt på transaksjoner innregnet i totalregnskapet eller egenkapitalen, innregnes med den underliggende transaksjonen enten i totalresultatet eller i egenkapitalen. I totalresultatet vises dette som skatteeffekt.

Betalbar skatt er innregnet direkte i balansen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS12, men er ført som driftskostnad.

RESULTAT PR. EGENKAPITALBEVIS

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes som egenkapitalbeviserens andel av bankens resultat for perioden dividert med tidsveid gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i løpet av perioden.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

ANVENDELSE AV ESTIMATER

På grunn av den usikkerhet som er forbundet med forretningsvirksomhet kan mange regnskapsposter ikke måles nøyaktig, men bare estimeres. Slik estimering omfatter vurderinger basert på de seneste pålitelige opplysninger som er tilgjengelig og kan også inkludere forventninger om fremtidige hendelser som man anser sannsynlig. Estimer og vurderinger blir jevnlig evaluert.

I konsernets regnskap relaterer bruken av slike estimater seg spesielt til måling av følgende poster:

- Tap på utlån og garantier
- Virkelig verdi på finansielle instrumenter
- Aktuarberegninger av pensjonsforpliktelser

Tap på utlån og garantier

Utlån nedskrives for verdifall på individuell basis dersom det foreligger objektive bevis for at slikt verdifall har inntruffet. Objektive bevis anses å foreligge ved vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av problemer hos debitor, gjeldsforhandling hos debitor, annen finansiell restrukturering eller konkursbehandling. Estimering av eventuelt verdifall/tap skjer på basis av størrelsen på forventede fremtidige kontantstrømmer fra salg av panteobjekter o.l., når kontantstrømmene forventes innbetalt samt diskonteringsrentens størrelse. Tapets størrelse er en direkte funksjon av forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Hovedusikkerheten i estimatene av størrelsen på verdifall/tap ligger i vurderingene av kontantstrømmenes størrelse og når i tid de forventes mottatt. Det henvises til note 15 og 16 for ytterligere informasjon.

Grupper av utlån nedskrives tilsvarende individuelle utlån når det foreligger objektive bevis for at gruppen som sådan har en redusert verdi som en følge av hendelse som har inntruffet. Estimering av verdifall/tap på grupper av utlån skjer på basis av historiske data for tap sammenstilt med bankspesifikke og/eller markedsmessige parametere som f.eks. risikoklassifisering, makroøkonomiske størrelser og bransjemessige forholdstall. Hovedusikkerheten i estimatene av størrelsen på verdifall/tap på grupper av utlån knytter seg til datagrunnlaget som benyttes. Datagrunnlagets representativitet og kvalitet er viktige elementer. Nedskrivning av verdifall/tap på grupper av utlån er basert på modeller av både skjønnsmessig og statistisk karakter. Modellrisikoen generelt vil alltid være et usikkerhetsmoment som overføres til estimatene modellene skal beregne. Det henvises til note 15 og 16 for ytterligere informasjon.

Virkelig verdi på finansielle instrumenter

I utgangspunktet skal observerbare markedskurser legges til grunn for finansielle instrumenters virkelige verdi. Der observerbare markedskurser ikke finnes og virkelig verdi ikke kan utledes direkte eller indirekte fra observerbar input i markedet, benyttes ulike verdsettelsesteknikker. Dette er teknikker som til en viss grad kan innebære skjønnsmessige vurderinger. Slike skjønnsmessige vurderinger kan være likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. Endringer i holdningen til slike faktorer kan påvirke fastsettelsen av virkelig verdi på et finansielt instrument.

Aktuarberegning av pensjonsforpliktelser

Konsernets ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser beregnes av eksterne aktuar. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen, samt andre demografiske forutsetninger utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Som grunnlag for beregningene anvendes også en rekke økonomiske forutsetninger; blant annet forventet avkastning på pensjonsmidlene, diskonteringsrente, årlig lønnsvekst, utvikling i G (Folketrygdens grunnbeløp) og regulering av pensjoner.

Diskonteringsrenten tar utgangspunkt i 10 års statsobligasjonsrente med et påslag for å justere for at det er lenger løpetid på pensjonsforpliktelsen. De andre økonomiske forutsetningene er basert på forventet langsiktig utvikling i parameterne. Pensjonsmidlene er i stor grad investert i likvide eiendeler som verdsettes til virkelig verdi på balansedagen. Det vurderes å foreligge langt høyere risiko knyttet til estimerte brutto

pensjonsforpliktelser enn til estimerte pensjonsmidler. Det henvises til note 35 for ytterligere informasjon.

FREMTIDIGE ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Standarder og fortolkninger som er vurdert til ikke å være relevante, er ikke opplistet.

Årlig forbedringsprosjekt utgitt 19. april 2009

Det årlige forbedringsprosjektet ble utgitt i april 2009 og omhandler 15 endringer i 12 standarder. Endringene har ikrafttredelse fra og med 1. januar 2010 og er forventet godkjent av EU første kvartal 2010. Konsernet planlegger å anvende endringene fra og med 1. januar 2010.

Endring i IAS 24 – Opplysninger om nærstående parter

Endringen innebærer en forenkling i definisjonen av nærstående parter. I tillegg gir standarden noen lettelser i kravene for tilleggsopplysninger for offentlige virksomheter. Endringene har ikrafttredelse fra og med 1. januar 2011 og er ikke godkjent av EU.

Endringer i IAS 39 finansielle instrumenter – innregning og måling: Kvalifiserende sikringsobjekt- og instrument

Endringene omhandler inflasjon som sikret risiko (andel), og sikring ved bruk av opsjoner. Endringene har ikrafttredelse fra og med 1. januar 2010. Endringene vil ikke medføre effekt på mor- eller konsernregnskapet.

IFRS 9 (near final draft) – Finansielle instrumenter

Erstatter klassifikasjons- og målereglene i IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling for finansielle eiendeler. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Standarden har ikrafttredelse fra og med 1. januar 2013 og er ikke godkjent av EU.

IFRIC 15 - Anleggskontrakter for salg av fast eiendom

Tolkningen gir veiledning for når og hvordan inntekter og kostnader fra salg av fast eiendom skal innregnes når en avtale er inngått mellom kjøper og selger før den faste eiendommen er ferdigstilt. Videre gir den veiledning i forhold til å bestemme om en avtale er i overensstemmelse med IAS 11 eller IAS 18. Konsernet vil anvende IFRIC 15 fra og med 1. januar 2010.

NOTE 3 - MELLOMREGNING MED KONSERNSELSKAP

	31.12.09	31.12.08
Resultat		
Renteinntekter og lignende inntekter		
Renteinntekter fra datterselskap	34,6	61,1
Renter sertifikater og obligasjoner (OMF) fra datterselskap	16,8	0,0
Rentekostnader og lignende kostnader		
Renter og provisjoner til datterselskap	1,9	2,0
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		
Andre inntekter fra datterselskap	3,3	0,0
Andre driftskostnader		
Husleie til datterselskap	7,1	6,8
Andre kostnader til datterselskap	0,5	0,4
Balanse		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
Utlån til datterselskap	1.257,6	812,5
Utlån til og fordringer på kunder		
Utlån til datterselskap	116,1	117,0
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		
Investering OMF i datterselskap	1.250,0	0,0
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		
Opptjente renteinntekter	2,4	0,7
Gjeld til kredittinstitusjoner		
Innskudd fra datterselskap	54,0	1,5
Innskudd fra kunder		
Innskudd fra datterselskap	15,8	19,7
Andre forpliktelser		
Annen gjeld til datterselskap	29,3	63,0

Postene ovenfor viser transaksjoner og mellomværende som morselskapet har med datterselskap.

NOTE 4 - DRIFTSSEGMENTER

Segmentrapporteringen er basert på bankens interne rapporteringsformat, hvor morbank er splittet i DinBANK.no, privatmarked og bedriftsmarked. I tillegg kommer datterselskap, samt et ikke rapporterbart segment med poster som ikke er fordelt til øvrige segmenter. Se for øvrig note 15, 16 og 28 for geografisk fordeling av utlån og innskudd.

For ledelsesformål er banken organisert i seks driftssegmenter basert på produkter og tjenester som følger: Segmentene DinBANK.no, privatmarked, bedriftsmarked og Sparebanken Øst Boligkreditt AS består hovedsakelig av utlån til kunder og innskudd fra kunder, mens hovedproduktet i AS Financiering er gjeldsbrevfinansiering av bil. Sparebanken Øst Eiendom AS driver eiendomsdrift ved kjøp og salg, utleie og utvikling av fast eiendom. Inntektene fra DinBANK.no, privatmarked, bedriftsmarked, Sparebanken Øst Boligkreditt AS og AS Financiering består hovedsakelig av netto renteinntekter, mens inntekter fra

Sparebanken Øst Eiendom AS i hovedsak består av leieinntekter. Inntektsskatt styres på konsernbasis og allokeres ikke til driftssegmentene, bortsett fra datterselskap som er rapportert som egne driftssegmenter.

Renter rapporteres netto siden majoriteten av segmentinntektene er fra renteinntekter på utlån. Ledelsen baserer seg primært på netto renteinntekt og ikke brutto inntekt- og rentekostnad. Forvaltning av verdipapirer er ikke allokert i eget segment og inngår i kolonnen ufordelt.

Transaksjoner mellom driftssegmentene er basert på arm-lengdes prising tilsvarende transaksjoner med tredjeparter.

Ingen enkeltkunder utgjør mer enn 10% av bankens totale inntekter i 2008 og 2009.

Resultatregnskap

2009	DinBANK.no	PM	BM	Spb Øst Bolig- kreditt	AS Financ- iering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Elimin- ering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	10,3	173,2	201,9	8,4	80,3	-4,5	12,3	0,0	481,9
Sum andre inntekter	2,1	56,3	20,4	-3,3	-6,8	20,3	172,3	-7,5	253,8
Sum inntekter	12,4	229,5	222,3	5,1	73,5	15,8	184,6	-7,5	735,7
Lønn og generelle administrasjonskostnader	2,9	73,1	21,6	1,0	23,5	5,5	116,3	0,0	243,9
Avskrivninger	0,1	0,1	0,0	0,0	0,9	3,3	8,7	0,0	13,1
Andre driftskostnader	0,1	1,7	0,3	0,1	5,9	3,8	47,9	-7,5	52,3
Sum driftskostnader	3,1	74,9	21,9	1,1	30,3	12,6	172,9	-7,5	309,3
Resultat før tap	9,3	154,6	200,4	4,0	43,2	3,2	11,7	0,0	426,4
Tap på utlån, garantier m.v.	0,1	-0,5	15,7	0,0	13,9	0,0	-4,2	0,0	25,0
Resultat før skatt	9,2	155,1	184,7	4,0	29,3	3,2	15,9	0,0	401,4
Skatt på ordinært resultat	0,0	0,0	0,0	1,1	8,3	0,9	96,7	0,0	107,0
Resultat etter skatt	9,2	155,1	184,7	2,9	21,0	2,3	-80,8	0,0	294,4

2008	DinBANK.no	PM	BM	Spb Øst Bolig- kreditt	AS Financ- iering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Elimin- ering	Konsern
Netto rente- og provisjonsinntekter	3,7	180,8	152,1	0,0	53,8	-7,0	53,4	-0,2	436,6
Sum andre inntekter	1,0	54,8	18,6	0,0	-7,1	19,9	-488,5	-7,0	-408,3
Sum inntekter	4,7	235,6	170,7	0,0	46,7	12,9	-435,1	-7,2	28,3
Lønn og generelle administrasjonskostnader	2,6	69,5	24,9	0,0	23,4	5,1	98,2	-0,2	223,5
Avskrivninger	0,2	0,1	0,0	0,0	1,0	3,1	8,0	0,0	12,4
Andre driftskostnader	0,1	1,1	2,0	0,0	6,4	5,9	47,8	-7,0	56,3
Sum driftskostnader	2,9	70,7	26,9	0,0	30,8	14,1	154,0	-7,2	292,2
Resultat før tap	1,8	164,9	143,8	0,0	15,9	-1,2	-589,1	0,0	-263,9
Tap på utlån, garantier m.v.	1,3	2,2	81,2	0,0	8,2	0,0	152,0	0,0	244,9
Resultat før skatt	0,5	162,7	62,6	0,0	7,7	-1,2	-741,1	0,0	-508,8
Skatt på ordinært resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	-125,3	0,0	-123,0
Resultat etter skatt	0,5	162,7	62,6	0,0	5,4	-1,2	-615,8	0,0	-385,8

Balanse

2009	DinBANK.no	PM	BM	Spb Øst Bolig- kreditt	AS Financ- iering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Elimin- ering	Konsern
Netto utlån til og fordringer på kunder	1.150,9	7.273,1	5.260,1	1.844,1	847,9	0,0	359,0	-116,1	16.619,0
Andre eiendeler	1,4	20,3	24,2	53,6	26,3	231,7	7.801,0	-2.810,3	5.348,2
Sum eiendeler	1.152,3	7.293,4	5.284,3	1.897,7	874,2	231,7	8.160,0	-2.926,4	21.967,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	404,6	3.739,0	2.968,0	0,0	70,5	0,0	130,5	-15,8	7.296,8
Annen gjeld	931,4	126,9	154,4	1.819,8	713,3	130,0	11.919,1	-2.709,4	13.085,5
Sum gjeld pr. segment	1.336,0	3.865,9	3.122,4	1.819,8	783,8	130,0	12.049,6	-2.725,2	20.382,3
Sum egenkapital	0,0	0,0	0,0	77,9	90,4	101,7	1.516,1	-201,2	1.584,9
Sum gjeld og egenkapital	1.336,0	3.865,9	3.122,4	1.897,7	874,2	231,7	13.565,7	-2.926,4	21.967,2
Årets investeringer	0,0	3,3	1,6	0,0	0,1	4,7	2,5	0,0	12,2

2008	DinBANK.no	PM	BM	Spb Øst Bolig- kreditt	AS Financ- iering	Spb Øst Eiendom	Ufordelt	Elimin- ering	Konsern
Netto utlån til og fordringer på kunder	2.323,2	8.462,0	5.629,8	0,0	872,9	0,0	316,0	-117,0	17.486,9
Andre eiendeler	7,3	39,8	33,8	0,0	31,3	246,6	8.357,2	-1.022,0	7.694,0
Sum eiendeler	2.330,5	8.501,8	5.663,6	0,0	904,2	246,6	8.673,2	-1.139,0	25.180,9
Innskudd fra og gjeld til kunder	474,8	3.866,3	3.185,5	0,0	13,2	0,0	118,3	-19,7	7.638,4
Annen gjeld	2,7	139,5	49,3	0,0	821,6	147,2	16.261,8	-993,1	16.429,0
Sum gjeld pr. segment	477,5	4.005,8	3.234,8	0,0	834,8	147,2	16.380,1	-1.012,8	24.067,4
Sum egenkapital	0,0	0,0	0,0	0,0	69,4	99,4	1.070,9	-126,2	1.113,5
Sum gjeld og egenkapital	477,5	4.005,8	3.234,8	0,0	904,2	246,6	17.451,0	-1.139,0	25.180,9
Årets investeringer	0,0	3,6	1,5	0,0	1,2	39,4	4,3	0,0	50,0

NOTE 5 - NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
6,1	0,0	Renter og lignende inntekter på statskasseveksler	6,1	0,0
48,9	118,1	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	78,0	171,3
4,3	6,1	Renter og lignende inntekter på leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
908,6	1.313,5	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	789,7	1.224,6
18,6	24,8	Renter og lignende inntekter av obligasjoner holdt til forfall	18,6	24,8
		Renter og lignende inntekter på finansielle eiendeler som er nedskrevet		
1,9	0,0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1,9	0,0
20,1	8,0	Utlån til og fordringer på kunder	13,5	2,9
0,0	0,1	Andre renteinntekter og lignende inntekter	0,0	0,0
1.008,5	1.470,6	Sum	907,8	1.423,6
156,0	168,3	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner mv. utpekt til virkelig verdi	172,8	168,3
1.164,5	1.638,9	Renteinntekter og lignende inntekter	1.080,6	1.591,9
123,8	190,2	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	124,5	190,3
149,8	317,3	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	149,6	318,2
367,4	635,5	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	367,4	635,5
32,4	56,0	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	32,4	56,0
9,2	3,3	Andre rentekostnader og lignende kostnader	9,2	2,6
682,6	1.202,3	Rentekostnader og lignende kostnader	683,1	1.202,6
481,9	436,6	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	397,5	389,3

Gjennomsnittrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld i perioden

Konsern 2009		Konsern 2008			Morbank 2009		Morbank 2008	
Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %	Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %		Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente i %	Gj.sn.renteb. saldo	Gj.sn. rente %
Eiendeler								
1.730,6	2,91	1.889,8	6,01	Netto utlån til kredittinstitusjoner	2.762,3	2,83	2.677,9	6,23
16.788,6	5,53	17.337,0	7,65	Netto utlån til kunder	15.122,8	5,29	16.566,9	7,40
4.344,1	4,27	2.693,1	6,76	Verdipapirer plassering	4.969,1	4,07	2.693,1	6,76
Gjeld								
3.377,5	3,69	2.901,0	6,63	Innskudd fra kredittinstitusjoner	3.407,7	3,68	2.909,6	6,61
7.461,1	1,86	7.246,7	4,39	Innskudd fra kunder	7.437,0	1,86	7.247,0	4,38
10.326,3	3,83	10.705,1	6,41	Verdipapirer innlån	10.326,3	3,83	10.705,1	6,41

Gjennomsnittrente er målt ved resultatført rente gjennom året dividert på daglig balansesnitt.

NOTE 6 - UTBYTTE OG ANDRE INNTEKTER AV VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
1,1	3,9	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet	1,1	3,9
0,4	2,4	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg	0,2	2,2
4,7	0,0	Utdeling fra deltagerlignet selskap	4,7	0,0
0,0	0,0	Inntekter av eierinteresser i konsernselskap	0,0	0,0
6,2	6,3	Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	6,0	6,1

NOTE 7 - PROVISJONSINNTEKTER OG INNTEKTER FRA BANKTJENESTER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
7,4	5,5	Gebyr garantier og remburser	7,2	5,4
0,0	0,0	Gebyr kredittformidling	3,3	0,0
55,0	58,4	Gebyr betalingsformidling	55,0	58,4
5,8	5,6	Gebyr interbank	5,8	5,6
2,0	2,6	Gebyr verdipapirromsetning og forvaltning	2,0	2,6
4,8	1,7	Gebyr forsikring	4,8	1,7
8,5	7,5	Andre gebyrer og provisjoner	6,6	5,9
83,5	81,3	Gebyr og provisjonsinntekter	84,7	79,6
8,6	8,8	Formidlingsprovisjon	0,0	0,2
9,7	9,8	Betalinger og elektroniske tjenester	9,5	9,5
4,6	4,1	Interbank kostnad	4,6	4,1
1,4	2,2	Andre provisjonskostnader	1,4	2,2
24,3	24,9	Provisjonskostnader	15,5	16,0
59,2	56,4	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	69,2	63,6

NOTE 8 - NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
113,5	-326,2	Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	113,5	-326,2
1,1	-72,4	Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning	1,1	-72,4
-35,5	54,1	Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta	-35,5	54,1
92,4	-145,7	Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle derivater	92,4	-145,7
171,5	-490,2	Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi	171,5	-490,2

NOTE 9 - NETTO INNTEKTER FRA FINANSIELLE INVESTERINGER FORDELT PÅ KATEGORIER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet		
187,7	-273,7	Verdiendring på sertifikater og obligasjoner - utpekt til virkelig verdi	187,7	-273,7
-74,2	-52,5	Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner - utpekt til virkelig verdi	-74,2	-52,5
113,5	-326,2	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler utpekt til virkelig verdi	113,5	-326,2
1,1	3,9	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	1,1	3,9
2,1	-20,6	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter - holdt for omsetning	2,1	-20,6
-1,0	2,6	Realisert gevinst/tap på egenkapitalinstrumenter - holdt for omsetning	-1,0	2,6
99,5	-145,8	Verdiendring derivater	99,5	-145,8
-7,1	0,1	Realisert gevinst/tap derivater	-7,1	0,1
94,6	-159,8	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler holdt for omsetning	94,6	-159,8
208,1	-486,0	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	208,1	-486,0
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		
0,4	2,4	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	0,2	2,2
4,7	0,0	Utdeling fra deltakerlignet selskap	4,7	0,0
0,0	0,0	Realiserte tilgjengelig for salg renteinstrumenter	0,0	0,0
0,0	-55,3	Nedskrivning egenkapitalinstrumenter - tilgjengelig for salg	0,0	-55,3
0,0	0,9	Realisert gevinst/tap på egenkapitalinstrumenter- tilgjengelig for salg	0,0	0,9
5,1	-52,0	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	4,9	-52,2
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler holdt til forfall		
0,0	0,0	Realisert gevinst/tap på obligasjoner	0,0	0,0
0,0	0,0	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler holdt til forfall	0,0	0,0
		Valutahandel		
-41,9	48,9	- Netto omregningsgevinst	-41,9	48,9
6,4	5,2	- Netto transaksjonsgevinst	6,4	5,2
-35,5	54,1	Sum netto inntekter fra valutahandel	-35,5	54,1
177,7	-483,9	Sum netto inntekter fra finansielle investeringer	177,5	-484,1

Oversikt over finansielle investeringer i balansen fordelt etter samme kategorier fremkommer i note 20.

NOTE 10 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
10,5	9,1	Driftsinntekter faste eiendommer	0,1	0,2
0,0	0,4	Gevinst ved salg av faste eiendommer	0,0	0,4
6,4	9,7	Andre driftsinntekter	4,0	5,6
16,9	19,2	Andre driftsinntekter	4,1	6,2

NOTE 11 - LØNN OG ANDRE GODTGJØRELSER

Konsern 2009	Konsern 2008	Beløp i 1.000 kroner	Morbank 2009	Morbank 2008
125.361	112.896	Lønn	109.168	97.994
18.444	17.439	Folketrygdavgift	15.772	14.968
21.415	12.560	Pensjoner		
		- ytelsesbasert	18.906	10.369
1.240	936	- innskuddsbasert	1.119	843
10.340	11.714	Sosiale kostnader	8.562	10.495
176.800	155.545	Sum lønn m.v.	153.527	134.669
277	278	Antall årsverk 31.12.	249	248
291	289	Antall ansatte 31.12.	259	256
290	280	Gjennomsnittlig antall ansatte	257	248

Ingen ansatte eller tillitsvalgte har avtale om sluttvederlag eller avtale om tegningsretter, opsjoner eller bonusavtale ut over en generell overskuddsdeling til alle ansatte.

Morbank

Beløp i 1.000 kroner		Honorar*	Lønn	Pensjon	Overskuddsdeling	Naturalytelse	Totalt	Lån
Trond Tostrup	Adm. direktør		2.113	1.233		68	3.414	2.872
Kjell Engen	Direktør finans	45	1.245	188		177	1.655	4.000
Pål Strand	Direktør person-/bedriftsmarked		1.395	156		170	1.721	929
Arne K. Stokke	Advokat	15	1.160	235		141	1.551	0
Sum konsernledelsen		60	5.913	1.812		556	8.341	7.801
Jorund Rønning Indrelid	Styrets leder	100					100	
Knut Smedsrud	Nestleder							
Ingebjørg Mæland	Styremedlem	75					75	8
Sverre Nedberg	Styremedlem	75					75	
Roar Norheim Larsen	Styremedlem	75					75	117
Leif Ove Sørby	Styremedlem	75					75	283
Vidar Ullenrød	Styremedlem	75					75	878
Inger Helen Pettersen	Ansattes representant	75	414	35		52	576	2.403
Sum styret		550	414	35		52	1.051	3.689
Øivind Andersson	Kontrollkomitéens leder	4					4	24
Marianne Sletten	Kontrollkomitémedlem	35					35	
Eli Kristin Nordsiden	Kontrollkomitémedlem							
Sjur Kortgaard	Kontrollkomitémedlem							475
Sum kontrollkomitéen		39					39	499

Morbank

Beløp i 1.000 kroner		Honorar*	Lønn	Pensjon	Overskuddsdeling	Naturallytelse	Totalt	Lån
Frank Borgen	Forstanderskapets leder	45					45	1.009
Trond Bollerud	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Åse Monsen Borgan	Ansattes representant	3	431	40		8	482	1
Siren Coward	Ansattes representant	3	678	73		53	807	2.604
Anna Therese Ekeberg	Ansattes representant	2	432	16		34	484	1.257
Anne Kathe Firing	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Fred-Ivar Forsland	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Bergljot Foslien	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Kåre Fredriksen	Forstanderskapsmedlem	3					3	301
Øivind Granlund	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Eva Grothe	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Arne Gundersen	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Rolf Erik Halmrast	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Øivind Haugen	Ansattes representant	2	382	33		33	450	1.265
Tom Hedalen	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Frode M. Helganger	Ansattes representant		363	16		26	405	2.469
Knut Ivarsson	Forstanderskapsmedlem	8					8	
Anne Siri Rhoden Jensen	Ansattes representant	2	549	60		10	621	
Iver A. Juel	Forstanderskapsmedlem	2					2	600
Vegard Kvamme	Ansattes representant		599	32		48	679	1.870
Halldis Kjøs Lien	Ansattes representant	2	410	15		26	453	848
Thor-Kristian Lien	Forstanderskapsmedlem	1					1	
Anne Irene Lunden	Ansattes representant	3	579	60		18	660	395
Kristin Wittussen Myhre	Ansattes representant	3	333	50		51	437	2.288
Svein Nybø	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Rolf Opprud	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Gunnvor Ramnefjell	Forstanderskapsmedlem	4					4	
Morten Ranvik	Forstanderskapsmedlem							357
Nils Johan Rønniksen	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Anne-Tonje Sanden	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Jan Christian Skau	Ansattes representant		611	81		18	710	458
Marianne Seip	Forstanderskapsmedlem	3					3	1.376
Egil Skretting	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Berit H. Steenberg	Forstanderskapsmedlem	3					3	300
Nils Kr. Steenberg	Forstanderskapsmedlem	2					2	440
Grethe Stenshorne	Forstanderskapsmedlem	3					3	8
Thor S. Syvaldsen	Forstanderskapsmedlem	12					12	460
Elly Th. Thoresen	Forstanderskapsmedlem	2					2	
Finn Wang	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Kristian Warholm	Ansattes representant	3	434	23		10	470	
Thor Wessel	Forstanderskapsmedlem	3					3	
Sum forstanderskapet		153	5.801	499		335	6.788	18.306
Sum godtgjørelse og lån		802	12.128	2.346		943	16.219	30.295

* Honorar utbetalt til konsernledelsen gjelder styre- og representantskapsverv i datterselskapene.

Godtgjørelse til adm. direktør var kr. 3.414.234. Adm. direktør kan gå av ved fylte 67 år med en pensjon tilsvarende 80% av lønnen på fratredelsestidspunktet. Ingen ansatte eller tillitsvalgte har avtale om sluttvederlag, tegningsretter, opsjoner eller bonusavtale ut over generell overskuddsdeling til alle ansatte. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse til spesielle tjenester ut over de normale funksjoner for en leder.

NOTE 12 - NÆRSTÅENDE PARTER

Beløp i 1.000 kroner	Konsernledelsen		Styret og kontrollkomitéen		Andre nærstående parter	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lån						
Utestående lån pr. 01.01.	5.520	5.592	6.872	8.467	0	0
Netto endring utlån i perioden	2.281	-72	-2.684	-1.595	0	0
Utestående lån pr. 31.12.	7.801	5.520	4.188	6.872	0	0
Renteinntekter	172	338	212	383	0	0
Tap ved utlån	0	0	0	0	0	0
Innskudd						
Innskudd pr. 01.01.	2.368	2.198	5.044	2.478	0	0
Netto endring innskudd i perioden	370	170	-1.063	2.566	0	0
Innskudd pr. 31.12.	2.738	2.368	3.981	5.044	0	0
Rentekostnader	41	110	91	125	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Utstedte garantier	0	2.468	0	0	0	0

NOTE 13 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Konsern	Konsern		Morbank	Morbank
2009	2008		2009	2008
4,3	6,8	Driftskostnader faste eiendommer	1,7	2,0
48,0	49,5	Andre driftskostnader	48,0	48,7
52,3	56,3	Andre driftskostnader	49,7	50,7

NOTE 14 - GODTGJØRELSE REVISOR

Konsern	Konsern		Morbank	Morbank
2009	2008	Beløp i 1.000 kroner	2009	2008
1.515	1.197	Revisjon	950	750
50	109	Andre attestasjonstjenester	50	109
194	164	Skatte- og avgiftsrådgivning	94	81
409	463	Andre tjenester	285	258
2.168	1.933	Sum	1.379	1.198

Beløpene er inklusiv merverdiavgift.

NOTE 15 - UTLÅN OG TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER KREDITTINSTITUSJONER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Individuelle nedskrivninger		
0,0	0,0	Individuelle nedskrivninger pr. 01.01.	0,0	0,0
0,0	0,0	- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	0,0	0,0
0,0	0,0	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0,0	0,0
144,9	0,0	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	144,9	0,0
0,0	0,0	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	0,0	0,0
144,9	0,0	= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	144,9	0,0
		Nedskrivninger på grupper av utlån		
150,0	0,0	Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 01.01.	150,0	0,0
-148,8	150,0	+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	-148,8	150,0
1,2	150,0	= Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 31.12.	1,2	150,0
		Periodens tapskostnader		
144,9	0,0	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	144,9	0,0
-148,8	150,0	+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	-148,8	150,0
0,0	0,0	+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	0,0	0,0
0,0	0,0	+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	0,0	0,0
0,0	0,0	- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	0,0	0,0
0,0	0,0	+/- Periodens amortiseringskost nedskrivninger	0,0	0,0
-3,9	150,0	= Tap på utlån og garantier	-3,9	150,0
1,9	0,0	Inntektsførte renter på nedskrevne utlån	1,9	0,0

Utvikling misligholdte og tapsutsatte engasjement

Konsern 2009	Konsern 2008	Konsern 2007	Konsern 2006	Konsern 2005		Morbank 2009	Morbank 2008	Morbank 2007	Morbank 2006	Morbank 2005
156,9	0,0	0,0	0,0	0,0	Brutto misligholdte engasjement	156,9	0,0	0,0	0,0	0,0
144,9	0,0	0,0	0,0	0,0	- Individuelle nedskrivninger	144,9	0,0	0,0	0,0	0,0
12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Netto misligholdte engasjement	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Brutto tapsutsatte engasjement	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- Individuelle nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Netto tapsutsatte engasjement	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Misligholdte engasjement over 90 dager		
0,0	0,0	Norge	0,0	0,0
0,0	0,0	Danmark	0,0	0,0
151,1	0,0	Island	151,1	0,0
5,8	0,0	Øst-Europa	5,8	0,0
156,9	0,0	Brutto misligholdte engasjement	156,9	0,0
144,9	0,0	Individuelle nedskrivninger	144,9	0,0
12,0	0,0	Netto misligholdte engasjement	12,0	0,0
92%	0%	Avsetningsgrad	92%	0%
		Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement		
0,0	0,0	Norge	0,0	0,0
0,0	0,0	Danmark	0,0	0,0
0,0	0,0	Island	0,0	0,0
0,0	0,0	Øst-Europa	0,0	0,0
0,0	0,0	Brutto tapsutsatte engasjement	0,0	0,0
0,0	0,0	Individuelle nedskrivninger	0,0	0,0
0,0	0,0	Netto tapsutsatte engasjement	0,0	0,0
0%	0%	Avsetningsgrad	0%	0%
		Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement		
0,0	0,0	Norge	0,0	0,0
0,0	0,0	Danmark	0,0	0,0
151,1	0,0	Island	151,1	0,0
5,8	0,0	Øst-Europa	5,8	0,0
156,9	0,0	Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement	156,9	0,0
144,9	0,0	Individuelle nedskrivninger	144,9	0,0
12,0	0,0	Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	12,0	0,0
92%	0%	Avsetningsgrad	92%	0%

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
11,1	10,5	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	11,1	10,4
536,8	1.137,4	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist *)	1.794,3	1.943,4
547,9	1.147,9	Brutto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.805,4	1.953,8
-144,9	0,0	Individuelle nedskrivninger	-144,9	0,0
-1,2	-150,0	Nedskrivninger på grupper av utlån*)	-1,2	-150,0
401,8	997,9	Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.659,3	1.803,8

*) Pr. 31.12.09 utgjør saldo på syndikerte utlån til kredittinstitusjoner MNOK 536,8 og individuelle nedskrivninger er i sin helhet knyttet til disse. Pr. 31.12.08 utgjorde syndikerte utlån til kredittinstitusjoner MNOK 1.033,9. Gruppenedskrivningene er i sin helhet knyttet til disse.

Geografisk fordeling av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Konsern Brutto utlån		Konsern Individuelle nedskrivninger		Konsern Nedskrivninger på grupper av utlån		Morbank Brutto utlån		Morbank Individuelle nedskrivninger		Morbank Nedskrivninger på grupper av utlån	
2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
52,7	77,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1.310,2	883,2	0,0	0,0	0,0	0,0
294,7	580,6	0,0	0,0	0,0	0,0	294,7	580,6	0,0	0,0	0,0	0,0
151,1	166,9	144,9	0,0	0,0	80,0	151,1	166,9	144,9	0,0	0,0	80,0
49,4	323,1	0,0	0,0	1,2	70,0	49,4	323,1	0,0	0,0	1,2	70,0
547,9	1.147,9	144,9	0,0	1,2	150,0	1.805,4	1.953,8	144,9	0,0	1,2	150,0

NOTE 16 - UTLÅN OG TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER KUNDER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Individuelle nedskrivninger		
74,3	44,8	Individuelle nedskrivninger pr. 01.01.	41,0	20,4
16,1	10,9	- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	14,9	9,7
4,7	1,5	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0,9	0,1
45,3	48,2	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	30,3	33,3
11,8	9,3	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	4,3	3,1
96,4	74,3	= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12. *)	53,0	41,0
		Nedskrivninger på grupper av utlån		
81,0	19,7	Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 01.01.	78,2	13,6
-23,0	61,3	+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	-23,1	64,6
58,0	81,0	= Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 31.12.	55,1	78,2
		Periodens tapskostnader		
22,1	29,5	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	12,0	20,6
-23,0	61,3	+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	-23,1	64,6
16,1	10,9	+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	14,9	9,7
11,1	6,8	+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	6,8	3,3
2,6	10,2	- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	0,9	12,9
5,2	-3,4	+/- Periodens amortiseringskost nedskrivning	5,3	1,5
28,9	94,9	= Tap på utlån og garantier	15,0	86,8
20,1	8,0	Inntektsførte renter på nedskrevne utlån	13,5	2,9

*) Inkluderer spesifiserte avsetninger på garantiforpliktelser på MNOK 2,0 for 2008, som er oppført i balansen som gjeld under "Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser".

Tap på utlån og garantier fordelt på klasser pr. 31.12.09

	PM	BM	Spb Øst Boligkreditt AS	AS Finansiering	Sum
Individuelle nedskrivninger					
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01.	14,1	26,9	0,0	33,3	74,3
- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1,5	13,4	0,0	1,2	16,1
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0,0	0,9	0,0	3,8	4,7
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3,6	26,7	0,0	15,0	45,3
- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	2,2	2,1	0,0	7,5	11,8
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	14,0	39,0	0,0	43,4	96,4
Nedskrivninger på grupper av utlån					
Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 01.01.	1,9	76,3	0,0	2,8	81,0
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån til kunder	-0,2	-22,8	0,0	0,0	-23,0
= Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 31.12.	1,7	53,5	0,0	2,8	58,0
Periodens tapskostnader					
Periodens endring i individuelle nedskrivninger utlån til kunder	-0,1	12,1	0,0	10,1	22,1
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån til kunder	-0,2	-22,8	0,0	0,0	-23,0
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1,5	13,4	0,0	1,2	16,1
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	2,6	4,2	0,0	4,3	11,1
- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	0,6	0,3	0,0	1,7	2,6
+/- Periodens amortiseringskost nedskrivning	1,2	4,0	0,0	0,0	5,2
= Tap på utlån og garantier	4,4	10,6	0,0	13,9	28,9

Tap på utlån og garantier fordelt på klasser pr. 31.12.08

	Spb Øst				AS	Sum
	PM	BM	Boligkreditt AS	Finansiering		
Individuelle nedskrivninger						
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01.	5,4	15,0	0,0	24,4	44,8	
- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	0,6	9,1	0,0	1,2	10,9	
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0,0	0,1	0,0	1,4	1,5	
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	10,7	22,6	0,0	14,9	48,2	
- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	1,4	1,7	0,0	6,2	9,3	
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	14,1	26,9	0,0	33,3	74,3	
Nedskrivninger på grupper av utlån						
Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 01.01.	3,1	10,5	0,0	6,1	19,7	
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån til kunder	-1,2	65,8	0,0	-3,3	61,3	
= Nedskrivninger på grupper av utlån pr. 31.12.	1,9	76,3	0,0	2,8	81,0	
Periodens tapskostnader						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger utlån til kunder	8,7	11,9	0,0	8,9	29,5	
+/- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån til kunder	-1,2	65,8	0,0	-3,3	61,3	
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	0,6	9,1	0,0	1,2	10,9	
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	1,3	2,1	0,0	3,4	6,8	
- Periodens inngang på tidligere konstaterte tap	1,6	6,5	0,0	2,1	10,2	
+/- Periodens amortiseringskost nedskrivning	1,7	-5,1	0,0	0,0	-3,4	
= Tap på utlån og garantier	9,5	77,3	0,0	8,1	94,9	

*) Inkluderer spesifiserte avsetninger på garantiforpliktelser på MNOK 2,0 for 2008, som er oppført i balansen som gjeld under "Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser".

Utvikling misligholdte og tapsutsatte engasjement

Konsern	Konsern	Konsern	Konsern	Konsern		Morbank	Morbank	Morbank	Morbank	Morbank
2009	2008	2007	2006	2005		2009	2008	2007	2006	2005
226,8	227,5	153,3	150,5	198,9	Brutto misligholdte engasjement	155,5	164,7	110,9	105,3	156,9
90,8	55,7	39,9	40,3	47,2	- Individuelle nedskrivninger	48,5	22,6	15,9	14,0	24,0
136,0	171,8	113,4	110,2	151,7	Netto misligholdte engasjement	107,0	142,1	95,0	91,3	132,9
27,4	60,3	16,0	19,2	37,8	Brutto tapsutsatte engasjement	23,7	57,6	15,2	15,1	29,2
5,6	16,6	4,9	8,9	18,2	- Individuelle nedskrivninger	4,4	16,4	4,5	7,8	11,3
21,8	43,7	11,1	10,3	19,6	Netto tapsutsatte engasjement	19,3	41,2	10,7	7,3	17,9

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Misligholdte engasjement over 90 dager		
114,6	65,3	Næringsliv	106,7	56,5
112,2	162,2	Personmarked	48,8	108,2
226,8	227,5	Brutto misligholdte engasjement	155,5	164,7
90,8	55,7	Individuelle nedskrivninger	48,6	22,6
136,0	171,8	Netto misligholdte engasjement	106,9	142,1
40%	24%	Avsetningsgrad	31%	14%
		Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement		
19,7	49,4	Næringsliv	16,5	46,7
7,7	10,9	Personmarked	7,2	10,9
27,4	60,3	Brutto tapsutsatte engasjement	23,7	57,6
5,6	16,6	Individuelle nedskrivninger	4,4	16,4
21,8	43,7	Netto tapsutsatte engasjement	19,3	41,2
20%	28%	Avsetningsgrad	19%	28%
		Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement		
134,3	114,7	Næringsliv	123,2	103,2
119,9	173,1	Personmarked	56,0	119,1
254,2	287,8	Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement	179,2	222,3
96,4	72,3	Individuelle nedskrivninger	53,0	39,0
157,8	215,5	Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	126,2	183,3
38%	25%	Avsetningsgrad	30%	18%

Utlån til og fordringer

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
40,2	49,6	Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
1.197,8	1.021,5	Kasse-/drifts- og brukskreditter	1.197,8	1.021,5
117,5	185,0	Byggelån	117,5	185,0
15.417,9	16.384,1	Nedbetalingslån	12.836,0	15.641,6
16.773,4	17.640,2	Brutto utlån til og fordringer på kunder	14.151,3	16.848,1
96,4	72,3	Individuelle nedskrivninger	53,0	39,0
58,0	81,0	Nedskrivninger på grupper av utlån	55,1	78,2
16.619,0	17.486,9	Netto utlån til og fordringer på kunder	14.043,2	16.730,9

Geografisk fordeling av utlån og garantier

Konsern Utlån		Konsern Garantier			Morbank Utlån		Morbank Garantier	
2009	2008	2009	2008		2009	2008	2009	2008
4.002,9	4.018,2	62,2	61,0	Drammen	3.791,1	4.090,4	64,3	61,0
1.908,9	2.042,6	30,1	34,9	Nedre Eiker	1.673,6	2.023,7	30,1	34,9
1.532,9	1.521,3	18,3	33,2	Øvre Eiker	1.386,3	1.505,7	18,3	33,2
1.325,7	1.396,5	178,6	82,5	Buskerud for øvrig	1.164,5	1.336,5	178,6	82,5
2.582,0	2.947,5	110,9	56,7	Oslo	2.176,4	2.778,3	108,1	55,8
2.524,1	2.599,6	20,2	24,6	Akershus	1.876,1	2.381,5	20,2	24,6
1.630,6	1.652,5	30,8	31,2	Vestfold	1.416,4	1.579,1	30,8	31,2
1.241,1	1.419,8	2,0	0,7	Resten av landet	643,5	1.111,9	0,1	0,7
25,2	42,2	0,0	0,1	Utlandet	23,4	41,0	0,0	0,0
16.773,4	17.640,2	453,1	324,9	Totalt	14.151,3	16.848,1	450,5	323,9

Fordeling på kundegrupper – konsern

	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter		Resultatført tap	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lønnstagere	12.613,6	13.477,7	40,7	47,7	434,7	391,0	16,3	15,7
Jordbruk, skogbruk, fiske	193,0	208,5	1,5	0,8	23,3	22,4	0,0	0,0
Industri, bergverk, kraft, vann	146,3	119,1	13,4	71,2	49,8	55,7	0,3	-0,1
Bygg, anlegg	452,7	525,5	69,3	68,5	48,9	69,6	19,0	3,1
Varehandel, hotell og rest.	500,9	495,6	43,4	46,0	81,4	70,9	2,1	1,9
Transport, kommunikasjon	104,4	105,9	17,8	12,6	11,8	13,8	-1,3	-1,8
Forr.m/finans. tjenesteyting	228,5	409,3	178,6	9,9	23,3	31,2	28,1	5,0
Tj.yt. næringer ellers	313,6	167,3	20,6	17,4	18,5	33,3	9,1	0,1
Oms. og drift av fast eiendom	2.195,9	2.104,6	67,8	50,7	21,2	61,9	-21,3	3,3
Utlandet	24,5	26,7	0,0	0,1	3,5	0,4	-0,7	0,1
Gruppenedskr. næring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,7	67,6
Totalt	16.773,4	17.640,2	453,1	324,9	716,4	750,2	28,9	94,9

	Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle nedskrivninger		Nedskrivninger på grupper av utlån*)	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lønnstagere	111,7	161,7	7,7	10,9	45,7	41,9	4,4	4,7
Jordbruk, skogbruk, fiske	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Industri, bergverk, kraft, vann	0,9	2,0	0,0	0,0	0,8	0,4	0,0	0,0
Bygg, anlegg	18,2	14,3	15,1	5,7	11,9	3,2	0,0	0,0
Varehandel, hotell og rest.	4,9	8,0	4,6	3,2	4,9	4,8	0,0	0,0
Transport, kommunikasjon	5,6	6,1	0,0	0,3	1,9	1,2	0,0	0,0
Forr.m/finans. tjenesteyting	2,8	4,2	0,0	0,0	0,2	5,6	0,0	0,0
Tj.yt. næringer ellers	34,3	2,4	0,0	0,2	17,8	0,2	0,0	0,0
Oms. og drift av fast eiendom	47,7	28,3	0,0	40,0	12,6	14,6	0,0	0,0
Utlandet	0,5	0,5	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0
Gruppenedskr. næring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,6	76,3
Totalt	226,8	227,5	27,4	60,3	96,4	72,3	58,0	81,0

*) Nedskrivninger på grupper av utlån til kunder er ikke fordelt på næringer.

Fordeling på kundegrupper – morbank

	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkfasiliteter		Resultatført tap	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lønnstagere	9.972,7	12.674,9	40,7	47,6	434,7	391,0	4,3	9,5
Jordbruk, skogbruk, fiske	191,9	208,5	1,5	0,8	23,3	22,4	0,0	0,0
Industri, bergverk, kraft, vann	143,9	118,5	13,4	71,2	49,8	55,7	0,2	-0,1
Bygg, anlegg	441,9	522,0	69,4	68,5	48,9	69,6	19,0	3,1
Varehandel, hotell og rest.	465,3	467,3	38,8	45,1	81,4	70,9	1,4	1,3
Transport, kommunikasjon	98,1	101,0	17,7	10,5	11,8	13,8	-1,5	-1,8
Forr.m/finans. tjenesteyting	224,7	344,1	178,6	9,9	23,3	31,2	28,0	4,5
Tj.yt. næringer ellers	290,6	166,8	20,6	17,4	18,5	33,3	9,0	0,1
Oms. og drift av fast eiendom	2.298,8	2.219,4	69,8	52,8	21,2	61,9	-21,8	2,6
Utlandet	23,4	25,6	0,0	0,1	3,5	0,4	-0,8	0,0
Gruppenedskr. næring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,8	67,6
Totalt	14.151,3	16.848,1	450,5	323,9	716,4	750,2	15,0	86,8

	Misligholdte engasjement		Tapsutsatte engasjement		Individuelle nedskrivninger		Nedskrivninger på grupper av utlån*)	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Lønnstagere	48,8	108,2	7,2	10,9	8,4	14,1	1,5	1,9
Jordbruk, skogbruk, fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri, bergverk, kraft, vann	0,5	2,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0
Bygg, anlegg	18,2	14,3	15,1	5,7	11,9	3,2	0,0	0,0
Varehandel, hotell og rest.	2,0	5,7	1,4	0,5	2,6	3,0	0,0	0,0
Transport, kommunikasjon	4,7	6,0	0,0	0,3	1,2	1,1	0,0	0,0
Forr.m/finans. tjenesteyting	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0
Tj.yt. næringer ellers	33,7	2,4	0,0	0,2	17,4	0,2	0,0	0,0
Oms. og drift av fast eiendom	45,1	26,1	0,0	40,0	11,1	13,9	0,0	0,0
Utlandet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gruppenedskr. næring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,6	76,3
Totalt	155,5	164,7	23,7	57,6	53,0	39,0	55,1	78,2

*) Nedskrivninger på grupper av utlån til kunder er ikke fordelt på næringer.

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Leieavtalene er i vesentlig grad knyttet til leasing av biler og andre transportmidler, industriutstyr og maskiner.

Konsern	Konsern		Morbank	Morbank
2009	2008		2009	2008
6,9	18,0	Innen 1 år	0,0	0,0
24,5	29,6	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
6,7	5,2	Etter 5 år	0,0	0,0
38,1	52,8	Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
4,7	6,9	Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
33,4	45,9	Netto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
6,6	17,2	Innen 1 år	0,0	0,0
21,4	25,1	Mellom 1 - 5 år	0,0	0,0
5,4	3,6	Etter 5 år	0,0	0,0
33,4	45,9	Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	0,0	0,0
3,3	2,9	Akkumulert tapsavsetning på utestående minsteleie	0,0	0,0

Ikke-garanterte restverdier tilfaller ikke utleier.

NOTE 17 - SKATTER

Konsern				Morbank	Morbank
2009	2008			2009	2008
		Årets skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer slik			
30,7	0,9	Betalbar skatt på årets resultat		19,3	0,0
76,3	-123,9	Resultatført utsatt skatt		77,4	-125,3
0,0	0,0	For mye/lite avsatt skatt forrige år		0,0	-0,2
107,0	-123,0	Årets totale skattekostnad		96,7	-125,5
		Andre inntekter og kostnader – utvidet resultatregnskap			
		Endring i netto utsatt skatt eiendel for poster innregnet direkte mot egenkapitalen			
0,0	0,0	- Endring i investeringer holdt for salg		0,0	0,0
0,0	0,0	Inntektsskatt innregnet direkte mot egenkapitalen		0,0	0,0
		Endring i netto utsatt skatt eiendel			
76,3	-123,9	Innregnet utsatt skatt i resultatregnskapet		77,4	-125,3
0,0	0,0	Innregnet utsatt skatt direkte mot egenkapitalen		0,0	0,0
		Endring i netto utsatt skatt eiendel ført direkte i balansen			
0,0	0,0	- Konsemintern overføring		0,0	-0,2
0,0	5,3	- Utsatt skatt ved oppkjøp (note 21)		0,0	0,0
0,0	0,0	- Utsatt skatt konsernbidrag fra datterselskap		5,1	0,0
5,6	0,0	- Utsatt skatt eiendel innbetalt fra skatteoppgjør 2009		5,6	0,0
81,9	-118,6	Sum endring i netto utsatt skatt eiendel		88,1	-125,5
		Avstemming av årets skattekostnad			
401,4	-508,8	Resultat før skatt		364,7	-516,0
112,4	-142,5	Skatt etter nominell sats 28%		102,1	-144,5
-5,4	19,5	Skatteeffekt av permanente forskjeller		-5,4	19,2
0,0	0,0	For mye/lite avsatt skatt forrige år		0,0	-0,2
107,0	-123,0	Skattekostnad		96,7	-125,5
		Betalbar skatt i balansen fremkommer slik			
30,7	0,9	Betalbar skatt på årets resultat		19,3	0,0
3,5	1,9	Årets formuesskatt		3,5	1,9
34,2	2,8	Sum betalbar skatt		22,8	1,9

Konsern		Konsern				Morbank	Morbank		
2009	2008	Endr. 2009	Endr. 2008	Utsatt skatt forpliktelse/utsatt skatt eiendel		2009	2008	Endr. 2009	Endr. 2008
				Positive midlertidige forskjeller					
81,0	86,0	5,0	-7,3	Driftsmidler		0,0	0,0	0,0	0,2
0,0	1,6	1,6	1,5	Ny utlånsforskrift		0,0	1,9	1,9	1,8
81,0	87,6	6,6	-5,8	Sum positive midlertidige forskjeller		0,0	1,9	1,9	2,0
22,7	24,5	1,8	-1,6	Utsatt skatt forpliktelse		0,0	0,5	0,5	0,6
				Negative midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring					
0,0	0,0	0,0	0,0	Driftsmidler		1,0	1,0	0,0	-1,0
112,7	268,7	156,0	-243,7	Verdipapirer		112,7	268,7	156,0	-243,7
46,8	146,8	100,0	-146,8	Derivater		47,9	146,8	98,9	-146,8
0,2	0,1	-0,1	0,0	Fordringer		0,0	0,0	0,0	0,0
1,1	2,0	0,9	-2,0	Andre forpliktelser		0,0	0,0	0,0	0,0
70,8	66,8	-4,0	8,9	Pensjonsforpliktelser		66,0	63,2	-2,8	9,5
0,2	46,4	46,2	-45,8	Underskudd til fremføring		0,0	64,2	64,2	-64,2
231,8	530,8	299,0	-429,4	Sum negative midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring		227,6	543,9	316,3	-446,2
64,9	148,6	83,7	-120,2	Utsatt skatt eiendel		63,7	152,3	88,6	-124,9
42,2	124,1	81,9	-118,6	Netto utsatt skatt eiendel		63,7	151,8	88,1	-125,5

Utsatt skatt eiendel er i sin helhet oppført i balansen da konsernet forventer å kunne nyttiggjøre denne i fremtiden.

NOTE 18 - STATSKASSEVEKSLER, SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Statskasseveksler, sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor og kategorier pr. 31.12.09 - konsern

	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg		Holde til forfall	
	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Balanseført verdi
Statskasseveksler	677,0	671,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum statskasseveksler	677,0	671,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Stat og statsgaranterte	257,0	260,7	0,0	0,0	350,0	357,4
Annen offentlig utsteder	270,0	268,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Obligasjoner med fortrinnsrett	165,0	165,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansielle foretak	1.047,5	1.051,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ikke-finansielle foretak	1.143,0	997,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	2.882,5	2.744,2	0,0	0,0	350,0	357,4

Statskasseveksler, sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor og kategorier pr. 31.12.09 - morbank

	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg		Holde til forfall	
	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Balanseført verdi
Statskasseveksler	677,0	671,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum statskasseveksler	677,0	671,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Stat og statsgaranterte	257,0	260,7	0,0	0,0	350,0	357,4
Annen offentlig utsteder	270,0	268,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Obligasjoner med fortrinnsrett	1.415,0	1.415,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansielle foretak	1.047,5	1.051,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ikke-finansielle foretak	1.143,0	997,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	4.132,5	3.994,2	0,0	0,0	350,0	357,4

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor og kategorier pr. 31.12.08 – morbank og konsern

	Virkelig verdi over resultatet		Tilgjengelig for salg		Holde til forfall	
	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Balanseført verdi
Stat og statsgaranterte	107,0	111,3	0,0	0,0	600,0	611,6
Annen offentlig utsteder	5,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansielle foretak	1.138,8	1.117,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ikke-finansielle foretak	1.958,8	1.638,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner	3.209,6	2.871,8	0,0	0,0	600,0	611,6

Statskasseveksler, sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.09 - konsern

	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Statskasseveksler	671,8	0,0	0,0	0,0	671,8
Sum statskasseveksler	671,8	0,0	0,0	0,0	671,8
Stat og statsgaranterte	99,9	0,0	316,9	201,3	618,1
Annen offentlig utsteder	105,0	0,0	65,2	98,6	268,8
Obligasjoner med fortrinnsrett	0,0	0,0	140,5	25,2	165,7
Finansielle foretak	120,1	391,0	516,3	24,1	1.051,5
Ikke-finansielle foretak	423,8	76,1	470,8	26,8	997,5
Sum sertifikater og obligasjoner	748,8	467,1	1.509,7	376,0	3.101,6

Statskasseveksler, sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.09 - morbank

	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Statskasseveksler	671,8	0,0	0,0	0,0	671,8
Sum statskasseveksler	671,8	0,0	0,0	0,0	671,8
Stat og statsgaranterte	99,9	0,0	316,9	201,3	618,1
Annen offentlig utsteder	105,0	0,0	65,2	98,6	268,8
Obligasjoner med fortrinnsrett	0,0	0,0	140,5	1.275,2	1.415,7
Finansielle foretak	120,1	391,0	516,3	24,1	1.051,5
Ikke-finansielle foretak	423,8	76,1	470,8	26,8	997,5
Sum sertifikater og obligasjoner	748,8	467,1	1.509,7	1.626,0	4.351,6

Durasjon

	Konsern	Morbank
Statskasseveksler	0,36	0,36
Stat og statsgaranterte	2,97	2,97
Annen offentlig utsteder	2,33	2,33
Obligasjoner med fortrinnsrett	0,13	0,20
Finansielle foretak	0,30	0,30
Ikke-finansielle foretak	0,28	0,28
Total durasjon	0,85	0,70

Modifisert durasjon er benyttet som mål for rentefølsomhet på utstedersektor og kategorier.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall pr. 31.12.08 – morbank og konsern

	Inntil 6 mnd	6-12 mnd	1-5 år	5-10 år	Totalt
Stat og statsgaranterte	251,7	0,0	269,9	201,3	722,9
Annen offentlig utsteder	0,0	0,0	5,1	0,0	5,1
Finansielle foretak	166,5	157,2	766,8	26,5	1.117,0
Ikke-finansielle foretak	695,2	163,0	725,6	54,6	1.638,4
Sum sertifikater og obligasjoner	1.113,4	320,2	1.767,4	282,4	3.483,4

NOTE 19 - AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

Aksjer og egenkapitalbevis fordelt på kategorier pr. 31.12.09

Konsern Virkelig verdi over resultatet	Konsern Tilgjengelig for salg	Konsern Kost		Morbank Virkelig verdi over resultatet	Morbank Tilgjengelig for salg	Morbank Kost
57,2	0,0	0,0	Noterte	57,2	0,0	0,0
0,0	263,0	0,4	Unoterte	0,0	263,0	0,4
57,2	263,0	0,4	Sum aksjer og egenkapitalbevis	57,2	263,0	0,4

Unoterte aksjer i kategorien tilgjengelig for salg består av aksjer hvor det ikke foreligger nylige markedstransaksjoner som kan legges til grunn for virkelig verddivurdering. For disse aksjene er det benyttet verdsettelsesteknikker. For aksjene, unntatt eierandel i Eksportfinans ASA og Nordito AS, utgjør differansen mellom balanseført verdi og verdi basert på verdsettelsesteknikker ubetydelige beløp, og det er valgt å ikke foreta justeringer.

Eksportfinans ASA

Aksjene i Eksportfinans ASA er balanseført til kr. 10.900 pr. aksje.

Staten tilførte i 2009 Eksportfinans ASA likviditet og garanti, og staten mottok preferanseaksje i Eksportfinans ASA som en del av transaksjonen. Preferanseaksjen ble priset til kr. 10.500. Eksportfinans ASA ble i 2008 også tilført ny egenkapital fra eierne samt en porteføljegaranti for å sikre selskapet mot ytterligere tap på obligasjonsporteføljen.

Det er bankens vurdering at verdien på aksjene i Eksportfinans ASA vil kunne stige fremover basert på selskapets forretningsmodell, markedsposisjon og resultatet for 2009. Flere forhold er pr. i dag imidlertid usikre. Det gjelder blant annet fremtidig eiersammensetning, kapitalbehov og tilgang på billig funding og herunder selskapets rating. Usikkerheten knyttet til den videre utvikling i verdensøkonomien generelt er også vektlagt. Denne usikkerheten kommer nå blant annet til uttrykk gjennom betydelig økning i bankenes innlånsmargin. Ved fastsettelse av verdien pr. 31.12.09 har banken ikke funnet å kunne se bort fra vesentlige usikkerhetsfaktorer i internasjonal økonomi generelt og kapitalmarkedene spesielt. Begge forhold vil påvirke selskapets inntjening fremover.

Nordito AS

Det er vedtatt gjennomføring av fusjon mellom Nordito AS og danske PBS AS. En gjennomført fusjon mellom Nordito AS og PBS AS vil kunne skape merverdier og danne grunnlag for en økt verdi på aksjene.

Ved vurdering av virkelig verdi på aksjene i Nordito AS er det benyttet verdsettelsesteknikker for å estimere virkelig verdi. Estimaten ved verdsettelsesteknikkene har stor variabilitet, og det er knyttet usikkerhet til fremtidig konkurransesituasjon.

Ved balanseføring av aksjene i Nordito AS er det valgt å videreføre balanseført verdi på 30,6 mill. kroner som er identisk med balanseført verdi pr. 31.12.08. Dette i påvente av mer pålitelig informasjon om virkelig verdi basert på observerbare inntjeningsparametere eller markedstransaksjoner.

Aksjer og egenkapitalbevis fordelt på kategorier pr. 31.12.08

Konsern Virkelig verdi over resultatet	Konsern Tilgjengelig for salg	Konsern Kost		Morbank Virkelig verdi over resultatet	Morbank Tilgjengelig for salg	Morbank Kost
38,8	0,0	0,0	Noterte	38,8	0,0	0,0
0,0	232,9	0,4	Unoterte	0,0	232,9	0,4
38,8	232,9	0,4	Sum aksjer og egenkapitalbevis	38,8	232,9	0,4

Aksjer og egenkapitalbevis klassifisert som tilgjengelig for salg, er akkumulert verdiregulert med MNOK 0. Årets verdireduksjon utgjør MNOK 10,9.

Spesifikasjon av aksjer og egenkapitalbevis pr. 31.12.09

	Aksjekapital	Antall aksjer	Pålydende til sammen	Eierand. i %	Ansk. kost	Bokført verdi	Markedsverdi
Eltek ASA	329,2	59.512	0,1	0,02	0,7	0,2	0,2
Oceanteam ASA	7,5	3.502.102	0,2	2,32	7,0	3,7	3,7
Skeie Drilling & Production ASA	191,7	5.110.885	0,5	0,27	3,1	2,6	2,6
Visa Inc.	4.864,0	4.739	0,0	0,00	2,0	2,4	2,4
Voss Veksel- og Landmandsbank ASA	9,5	7.751	0,8	8,16	18,2	18,2	18,2
Ringerike Sparebank	50,0	6.650	0,7	1,33	0,9	0,9	0,9
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	233,4	121.829	12,2	5,22	14,3	12,0	12,0
Helgeland Sparebank	220,0	128.998	12,9	5,86	25,6	15,3	15,3
Klepp Sparebank	107,7	13.900	1,4	1,29	1,7	0,9	0,9
Nes Prestgjelds Sparebank	45,0	17.000	0,5	1,13	2,0	1,0	1,0
NorgesInvestor Opportunities AS A-aksjer	3,3	1.200	0,1	2,91	0,1	0,1	0,1
NorgesInvestor Opportunities AS B-aksjer	71,6	28.800	2,3	3,22	2,9	2,9	2,9
Sparebankmaterieell AS	3,2	302	0,0	0,96	0,0	0,0	0,0
Eiendoms kreditt AS	199,6	91.500	9,2	4,59	9,5	9,5	9,5
Eksportfinans ASA	2.771,1	12.787	134,2	4,84	194,6	139,4	139,4
Kredittforeningen for Sparebanker	50,0	2.760	2,8	5,52	2,8	2,8	2,8
Dialog Eiendomsmegling Eiker Drammen AS	1,0	340	0,3	34,00	0,4	0,4	0,4
Nordito AS	253,8	269.244	6,7	2,65	30,6	30,6	30,6
Frende Holding AS	425,0	630.740	63,1	14,84	68,6	68,6	68,6
Norne Eierselskap	30,0	3.035.714	3,0	10,12	9,1	9,1	9,1
Bankenes ID-tjeneste AS	0,1	6.700	0,0	6,70	0,0	0,0	0,0
Øvrige aksjer			0,3		0,3	0,0	0,0
Sum aksjer og egenkapitalbevis			251,3		394,4	320,6	320,6

Spesifikasjon av aksjer og egenkapitalbevis pr. 31.12.08

	Aksjekapital	Antall aksjer	Pålydende til sammen	Eierand. i %	Ansk. kost	Bokført verdi	Markedsverdi
Eltek ASA	299,2	10.000	0,0	0,00	0,6	0,0	0,0
Wega Mining AS A-aksjer	180,8	93.333.300	4,7	2,60	14,0	13,1	13,1
Ringerike Sparebank	50,0	6.650	0,7	1,33	0,9	0,8	0,8
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	233,4	121.829	12,2	5,22	14,3	9,2	9,2
Helgeland Sparebank	220,0	128.998	12,9	5,86	25,6	13,3	13,3
Klepp Sparebank	107,7	13.900	1,4	1,29	1,6	1,1	1,1
Nes Prestgjelds Sparebank	142,5	17.000	1,6	1,13	2,0	1,3	1,3
NorgesInvestor Opportunities AS A-aksjer	2,2	800	0,1	2,90	0,1	0,1	0,1
NorgesInvestor Opportunities AS B-aksjer	47,7	19.200	1,5	3,22	1,9	1,9	1,9
Sparebankmaterieell AS	3,2	302	0,0	0,96	0,0	0,0	0,0
Eiendoms kreditt AS	160,0	71.500	7,2	4,47	7,4	7,4	7,4
Eksportfinans ASA	2.771,1	12.787	134,2	4,84	194,6	139,4	139,4
Kredittforeningen for Sparebanker	50,0	2.760	2,8	5,52	2,8	2,8	2,8
Dialog Eiendomsmegling Eiker Drammen AS	1,0	340	0,3	34,00	0,4	0,4	0,4
Nordito AS	253,8	269.244	6,7	2,65	30,6	30,6	30,6
Frende Holding AS	300,0	445.228	44,5	14,84	46,3	46,3	46,3
Norne Eierselskap	15,0	1.461.039	1,5	9,74	4,4	4,4	4,4
Bankenes ID-tjeneste AS	0,1	6.700	0,0	6,70	0,0	0,0	0,0
Øvrige aksjer			0,3		0,3	0,0	0,0
Sum aksjer og egenkapitalbevis			232,6		347,8	272,1	272,1

NOTE 20 - FINANSIELLE EIENDELER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, ømerket ved første gangs innregning		
671,8	0,0	Statskasseveksler	671,8	0,0
260,7	111,3	Stat og statsgaranterte	260,7	111,3
268,8	5,1	Annen offentlig utsteder	268,8	5,1
165,7	0,0	Obligasjoner med fortrinnsrett	1.415,7	0,0
1.049,5	1.117,0	Finansielle foretak	1.049,5	1.117,0
999,5	1.638,4	Ikke-finansielle foretak	999,5	1.638,4
3.416,0	2.871,8	Sum	4.666,0	2.871,8
		Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, klassifisert som holdt for omsetning		
57,2	38,8	Noterte aksjer/egenkapitalbevis	57,2	38,8
57,2	38,8	Sum	57,2	38,8
		Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		
263,4	233,3	Unoterte aksjer/egenkapitalbevis	263,4	233,3
263,4	233,3	Sum	263,4	233,3
3.736,6	3.143,9	Sum eiendeler til virkelig verdi	4.986,6	3.143,9
		Holde til forfall investeringer		
357,4	611,6	Statsobligasjoner	357,4	611,6
357,4	611,6	Sum	357,4	611,6

Oversikt over resultatposter fra finansielle investeringer fordelt etter samme kategorier fremkommer i note 9.

NOTE 21 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP OG OPPKJØP

Datterselskap	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Sparebanken Øst Eiendom AS	29.12.88	Drammen	100%	100%
AS Finansiering	01.10.91	Oslo	100%	100%
Øst Prosjekt AS	22.12.97	Drammen	100%	100%
Grev Wedels Have AS *)	01.07.08	Drammen	100%	100%
Sparebanken Øst Boligkreditt AS **)	14.04.09	Drammen	100%	100%

*) Grev Wedels Have AS er 100% eiet datterselskap av Sparebanken Øst Eiendom AS.

**) Sparebanken Øst Boligkreditt AS ble stiftet 14.04.09.

Ingen av datterselskapene er børsnotert.

Oppkjøp av virksomhet

Det har ikke vært noen oppkjøp i 2009.

1. juli 2008 kjøpte Sparebanken Øst Eiendom AS 100% av aksjene i Grev Wedels Have AS for MNOK 10. Oppkjøpet ble finansiert med kontanter. Grev Wedels Have AS er et aksjeselskap med hovedkontor i Drammen. Selskapet eier og forvalter fast eiendom. Eierandel er lik stemmerett.

Allokering av merverdiene til oppkjøpet av Grev Wedels Have AS fordeler seg som følger:

	Balansført verdi	Mer-/mindreverdi	Innregnet verdi
Kontanter og kontantekvivalenter	0,1	0,0	0,1
Andre kortsiktige fordringer	0,1	0,0	0,1
Fast eiendom og driftsmidler (note 22)	22,8	12,1	34,9
Utsatt skatt forpliktelse (note 16)	-1,9	-3,4	-5,3
Annen rentefri gjeld	-1,0	0,0	-1,0
Rentebærende gjeld	-18,8	0,0	-18,8
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	1,3	8,7	10,0

Kjøpesum

Kontanter	10,0
Direkte utgifter	0,0
Totalt	10,0

Kontantstrøm ut på oppkjøpet

Betalt i kontanter	10,0
Kontanter mottatt	0,1
Netto kontanter ut	9,9

Det oppkjøpte selskap har bidratt med MNOK 0,5 til konsernets driftsinntekter og MNOK 0,0 til konsernets ordinære resultat før skatt i perioden mellom oppkjøp og 31.12.08.

Dersom oppgjøret hadde blitt gjennomført pr. 01.01.08, ville konsernets totalte driftsinntekter for hele perioden ha vært MNOK 1,0, og konsernets ordinære resultat før skatt MNOK -0,7.

NOTE 22 - DRIFTSMIDLER

Driftsmidler pr. 31.12.09

Konsern	Konsern	Konsern		Morbank	Morbank	Morbank
Maskiner/ inventar/ transportmidler	Eiendommer	Investerings- eiendommer		Maskiner/ inventar/ transportmidler	Eiendommer	Investerings- eiendommer
106,7	99,8	179,0	Anskaffelseskost pr. 01.01.	90,8	46,3	0,0
7,7	1,0	3,6	Tilgang	7,4	0,0	0,0
0,9	0,1	0,4	Avgang	0,9	0,0	0,0
113,5	100,7	182,2	Anskaffelseskost pr. 31.12.	97,3	46,3	0,0
86,2	10,5	12,3	Samlede ordinære av- og nedskrivninger	72,7	6,6	0,0
27,3	90,2	169,9	Bokført verdi pr. 31.12.	24,6	39,7	0,0
9,6	1,2	2,3	Årets ordinære avskrivninger	8,4	0,4	0,0
0,0	0,0	0,0	Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
3-8 år	10-50 år	10-50 år	Økonomisk levetid	3-5 år	10-50 år	
Lineær	Lineær	Lineær	Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
		200,5	Virkelig verdi investeringseiendommer			
0,9	14,2		Årlig leie av ikke balanseførte eiendeler	0,8	18,8	

Investerings eiendommer

Virkelig verdi på investeringseiendommene er i hovedsak fastsatt ved uavhengig takst. For mindre eiendommer er det benyttet inntjeningsbasert vurdering sammenholdt med markedsinformasjon.

Fast eiendom til egen virksomhet

Konsern	Konsern			Morbank		Morbank
Bokført verdi	Areal - m2			Areal - m2		Bokført verdi
2009*	Egen utnyttelse	Utleie	Forretningsbygg	Egen utnyttelse	Utleie	2009*
152,1	3.133	7.421	Drammen	2.087	0	30,9
62,2	4.870	3.230	Øvre Eiker	0	0	0,0
16,5	1.723	2.407	Nedre Eiker	0	0	0,0
17,5	180	555	Asker	0	0	0,0
248,3	9.906	13.613	Sum forretningsbygg	2.087	0	30,9

*) Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningsbygg.

Forpliktelser

Pr. 31.12.09 har datterselskapet Sparebanken Øst Eiendom AS inngått kontrakt på oppføring av nytt forretningsbygg, Engenekvartalet, i Drammen. Kontraktens størrelse er oppad begrenset til 184,0 mill. kroner eksklusiv mva. og planlagt innflytting er høsten 2011. Det er inngått leieavtaler med eksterne leietakere og pr. i dag er 76% utleid. Utover dette er det inngått bindende avtaler om anskaffelse av nye anleggsmidler til en samlet verdi av ca. 0,9 mill. kroner på konsern og ca. 0,2 mill. kroner på morbank. Beløpene er inklusiv merverdiavgift.

Driftsmidler pr. 31.12.08

Konsern				Morbank		
Maskiner/ inventar/ transportmidler	Konsern Eiendommer*	Investerings- eiendommer		Maskiner/ inventar/ transportmidler	Morbank Eiendommer*	Investerings- eiendommer
97,9	124,2	141,2	Anskaffelseskost pr. 01.01.	83,4	103,4	0,0
11,4	0,0	3,8	Tilgang	9,4	0,0	0,0
0,0	0,0	34,9	Anskaffelse ifm. virksomhets sammenslutning	0,0	0,0	0,0
2,6	24,4	0,9	Avgang	2,0	57,1	0,0
106,7	99,8	179,0	Anskaffelseskost pr. 31.12.	90,8	46,3	0,0
77,0	9,4	10,1	Samlede ordinære av- og nedskrivninger	64,7	6,2	0,0
29,7	90,4	168,9	Bokført verdi pr. 31.12.	26,1	40,1	0,0
9,2	1,2	2,0	Årets ordinære avskrivninger	7,8	0,4	0,0
0,0	0,0	0,0	Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
3-8 år	10-50 år	10-50 år	Økonomisk levetid	3-5 år	10-50 år	
Lineær	Lineær	Lineær	Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
		185,4	Virkelig verdi investeringseiendommer			
0,9	13,6		Årlig leie av ikke balanseførte eiendeler	0,8	18,2	

*) Inkluderer prosjekt under utførelse.

Fast eiendom til egen virksomhet

Konsern Bokført verdi		Konsern Areal - m2			Morbank Areal - m2		Morbank Bokført verdi
2008*	Egen utnyttelse	Utleie	Forretningsbygg		Egen utnyttelse	Utleie	2008*
149,8	3.133	7.659	Drammen		2.087	0	31,2
61,9	4.813	4.151	Øvre Eiker		0	0	0,0
16,2	1.861	2.266	Nedre Eiker		0	0	0,0
17,7	180	555	Asker		0	0	0,0
245,6	9.987	14.631	Sum forretningsbygg		2.087	0	31,2

*) Sum bokført verdi i balansen inkluderer i tillegg eiendommer som ikke er forretningsbygg.

Forpliktelser

Pr. 31.12.08 er det inngått bindende avtaler om anskaffelse av nye anleggsmidler til en samlet verdi av ca. 4,0 mill. kroner på konsern og ca. 0,9 mill. kroner på morbank. Beløpene er inklusiv merverdiavgift.

NOTE 23 - OPERASJONELLE LEASINGAVTALER

Morbank og konsern har inngått operasjonelle leieavtaler vedrørende lokaler og kontorutstyr.

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
15,0	14,5	Leiekostnader i året	19,6	19,0
		Leiekostnader i året tilsvarer minimum leiebetalinger		
		Minimum fremtidige leiebetalinger		
12,3	12,6	Innen 1 år	16,4	16,3
24,0	28,0	Mellom 1-5 år	42,0	46,2
10,3	16,2	Etter 5 år	21,6	32,1
46,6	56,8	Sum	80,0	94,6

I 2008 er flere mindre eiendommer solgt innad i konsernet.

NOTE 24 - FINANSIELLE DERIVATER

2009				2008		
Virkelig verdi			Finansielle derivater til virkelig verdi i resultatet	Virkelig verdi		
Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum		Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
			Valutainstrumenter			
0,8	0,0	29,9	Valutaterminer (forwards)	59,7	0,0	10,6
4,3	3,3	441,4	Valutabytteavtaler (valutaswapper)	1.116,1	0,7	134,9
5,1	3,3	471,3	Sum valutainstrumenter	1.175,8	0,7	145,5
			Renteinstrumenter			
0,0	0,0	0,0	Rentebytteavtaler (renteswapper)	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Sum renteinstrumenter	0,0	0,0	0,0
0,0	44,2	242,0	Andre derivater	242,0	27,3	127,3
0,0	44,2	242,0	Sum andre derivater	242,0	27,3	127,3

2009				2008		
Virkelig verdi			Finansielle derivater anvendt for sikringsbokføring	Virkelig verdi		
Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum		Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
			Valutainstrumenter			
0,0	0,0	0,0	Valutaterminer (forwards)	0,0	0,0	0,0
6,2	4,9	391,9	Valutabytteavtaler (valutaswapper)	3.269,1	566,8	9,0
6,2	4,9	391,9	Sum valutainstrumenter	3.269,1	566,8	9,0
			Renteinstrumenter			
34,5	39,6	4.126,5	Rentebytteavtaler (renteswapper)	4.198,5	57,8	31,3
0,0	0,0	0,0	Rentebytteavtaler (FRA)	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Standardiserte rentebytteavtaler (futures)	0,0	0,0	0,0
34,5	39,6	4.126,5	Sum renteinstrumenter	4.198,5	57,8	31,3
45,8	92,0		Sum derivater		652,6	313,1

Det er ikke regnskapsført ineffektivitet i sikringene i 2009.

NOTE 25 - ANDRE EIENDELER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
8,9	7,1	Medlemsinnskudd Kredittforeningen for Sparebanker	8,9	7,1
20,2	48,6	Andre fordringer	6,4	35,5
29,1	55,7	Andre eiendeler	15,3	42,6

NOTE 26 - FORSKUDDSBETALTE IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
80,3	161,5	Opptjente ikke mottatte inntekter	73,4	156,0
6,9	5,5	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	4,6	4,1
87,2	167,0	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	78,0	160,1

NOTE 27 - GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
0,2	0,0	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	4,7	6,0
2.380,1	4.411,7	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	2.429,6	4.412,2
2.380,3	4.411,7	Gjeld til kredittinstitusjoner	2.434,3	4.418,2

NOTE 28 - INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
6.402,3	6.329,3	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	6.347,4	6.335,4
894,5	1.309,1	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	894,7	1.309,5
7.296,8	7.638,4	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.242,1	7.644,9

Geografisk fordeling av innskudd

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
2.133,4	2.260,6	Drammen	2.143,1	2.276,0
1.316,2	1.358,9	Nedre Eiker	1.314,5	1.358,9
1.364,9	1.441,8	Øvre Eiker	1.364,2	1.441,3
475,1	514,0	Buskerud for øvrig	447,8	513,2
828,7	831,9	Oslo	801,9	826,9
527,6	550,5	Akershus	525,2	549,3
330,8	361,8	Vestfold	330,8	361,8
38,5	42,1	Østfold	38,5	42,1
239,5	240,0	Resten av landet	234,0	238,6
42,1	36,8	Utlandet	42,1	36,8
7.296,8	7.638,4	Totalt	7.242,1	7.644,9

Fordeling av innskudd på sektor og næring

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
4.232,6	4.449,1	Lønnstgere	4.219,5	4.443,6
162,9	177,9	Offentlig forvaltning	162,9	177,9
117,0	99,4	Jordbruk, skogbruk og fiske	117,0	99,4
220,0	265,9	Industri og bergverk, kraft og vannforsyning	220,0	265,8
382,5	433,7	Bygg og anlegg	381,5	433,7
417,6	421,9	Varehandel, hotell og restaurant	412,5	421,3
129,9	118,0	Transport og kommunikasjon	129,6	114,0
543,2	678,5	Forretningsmessig finansiell tjenesteyting	515,1	554,5
558,6	557,0	Tjenesteytende næringer ellers	553,3	678,5
490,2	402,7	Omsetning og drift av fast eiendom	488,4	421,9
42,3	34,3	Utlandet	42,3	34,3
7.296,8	7.638,4	Totalt	7.242,1	7.644,9

NOTE 29 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

	Utestående volum 2009*	Gj. snitt saldo 2009	Veid rentesats 2009	Utestående volum 2008*	Gj. snitt saldo 2008	Veid rentesats 2008
Sertifikater	0,0	324,8	7,19%	499,9	582,3	6,28%
Obligasjonslån	9.171,7	9.867,6	3,68%	10.734,5	10.075,2	6,28%
Egenbeholdning obligasjonslån	-420,0	-463,9	4,30%	-525,0	-555,5	6,18%
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.751,7	9.728,5	3,76%	10.709,4	10.102,0	6,29%

*) Målt til amortisert kost på balansedato.

NOTE 30 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

	Utestående volum 2009*	Gj. snitt saldo 2009	Veid rentesats 2009	Utestående volum 2008*	Gj. snitt saldo 2008	Veid rentesats 2008
Evigvarende ansvarlig lånekapital	298,9	297,8	5,54%	296,5	297,3	9,24%
Ansvarlig obligasjonslån	361,6	359,2	4,35%	372,9	364,7	7,63%
Ansvarlig lånekapital	660,5	657,0	4,89%	669,4	662,0	8,35%

*) Målt til amortisert kost på balansedato.

NOTE 31 - LANGSIKTIGE INNLÅN FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

Langsiktige innlån pr. 31.12.09 - konsern

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	Ansvarlige lån	Gjeld til staten	Totalt
2010		600,2	1.695,0	0,0	2.295,2
2011		0,0	3.000,0	62,4	3.062,4
2012		1.080,0	2.085,0	100,0	3.265,0
2013		0,0	1.125,0	200,0	1.746,9
2014		401,0	0,0	300,0	1.194,5
2015		0,0	663,0	0,0	663,0
2016		0,0	0,0	0,0	0,0
2017		0,0	0,0	0,0	0,0
2018 og senere		300,0	200,0	0,0	500,0
Brutto innlån		2.381,2	8.768,0	662,4	12.727,0
Direkte kostnader og over-/underkurs		0,9	16,3	1,9	19,1
Netto innlån		2.380,3	8.751,7	660,5	12.707,9

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Langsiktige innlån pr. 31.12.08 - konsern

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	Ansvarlige lån	Sertifikater	Totalt
2009	1.980,1	1.053,0	0,0	500,0	3.533,1
2010	869,9	2.656,7	74,0	0,0	3.600,6
2011	789,2	3.000,0	0,0	0,0	3.789,2
2012	50,0	1.885,0	100,0	0,0	2.035,0
2013	0,0	910,0	200,0	0,0	1.110,0
2014	425,3	0,0	300,0	0,0	725,3
2015	0,0	563,0	0,0	0,0	563,0
2016	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2017 og senere	300,0	125,0	0,0	0,0	425,0
Brutto innlån	4.414,5	10.192,7	674,0	500,0	15.781,2
Direkte kostnader og over-/underkurs	-2,8	16,8	-4,6	-0,1	9,3
Netto innlån	4.411,7	10.209,5	669,4	499,9	15.790,5

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Langsiktige innlån pr. 31.12.09 - morbank

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	Ansvarlige lån	Gjeld til staten	Totalt
2010	654,2	1.695,0	0,0	0,0	2.349,2
2011	0,0	3.000,0	62,4	0,0	3.062,4
2012	1.080,0	2.085,0	100,0	0,0	3.265,0
2013	0,0	1.125,0	200,0	421,9	1.746,9
2014	401,0	0,0	300,0	493,5	1.194,5
2015	0,0	663,0	0,0	0,0	663,0
2016	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2017	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2018 og senere	300,0	200,0	0,0	0,0	500,0
Brutto innlån	2.435,2	8.768,0	662,4	915,4	12.781,0
Direkte kostnader og over-/underkurs	0,9	16,3	1,9	0,0	19,1
Netto innlån	2.434,3	8.751,7	660,5	915,4	12.761,9

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

Langsiktige innlån pr. 31.12.08 - morbank

	Lån fra kredittinstitusjoner	Obligasjonslån	Ansvarlige lån	Sertifikater	Totalt
2009	1.986,6	1.053,0	0,0	500,0	3.539,6
2010	869,9	2.656,7	74,0	0,0	3.600,6
2011	789,2	3.000,0	0,0	0,0	3.789,2
2012	50,0	1.885,0	100,0	0,0	2.035,0
2013	0,0	910,0	200,0	0,0	1.110,0
2014	425,3	0,0	300,0	0,0	725,3
2015	0,0	563,0	0,0	0,0	563,0
2016	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2017 og senere	300,0	125,0	0,0	0,0	425,0
Brutto innlån	4.421,0	10.192,7	674,0	500,0	15.787,7
Direkte kostnader og over-/underkurs	-2,8	16,8	-4,6	-0,1	9,3
Netto innlån	4.418,2	10.209,5	669,4	499,9	15.797,0

Lån med call/put fordelt på call-/put-tidspunkt.

NOTE 32 - ANDRE FORPLIKTELSER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
9,9	10,9	Forpliktelser knyttet til betalingsformidling	9,9	10,9
0,0	0,0	Vedtatt konsernbidrag	0,0	63,0
6,8	7,4	Leverandørgjeld	2,7	4,9
40,4	62,8	Andre forpliktelser	61,7	34,1
57,1	81,1	Andre forpliktelser	74,3	112,9

NOTE 33 - PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
88,9	144,0	Påløpte renter	87,6	143,4
34,3	28,2	Andre påløpte kostnader	27,2	19,8
0,3	0,5	Mottatte ikke opptjente inntekter	0,0	0,0
123,5	172,7	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	114,8	163,2

NOTE 34 - AVSETNINGER FOR PÅLØPTE KOSTNADER OG FORPLIKTELSER

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
70,8	66,8	Pensjonsforpliktelser (se note 35)	66,0	63,2
0,0	2,0	Spesifiserte avsetninger på garantiansvar	0,0	2,0
70,8	68,8	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	66,0	65,2

NOTE 35 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) er pliktig, og konsernet har ordninger som tilfredsstiller disse kravene. Pensjonsforpliktelsene er regnskapsført i samsvar med IAS 19 som krever at nåverdien av pensjonsforpliktelsene fratrukket markedsverdien av pensjonsmidlene reflekteres i balansen.

Fra og med 2007 er det innført en innskuddsbasert pensjonsordning for alle nyansatte, og øvrige ansatte fikk adgang til å velge om de ville fortsette i den ytelsesbaserte ordningen eller gå over til innskuddsbasert ordning.

Pensjonsordninger

Ytelsesbasert

Sparebanken Øst har kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Ordningen er ytelsesbasert og dekker alders- og uførepensjoner til ordningens medlemmer og ektefelle- og barnpensjoner til medlemmenes etterlatte. Den ytelsesbaserte ordningen omfatter i dag 265 personer, 195 aktive og 70 pensjonister, hvorav 20 er helt eller delvis uføre.

Innskuddsbasert

Fra 1. januar 2007 innførte Sparebanken Øst en innskuddsbasert ordning for alle nyansatte i banken, mens bankens øvrige ansatte fikk adgang til å velge om de ville fortsette i den ytelsesbaserte ordningen eller gå over til innskuddsbasert ordning.

Ordningen administreres av Storebrand Livsforsikring AS. Det innbetales 5 prosent av lønn mellom 1 og 6 G pluss 8 prosent av lønn mellom 6 og 12 G. Innbetalt beløp forvaltes i ulike Storebrand-fond. Den innskuddsbaserte ordningen omfatter nå 75 ansatte, hvorav ingen uføre. Premiene for disse blir løpende betalt og kostnadsført.

Datterselskap

AS Financiering har en kollektiv pensjonsordning som omfatter 22 personer, 15 aktive og 7 uføre/pensjonister. Selskapets ansatte fikk 31.12.07 valget mellom å bli værende i eksisterende ytelsesbaserte ordning eller gå over til innskuddsbasert ordning. Nyansatte får tilbud om innskuddsbasert ordning. Pr. 31.12.09 har 8 personer innskuddsbasert ordning.

Sparebanken Øst Eiendom AS har en ytelsesbasert ordning for 5 personer hvor alle er aktive.

Avtalefestet førtidspensjon (AFP)

Bank og finansnæringen har inngått avtale om førtidspensjonsordning for ansatte. Ved beregning av fremtidige forpliktelser er det forutsatt en uttakstilbøyelighet på 50%. Ved utgangen av 2009 er det 26 personer som ytes pensjon innenfor denne ordningen.

Driftspensjoner

Banken har løpende, ikke tidsbegrensede pensjonsforpliktelser som omfatter 1 person. I tillegg har banken egne pensjonsavtaler for 4 ansatte for lønn > 12G. AS Financiering har én pensjonsordning for lønn > 12G som dekkes over driften. Det samme har Sparebanken Øst Eiendom AS.

Gjenværende opptjeningstid

For de sikrede ordningene er det i beregningene til Sparebanken Øst lagt til grunn at gjenværende opptjeningstid for aktive medlemmer er 12 år, mens det i Sparebanken Øst Eiendom AS og AS Financiering er lagt til grunn henholdsvis 12 år og 16 år. For de øvrige ordningene ligger gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid i intervallet 7-14 år.

Aktuarielle forutsetninger

Beregningene er basert på dødlighetstabell K2005 og uføretariff KU. Beregningene er basert på standardiserte forutsetninger om døds- og uføreutviklingen, utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Det er forutsatt en fratredelseshyppighet som avtrappes fra 8% for aldersgruppen 20-24 år og ned til 0% for 51-åringer og eldre.

Opptjening

Opptjeningstiden for den enkeltes pensjonsrettighet er beregnet fra ansettelsen i selskapet og frem til fastsatt pensjonsalder. Den aktuarielle beregningsmetodikken bygger på prinsipper med lineær opptjening og hensyntatt fremtidig lønns- og G-vekst.

Økonomiske forutsetninger

	2009	2008
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,60%	6,50%
Diskonteringsrente	4,40%	4,50%
Årlig lønnsvekst	4,25%	4,50%
Årlig G-regulering	4,00%	4,25%
Årlig regulering av pensjoner	1,30%	2,75%
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler - morbank

2009			2008		
Fondert	Ufondert	Sum	Fondert	Ufondert	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelse					
219,6	62,0	281,6	172,3	58,4	230,7
0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9	-3,9
10,2	3,3	13,5	8,8	3,1	11,9
9,5	2,7	12,2	8,3	2,6	10,9
-44,9	1,4	-43,5	35,4	3,8	39,2
-5,0	-4,1	-9,1	-5,2	-2,0	-7,2
189,4	65,3	254,7	219,6	62,0	281,6
Endring brutto pensjonsmidler					
163,5	0,0	163,5	151,4	0,0	151,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7,8	0,0	7,8	-0,6	0,0	-0,6
10,6	0,0	10,6	15,7	0,0	15,7
-3,5	0,0	-3,5	-3,0	0,0	-3,0
178,4	0,0	178,4	163,5	0,0	163,5
11,0	65,3	76,3	56,1	62,0	118,1
-2,1	-8,2	-10,3	-47,9	-7,0	-54,9
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8,9	57,1	66,0	8,2	55,0	63,2

2009	2008
63,2	72,7
18,9	10,4
-12,1	-17,9
-4,0	-2,0
66,0	63,2
9,7	
1,5	
2009	2008
31%	54%
26%	14%
20%	8%
16%	17%
6%	7%
5%	2%

Utvikling i pensjoner - konsern

	2009	2008	2007	2006	2005
Brutto pensjonsforpliktelser (sikrede og ikke sikrede ordninger)	275,7	304,0	248,7	230,7	224,2
Brutto virkelig verdi pensjonsmidler	193,1	176,1	161,7	145,9	134,3
Netto pensjonsforpliktelser	82,6	127,9	87,0	84,8	89,9

Utvikling i pensjoner - morbank

	2009	2008	2007	2006	2005
Brutto pensjonsforpliktelser (sikrede og ikke sikrede ordninger)	254,7	281,6	230,7	217,3	211,1
Brutto virkelig verdi pensjonsmidler	178,4	163,5	151,4	136,7	126,6
Netto pensjonsforpliktelser	76,3	118,1	79,3	80,6	84,5

NOTE 36 - GARANTIANSVAR

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
156,1	152,3	Betalingsgarantier	153,5	151,4
168,5	95,4	Kontraktsgarantier	168,5	95,4
39,6	46,4	Lånegarantier	39,6	46,3
88,9	30,8	Annet garantiansvar	88,9	30,8
453,1	324,9	Sum garantiansvar overfor kunder	450,5	323,9
14,7	0,0	Garanti overfor Bankenes sikringsfond	14,7	0,0
467,8	324,9	Sum garantiansvar	465,2	323,9

NOTE 37 - PANTSTILLELSER OG FORTRINNSRETT

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
1.875,4	1.543,5	Obligasjoner, pålydende verdi, stilt som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank	1.875,4	1.543,5
1.875,4	1.543,5	Pantstillelser *)	1.875,4	1.543,5
999,5	0,0	Fortrinnsrett iht finansieringsvirksomhetsloven § 2-35	0,0	0,0

*)Gjeld sikret ved pant pr. 31.12.09 er F-lån pålydende MNOK 1.500 utstedt av Norges Bank (MNOK 500 pr. 31.12.08).

NOTE 38 - KAPITALDEKNING

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
207,3	387,9	Egenkapitalbeviskapital	207,3	387,9
387,8	25,2	Overkursfond	387,8	25,2
695,4	580,4	Sparebankens fond	695,4	580,4
294,4	120,0	Andre fond som inngår i kjernekapitalen	211,2	63,2
257,6	176,2	Fondsobligasjoner inntil 15%	239,1	161,2
0,0	8,9	Annen kjernekapital	0,0	8,7
-125,2	-124,1	Fradrag i kjernekapitalen	-146,7	-151,8
1.717,3	1.174,5	Kjernekapital før 50/50 fradrag	1.594,1	1.074,8
41,3	120,3	Fondsobligasjoner utover 15%	59,8	135,3
361,6	372,9	Ansvarlig lånekapital	361,6	372,9
402,9	493,2	Tilleggskapital før 50/50 fradrag	421,4	508,2
-112,5	-178,5	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (§ 7, 3. ledd a og b)	-120,0	-187,1
2.007,7	1.489,2	Netto ansvarlig kapital	1.895,5	1.395,9
11.735,3	12.940,2	Risikovektet balanse	10.660,6	12.376,0
17,11%	11,51%	Kapitaldekning	17,78%	11,28%
14,15%	8,39%	Kjernekapitaldekning	14,39%	7,93%

Kapitaldekningen er beregnet etter standardmetoden Basel II.

NOTE 39 - BALANSEPOSTER TIL VIRKELIG VERDI

Beregning av virkelig verdi av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser i balansen er målt til virkelig verdi med unntak av utlån og fordringer, innskudd, obligasjoner klassifisert i kategorien holde til forfall, innlån og utstedte verdipapirer.

I oppstillingen nedenfor er obligasjoner i kategorien holde til forfall og utstedte verdipapirer verdsatt til observerbare markedskurser.

Virkelig verdi av utlån med fast rente som er verdsatt til amortisert kost i balansen, er verdsatt til neddiskonterte kontantstrømmer med basis i gjeldende markedsrenter for lån med samme gjenværende løpetid. Virkelig verdi av bankens øvrige utlånsportefølje med flytende rente er gjenstand for påvirkning av endret rentenivå og kredittmargin, men vil kunne reprises løpende med kort frist. Finansavtaleloven gir adgang til reprising med 6 ukers frist (mindre ved store endringer i bankens innlånsrente). Bankens vurdering av beste estimat for den øvrige utlånsporteføljen er at amortisert kost gir en god tilnærming til virkelig verdi.

Konsern 2009				Morbank 2009		
Bokført verdi	Virkelig verdi	Urealisert tap/gevinst		Bokført verdi	Virkelig verdi	Urealisert tap/gevinst
360,7	360,7	0,0	Kontanter og fordringer på sentralbanker	360,7	360,7	0,0
671,8	671,8	0,0	Statskasseveksler	671,8	671,8	0,0
401,8	401,8	0,0	Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.659,3	1.659,3	0,0
16.619,0	16.624,4	5,4	Netto utlån til og fordringer på kunder	14.043,2	14.048,6	5,4
2.744,2	2.744,2	0,0	Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	3.994,2	3.994,2	0,0
357,4	363,4	6,0	Rentebærende holde til forfall investeringer	357,4	363,4	6,0
57,2	57,2	0,0	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	57,2	57,2	0,0
263,4	263,4	0,0	Aksjer tilgjengelig for salg	263,4	263,4	0,0
45,8	45,8	0,0	Finansielle derivater	45,8	45,8	0,0
21.521,3	21.532,7	11,4	Sum eiendeler	21.453,0	21.464,4	11,4
2.380,3	2.380,3	0,0	Gjeld til kredittinstitusjoner	2.434,3	2.434,3	0,0
7.296,8	7.296,8	0,0	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.242,1	7.242,1	0,0
915,4	915,4	0,0	Gjeld til staten, bytte OMF	915,4	915,4	0,0
8.751,7	8.794,6	-42,9	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.751,7	8.794,6	-42,9
92,0	92,0	0,0	Finansielle derivater	92,0	92,0	0,0
660,5	638,5	22,0	Ansvarlig lånekapital	660,5	638,5	22,0
20.096,7	20.117,6	-20,9	Sum gjeld	20.096,0	20.116,9	-20,9

Konsern 2008				Morbank 2008		
Bokført verdi	Virkelig verdi	Urealisert tap/gevinst		Bokført verdi	Virkelig verdi	Urealisert tap/gevinst
1.652,2	1.652,2	0,0	Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.652,2	1.652,2	0,0
997,9	997,9	0,0	Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.803,8	1.803,8	0,0
17.486,9	17.472,9	-14,0	Netto utlån til og fordringer på kunder	16.730,9	16.716,9	-14,0
2.871,8	2.871,8	0,0	Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	2.871,8	2.871,8	0,0
611,6	623,7	12,1	Rentebærende holde til forfall investeringer	611,6	623,7	12,1
38,8	38,8	0,0	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	38,8	38,8	0,0
233,3	233,3	0,0	Aksjer tilgjengelig for salg	233,3	233,3	0,0
652,6	652,6	0,0	Finansielle derivater	652,6	652,6	0,0
24.545,1	24.543,2	-1,9	Sum eiendeler	24.595,0	24.593,1	-1,9
4.411,7	4.411,7	0,0	Gjeld til kredittinstitusjoner	4.418,2	4.418,2	0,0
7.638,4	7.638,4	0,0	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.644,9	7.644,9	0,0
10.709,4	10.502,5	206,9	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10.709,4	10.502,5	206,9
313,1	313,1	0,0	Finansielle derivater	313,1	313,1	0,0
669,4	541,4	128,0	Ansvarlig lånekapital	669,4	541,4	128,0
23.742,0	23.407,1	334,9	Sum gjeld	23.755,0	23.420,1	334,9

NOTE 40 - VERDSETTELSE AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

Generelt

Banken bruker følgende verdsettelseshierarki for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter:

Nivå 1: Observerbare omsetningskurser i aktive markeder.

Nivå 2: Observerbare omsetningskurser i mindre aktive markeder eller bruk av input som er observerbar, enten direkte eller indirekte.

Nivå 3: Verdsettingsteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Egenkapitalinstrumenter

Dersom det ikke eksisterer noterte priser i et aktivt marked, benyttes alternative verdsettelsesteknikker. Slike teknikker omfatter bruk av nylige markedstransaksjoner priset til armlengdes avstand, sammenligning med markedsverdien til tilsvarende finansielle instrumenter og neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Som en kalibreringstest på rimeligheten av anslaget på virkelig verdi benyttes multiplikatormodeller som pris/bok-modellen og pris/resultatmodellen for å kontrollere at verdsettingsmodellene henger sammen med markedsdata.

Om ikke samme informasjon er tilgjengelig ved hvert verdsettelsestidspunkt, undersøkes det om det er vesentlige endringer i de faktorer som er vesentlige for verdsettelsen. Dersom endringene er små, antas det at virkelig verdi er uendret fra forrige måling.

Dersom den virkelige verdien av et finansielt instrument anses klart upålitelig, måles instrumentet til kostpris. Den virkelige verdien på et finansielt instrument anses som klart upålitelig når følgende to faktorer er oppfylt: Variabiliteten av rimelige verdierestimer er signifikant og sannsynligheten til de ulike verdierestimatene kan ikke anslås pålitelig.

Pr. 31.12.09 verdsetter banken egenkapitalinstrumenter på alle nivåer i hierarkiet. Noen aksjer er børsnoterte og har stor daglig omsetning og klassifiseres derfor i nivå 1. Andre er børsnoterte med lav omsetning eller unoterte med relativt høy omsetning og disse er klassifisert under nivå 2. Under nivå 3 ligger det aksjer i lokale selskaper og andre unoterte selskaper hvor det er minimal omsetning og alternative verdsettelsesteknikker må anvendes for å fastsette virkelig verdi. Det vises til note 19 for nærmere vurdering.

Sertifikater og obligasjoner

Banken har verddivurdert sertifikatporteføljen på grunnlag av omsetninger og observerbare kredittspreader i markedet. Sertifikatporteføljen består i hovedsak av bank og kraft, samt enkelte godt ratede industriselskaper. Ingen sertifikater har rating lavere

enn investment grade. Store deler av porteføljen har forfall i løpet av første halvår 2010, og det antas at verddivurderingene vil være rimelig konsistente med andres verddivurderinger.

Verddivurdering av bankens obligasjonsportefølje er en mer krevende prosess i et marked preget av varierende omsetning. I forhold til foregående år har vi likevel sett langt flere omsetninger, og vi antar at verddivurderingen vil være mer presis. Vi har vurdert mulige ubalanser i markedet, og om det kan ligge ulike motiver bak de transaksjoner som har funnet sted. Det har blitt hentet inn kursestimater og kredittspreadvurderinger fra forskjellige uavhengige meglerhus samt ligningskurser. Bankens har tatt hensyn til og vurdert kjente transaksjonspriser der dette har vært tilgjengelig.

Som hovedprinsipp har banken verddivurdert på grunnlag av kursanslag eller kredittspreadvurderinger fra det meglerhuset som antas å kunne gi den beste vurderingen av et verdipapirs faktiske verdi. Noen meglerhus veier tyngre i kursfastsettelsen av verdipapir innenfor enkelte sektorer enn andre, og vi har lagt vekt på estimater fra de som oftest tilrettelegger og forestår transaksjoner i tilsvarende sektor eller risikoklasse. Ofte vil meglerhuset som opprinnelig tilrettela obligasjonsutstedelsen ha bedre innsikt i forhold som kan påvirke prisen enn meglerhus som kun ser enkelte omsetningskurser.

Dersom bankens betraktninger og skjønn ikke har samsvart med megleranslagene og/eller ulike megleranslag har spriket veldig, er meglere/analytikere kontaktet for å få deres begrunnelse for den aktuelle kursen.

Banken mener at benyttede verdianslag ligger innenfor rimelige intervaller for virkelig verdi, og at kreditt- og likviditetsrisikoutviklingen er hensyntatt i anvendelsen av vårt skjønn der dette har vært nødvendig. De benyttede prisene representerer etter bankens oppfatning beste estimat på verdipapirenes virkelige verdi.

Hele bankens sertifikat- og obligasjonsbeholdning, med unntak av norske statskasseveksler, er plassert i prisingshierarkiet nivå 2. Dette begrunnes med at det ikke er stor nok omsetning i noen av de børsnoterte instrumentene slik at man til enhver tid kan lese av en markedspris.

Derivater

Sparebanken Øst benytter ikke derivater som omsettes i et aktivt marked. Derivatenes virkelige verdi er basert på observerbare rentekurver og valutakurser. Samtlige av bankens derivater er plassert i prisingshierarkiets nivå 2.

Virkelig verdi pr. 31.12.09 - konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	34,5	0,0	34,5
Valutaterminer	0,0	0,8	0,0	0,8
Valutabytteavtaler	0,0	10,5	0,0	10,5
Andre derivater	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Finansielle instrumenter til virkelig verdi</i>				
Statskasseveksler	671,8	0,0	0,0	671,8
Sertifikater og obligasjoner*)	0,0	2.744,2	0,0	2.744,2
Aksjer og egenkapitalbevis	6,3	50,9	263,4	320,6
Sum finansielle eiendeler	678,1	2.840,9	263,4	3.782,4
Finansielle forpliktelser				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	39,6	0,0	39,6
Valutaterminer	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler	0,0	8,2	0,0	8,2
Andre derivater	0,0	44,2	0,0	44,2
Sum finansielle forpliktelser	0,0	92,0	0,0	92,0

*) I morbank kommer i tillegg obligasjoner med fortrinnsrett på MNOK 1.250 i nivå 2.

Virkelig verdi pr. 31.12.08 – morbank og konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	57,8	0,0	57,8
Valutaterminer	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler	0,0	567,4	0,0	567,4
Andre derivater	0,0	27,3	0,0	27,3
<i>Finansielle instrumenter til virkelig verdi</i>				
Statskasseveksler	0,0	0,0	0,0	0,0
Sertifikater og obligasjoner	0,0	2.871,7	0,0	2.871,7
Aksjer og egenkapitalbevis	13,1	25,7	233,3	272,1
Sum finansielle eiendeler	13,1	3.549,9	233,3	3.796,3
Finansielle forpliktelser				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	31,3	0,0	31,3
Valutaterminer	0,0	10,6	0,0	10,6
Valutabytteavtaler	0,0	143,9	0,0	143,9
Andre derivater	0,0	127,3	0,0	127,3
Sum finansielle forpliktelser	0,0	313,1	0,0	313,1

Bevegelse i nivå 3	IB 01.01.09	Anskaffelse	Overført fra nivå 1 og 2	UB 31.12.09
Finansielle eiendeler				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaterminer	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre derivater	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Finansielle instrumenter til virkelig verdi</i>				
Statskasseveksler	0,0	0,0	0,0	0,0
Sertifikater og obligasjoner	0,0	0,0	0,0	0,0
Aksjer og egenkapitalbevis	233,4	30,0	0,0	263,4
Sum finansielle eiendeler	233,4	30,0	0,0	263,4
Finansielle forpliktelser				
<i>Derivater</i>				
Rentebytteavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaterminer	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutabytteavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre derivater	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle forpliktelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle eiendeler og forpliktelser	233,4	30,0	0,0	263,4

NOTE 41 - FINANSIELL RISIKO

STYRING AV FINANSIELL RISIKO I SPAREBANKEN ØST

Finansiell risiko rapporteres i tråd med IFRS 7. Som finansielle risikoer regnes kredittisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg omtales konsentrasjonsrisiko.

Kredittisiko og konsentrasjonsrisiko rapporteres til ledelsen og styret med månedlig frekvens fra bankens finans- og bedriftskundeavdeling, og kvartalsvis frekvens fra personkundeavdeling. Markedsrisiko og likviditetsrisiko rapporteres månedlig fra finansavdelingen. Rapporteringen viser løpende status i henhold til ulike fastsatte rammer for risiko, både interne og lovbestemte.

Kredittisiko

Kredittisiko regnes som risiko for tap ved at kunder og andre motparter ikke møter sine forpliktelser om tilbakebetaling og at eventuell sikkerhetsstillelse ikke dekker bankens tilgodehavende.

Måling av risiko ved utlån til kunder skjer ved at risikoklassifisering av kunder er en integrert del av kredittprosessen. Med bakgrunn i scoring av personkunder ut fra statistiske kriterier, beregning av personkunders frie likviditet etter kostnader, nøkkeltallsanalyse av bedrifters regnskaper, gjeldsgrad, sikkerhetsstillelse og vurdering av andre mer spesifikke forhold klassifiseres kunden etter risiko.

Kredittpolicy på utlån til kunder ivaretas i det daglige gjennom kreditt håndbøker, rammer og fullmakter håndtert via bankens to kredittsjefer, en for personkunder og en for bedriftskunder. Porteføljeutviklingen overvåkes løpende med periodiske analyser og rapporter, samt ved bruk av stikkprøver ned på kundenivå.

Syndikerte utlån til banker ble med virkning fra 21. januar 2009 vedtatt avvirket som virksomhet. Sparebanken Øst påtar seg dermed ikke ny risiko på dette området. Gjenværende portefølje forvaltes i prinsippet slik at utlån løper til kontraktmessig forfall. Imidlertid styres risikoen i porteføljen med henblikk på å sikre verdier etter store nedskrivninger i året 2008.

Plassering i obligasjoner og ansvarlige lån som investeringsvirksomhet ble også vedtatt avvirket 21. januar 2009. Gjenværende portefølje forvaltes med henblikk på å sikre verdier etter store nedskrivninger i året 2008.

Plassering i rentebærende verdipapirer for likviditetsformål er knyttet til strategi for likviditetsstyring vedtatt av styret. Vedtatt strategi, samt investeringspolicy, konkretiserer risikotoleranse, allokering til aktivklasser, rammer og fullmakter. Kredittap skal være tilnærmet lik null. Videre skal porteføljen være egnet som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank. Ved plassering av midler i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra rating og motpartsspesifikke forhold. Rentebærende verdipapirer regnskapsføres til markedsverdi slik at endringer i risiko umiddelbart diskonteres inn i markedskursen for det enkelte papir.

Oppgjørsrisiko er en form for kredittisiko. Dersom kontraktsmotpart ikke oppfyller sine forpliktelser, kan oppgjør i form av kontanter eller verdipapirer risikeres tapt. Banken søker å unngå slik risiko ved at kontrakter kun inngås med solide og om mulig ratede motparter, samt ved å benytte velrenommerte clearing-systemer.

Motpartsrisiko ved derivater og utenombalanseposter er også en form for kredittisiko ved at inngåtte kontrakter kan gi tap dersom motpart går konkurs eller ikke er i stand til å gjøre opp sine betalingsforpliktelser. Slike kontrakter inngås kun med finansinstitusjoner ratet A eller bedre av et kredittvurderingsbyrå.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko oppstår ved lav diversifisering med hensyn til geografiske områder, bransjer, produkter og risikoklasser. I Sparebanken Øst styres dette med rammer for eksponering mot bransjer, engasjementsstørrelse og risikoklasser.

Den ordinære utlånsvirksomheten har fordeling på sektorer pr. 31.12.09 med 75% av brutto utlån til privatkunder og 25% til bedriftskunder. Bankens lave andel utlån til bedrifter vurderes å bidra til å redusere konsentrasjonsrisiko. Banken har ingen ordinære utlån til det offentlige.

Bankens utlånsportefølje til privatkunder og bedrifter fordeler seg geografisk i det sentrale østlandsområdet med hovedvekt i kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen. Banken anses ikke å være spesielt eksponert mot enkeltbedrifter (hjørnestensbedrifter) eller ensidig økonomisk utvikling i regionen. Nærheten til Oslo gir både privatkunder og bedrifter et stort markedsområde med fleksibilitet med hensyn til kunder og markeder.

Utlånsporteføljen til bedriftskunder er fordelt på ulike næringer. Eksponering mot eiendom og eiendomsutvikling utgjør en relativt stor andel. Omsetning og drift av fast eiendom utgjør 48,1% av den samlede porteføljen til bedrifter. Eiendom er en syklisk næring som kan være særlig utsatt i nedgangskonjunkturer. Engasjementene vurderes imidlertid å være godt sikret, ofte blant annet ved sidesikkerheter i form av kausjon fra eiere. For øvrig er porteføljen fordelt med handel 13,1%, bygg og anlegg 11,8%, forretningsmessig og finansiell tjenesteyting 8,0%, privat og offentlig tjenesteyting 7,1% , primærnæringer 4,6% , industri 4,4% og transport 2,8%.

Sparebanken Øst har gjennom de siste 3 årene hatt en strategi mot bedriftskunder som innebærer at samlet engasjement som en hovedregel skal begrenses til 50 mill. kroner. Banken hadde pr. 31.12.09, foruten engasjementer med egne datterselskap (AS Finansiering og Sparebanken Øst Boligkreditt AS), ingen eksponering til kunder over 10% av egen ansvarlig kapital. De 10 største låntakerne representerte 4,4% av brutto utlån i konsernet pr. 31.12.09. De 20 største låntakerne representerte 6,7% av brutto utlån i konsernet pr. 31.12.09. Lån til bankens største låntaker representerte 0,7% av brutto utlån i konsernet pr. 31.12.09.

Eksponering innen ulike risikoklasser av utlån til bedrifter er fastsatt i rammer med maksimal eksponering innen hver risikoklasse. Hoveddelen av porteføljen er i klassene lav og middels risiko. Banken har videre eksponering mot ulike sektorer og næringer gjennom investering i sertifikater, obligasjoner og syndikerte lån.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap i markedsverdi på finansielle eiendeler og forpliktelser i bankens balanse, eller via en negativ effekt på inntjening eller egenkapital, ved endring i finansielle markedspriser.

Sparebanken Øst er eksponert for markedsrisiko primært gjennom endringer i rentenivået (renterisiko), gjennom endringer i markedspris på finansielle instrumenter herunder endringer i risikopremie/kredittspread (kursrisiko), valutakurser (valutarisiko) og i noe grad ved endringer i aksjepriser (aksjerisiko).

Markedsrisiko styres gjennom rammer for maksimal eksponering mot ulike aktivaklasser, renterisiko, valutarisiko og lignende.

Renterisiko

Ved endring i markedsrenten kan ikke Sparebanken Øst umiddelbart gjennomføre renteendring for alle balanseposter dersom disse har ulik rentebindingstid. En endring i markedsrenten vil da gi en økning eller reduksjon av rentenettoen og balansepostenes virkelige verdi. Denne risikoen styres ved at eiendeler, forpliktelser og ulike derivater matches mot hverandre for å holde risikoen innenfor vedtatte rammer.

Kursrisiko

Kursrisiko er risiko for tap som skyldes at markedets risiko-premie (spread) ved verdsettelse av finansielle instrumenter endres. Kursrisiko i likviditetsporteføljen styres slik at tapet ved en gitt endring i spread aldri skal overstige fastsatt ramme.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap av verdier på grunn av endring i kursen på utenlandsk valuta. Slik risiko styres ved å matche aktiva- og passivaposisjoner i balansen mot hverandre eller ved bruk av valutaderivater.

For eiendeler der debitor har anledning til å tilbakebetale før endelig forfall benyttes rullerende swapper. Der endelig forfall, ikke skal fravikes, sikres posisjonene ved bruk av basiswapper.

Aksjerisiko

Banken har en mindre beholdning av aksjer som i hovedsak er knyttet til strategiske formål. Dette gjør at aksjerisikoen er begrenset.

Risikoreduserende tiltak

Banken anvender garantier, derivater og finansielle sikringsforretninger for å redusere risikoeksponering som skyldes endringer i rentenivå, valutakurser og kredittisiko. Også sikkerhetsstilling ved pant vil indirekte kunne påvirke bankens resultat ved prisendringer på for eksempel eiendom. Det vises til beskrivelsen av hvert enkelt risikoområde.

Bankens utlån, kreditter og garantier til privat- og bedriftskunder er sikret med pant i fast eiendom, løsøre og/eller med kausjoner. Banken har begrensede utlån på usikret basis. For privatkunder gjelder dette en portefølje av kontokreditter av mindre volum. Utlån til bedriftskunder på usikret basis innvilges bedrifter med personlig ansvar og/eller for lån med kort varighet, samt god økonomi. For bedriftskunder er ofte sikkerheter knyttet opp til pant i bedriftens varelager, fordringer, driftstilbehør og/eller annet driftsavhengig pant. Verdien av denne type pant vil kunne svinge over tid, og vil også kunne ha/gi sikkerhetsmessig underdekning. For denne type bedriftskunder vil banken ofte sikre seg med tilleggssikkerheter i form av pant i fast eiendom eller andre typer tilleggssikkerheter. Banken vil videre i slike tilfeller legge sterk vekt på kundens økonomiske stilling, kunnskap om eierne, bransjen, samt markedet bedriften opererer i.

Utlån til andre banker og utlån i form av plasseringer i obligasjoner er gitt på usikret basis, dog med krav til negativ pantsetteserklæring.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å være i stand til å møte sine løpende forpliktelser etter hvert som de forfaller, eller eventuelt til en høyere kostnad. Banken har en konservativ holdning til likviditetsrisiko, der langsiktighet og proaktivitet i forhold til fremtidige forfall er grunnleggende faktorer. Risikoene styres mot fastsatte rammer. Sparebanken Øst søker til enhver tid å diversifisere sine kilder til finansiering for å bli mest mulig uavhengig av hendelser i det enkelte marked. Det norske sertifikat- og obligasjonsmarkedet, det europeiske syndikatlånmarkedet og bilaterale lån fra europeiske banker og forsikrings-selskaper er kilder til funding i dag, og banken har på sikt til hensikt å sette opp et obligasjonsprogram i Europa (EMTN). Balansestyringskomiteen adresserer løpende markedshendelser og treffer tiltak knyttet til likviditetssituasjonen i tråd med den overliggende strategi. Det er også nedfelt en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser.

Det er fastsatt rammer som styrer balansens sammensetning mht. graden av langsiktig finansiering og horisont for overlevelse i en situasjon uten tilgang til ny likviditet. Videre er det

fastsatt rammer for maksimal pengestrøm pr. dag og pr. uke. Banken holder likviditetsreserver i form av kontanter og trekkrettighet i Norges Bank, obligasjonsportefølje i likvide papirer, og har kommitterte kredittlinjer hos andre banker.

Rammene er som følger: (1) banken skal ha en likviditetsindikator (Norges Bank) på minimum 105%. Det innebærer at illikvide eiendeler (med løpetid over 12 måneder) skal være finansiert med langsiktig gjeld, (2) banken kan ikke ha kortsiktig finansiering (definert som innlån med løpetid under 12 måneder) som utgjør mer enn 15% av forvaltningskapitalen. Dette gjelder etter fradrag av bankens finansiering av AS Finansiering, og (3) banken skal ikke ha et netto refinansieringsbehov pr. dag som overstiger 400 mill. kroner og tilsvarende ikke over 1 mrd. kroner pr. uke. Bankens behov for å henvende seg til kapitalmarkedet for å hente finansiering har vært økende de senere årene. Banken benytter aktivt kapitalmarkedet for å finansiere kapitalbehovet som oppstår på bakgrunn av at utlån til kunder er større enn ordinære innskudd fra kunder. Pr. 31.12.09 utgjør innskudd fra kunder 43,5% av konsernets brutto utlån mot 41,4% pr. 31.12.08.

KREDITTRISIKO

Maksimal kredittisiko

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Eiendeler		
305,2	1.548,1	Fordringer på sentralbanker eksklusiv kontanter	305,2	1.548,1
401,8	997,9	Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.659,3	1.803,8
16.619,0	17.486,9	Netto utlån til og fordringer på kunder	14.043,2	16.730,9
2.744,2	2.871,8	Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	3.994,2	2.871,8
357,4	611,6	Rentebærende holde til forfall investeringer	357,4	611,6
57,2	38,8	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	57,2	38,8
263,0	232,9	Aksjer tilgjengelig for salg	263,0	232,9
0,4	0,4	Aksjer vurdert til kost	0,4	0,4
45,8	652,6	Finansielle derivater	45,8	652,6
116,3	191,3	Andre eiendeler	289,8	310,5
20.910,3	24.632,3	Sum eiendeler	21.015,5	24.801,4
		Forpliktelser		
665,6	466,9	Betingede forpliktelser	663,0	465,9
1.290,9	1.615,1	Andre forpliktelser	1.232,8	1.568,2
1.956,5	2.082,0	Sum forpliktelser	1.895,8	2.034,1
22.866,8	26.714,3	Totalt	22.911,3	26.835,5

Der finansielle instrumenter er bokført til virkelig verdi vil verdiene vist i tabellen ovenfor representere løpende kreditt-risikoeksponering og ikke maksimal risikoeksponering som kan oppstå i fremtiden som et resultat av verdiendringer.

For mer informasjon om maksimal kreditteksponering tilknyttet de ulike klassene av finansielle instrumenter vises det til de tilhørende spesifikke noter.

Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler

De neste tabellene viser utlånsrelaterte balanseposter fordelt på klasser og kredittkvalitet.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner i morbanken består for en stor del av syndikerte utlån til europeiske banker. Kredittkvalitet er vurdert ut fra offisiell rating fastsatt av kredittvurderingsbyrå (S&P/ Moody's/ Fitch). Der slik rating ikke er tilgjengelig er risikovurdering basert på indikative ratinger fra norske meglerhus og en intern vurdering. Uten hensyn til det ovenstående er utlån til kredittinstitusjoner på Island vurdert til høy risiko.

Utlån til og fordringer på kunder er håndtert i bankens interne system for risikoklassifisering. Risiko klassifiseres i fem kategorier fra A til E, der A innebærer lavest risiko. Risikoklassifisering av kunder er en integrert del av kredittprosessen. Med

bakgrunn i scoring av personkunder ut fra statistiske kriterier, beregning av personkunders frie likviditet etter kostnader, nøkkeltallsanalyse av bedrifters regnskaper, gjeldsgrad, sikkerhetsstillelse og vurdering av andre mer spesifikke forhold klassifiseres kunden etter risiko.

Rating fra kredittvurderingsbyråer og indikative ratinger fra meglerhus følger generelt en skala fra AAA til C, der AAA er høyeste kvalitet og C er laveste kvalitet. Skalaen er benyttet slik at AAA – A er vurdert som lav risiko, BBB – BB er vurdert som middels risiko og B – C er vurdert som høy risiko.

For finansielle plasseringer i sertifikater og obligasjoner vurderes risiko ut fra rating og motpartsspesifikke forhold. Fortrinnsvis benyttes rating fra kredittvurderingsbyrå. Der slik rating ikke er tilgjengelig, benyttes indikative ratinger fra norske meglerhus og det foretas en intern vurdering.

Utlån til og fordringer på kunder klassifisert som A og B er vurdert til å ha en kredittkvalitet som tilsvarer lav risiko, C er vurdert som middels risiko og D og E er vurdert som høy risiko.

Konsern pr. 31.12.09

	Ikke forfalt eller nedskrevet				Forfalt	Individuelt nedskr.	Sum
	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Uklassifisert			
Utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	347,3	43,7	5,8	0,0	0,0	151,1	547,9
Utlån til og fordringer på kunder							
-Leiefinansieringsavtaler	14,8	3,7	2,9	0,0	13,2	5,6	40,2
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	895,3	195,8	56,1	14,0	9,1	27,5	1.197,8
-Byggelån	83,4	32,9	0,0	0,9	0,3	0,0	117,5
-Nedbetalingslån	10.106,5	3.494,4	923,6	147,4	590,8	155,2	15.417,9
Sum utlån	11.447,3	3.770,5	988,4	162,3	613,4	339,4	17.321,3
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	357,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	357,4
Noterte andre obligasjoner	884,3	441,7	224,1	0,0	0,0	0,0	1.550,1
Unoterte obligasjoner	905,4	157,7	131,0	0,0	0,0	0,0	1.194,1
Sum finansielle investeringer	2.147,1	599,4	355,1	0,0	0,0	0,0	3.101,6

Konsern pr. 31.12.08

	Ikke forfalt eller nedskrevet				Forfalt	Individuelt nedskr.	Sum
	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Uklassifisert			
Utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	657,9	52,5	437,5	0,0	0,0	0,0	1.147,9
Utlån til og fordringer på kunder							
-Leiefinansieringsavtaler	16,4	8,5	8,6	0,2	12,4	3,5	49,6
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	734,7	210,3	19,0	12,0	12,5	33,0	1.021,5
-Byggelån	96,1	57,7	30,8	0,4	0,0	0,0	185,0
-Nedbetalingslån	10.006,8	4.163,3	1.104,6	141,3	831,9	136,2	16.384,1
Sum utlån	11.511,9	4.492,3	1.600,5	153,9	856,8	172,7	18.788,1
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	611,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	611,6
Noterte andre obligasjoner	769,3	326,2	351,2	0,0	0,0	0,0	1.446,7
Unoterte obligasjoner	902,7	377,7	144,7	0,0	0,0	0,0	1.425,1
Sum finansielle investeringer	2.283,6	703,9	495,9	0,0	0,0	0,0	3.483,4

Morbank pr. 31.12.09

	Ikke forfalt eller nedskrevet				Forfalt	Individuelt nedskr.	Sum
	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Uklassifisert			
Utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.604,8	43,7	5,8	0,0	0,0	151,1	1.805,4
Utlån til og fordringer på kunder							
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	895,4	195,9	44,0	14,1	9,1	39,3	1.197,8
-Byggelån	83,4	32,9	0,0	0,9	0,3	0,0	117,5
-Nedbetalingslån	8.555,1	2.986,3	698,2	124,7	385,8	85,9	12.836,0
Sum utlån	11.138,7	3.258,8	748,0	139,7	395,2	276,3	15.956,7
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	357,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	357,4
Noterte andre obligasjoner	884,3	441,7	224,1	0,0	0,0	0,0	1.550,1
Unoterte obligasjoner	2.155,4	157,7	131,0	0,0	0,0	0,0	2.444,1
Sum finansielle investeringer	3.397,1	599,4	355,1	0,0	0,0	0,0	4.351,6

Morbank pr. 31.12.08

	Ikke forfalt eller nedskrevet				Forfalt	Individuelt nedskr.	Sum
	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Uklassifisert			
Utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.463,8	52,5	437,5	0,0	0,0	0,0	1.953,8
Utlån til og fordringer på kunder							
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	734,7	210,3	19,0	12,0	12,5	33,0	1.021,5
-Byggelån	96,1	57,7	30,8	0,4	0,0	0,0	185,0
-Nedbetalingslån	10.024,8	3.887,0	919,2	136,4	597,4	76,8	15.641,6
Sum utlån	12.319,4	4.207,5	1.406,5	148,8	609,9	109,8	18.801,9
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	611,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	611,6
Noterte andre obligasjoner	769,3	326,2	351,2	0,0	0,0	0,0	1.446,7
Unoterte obligasjoner	902,7	377,7	144,7	0,0	0,0	0,0	1.425,1
Sum finansielle investeringer	2.283,6	703,9	495,9	0,0	0,0	0,0	3.483,4

Balanseført verdi av finansielle eiendeler som er reforhandlet

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
43,6	0,0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	43,6	0,0
		Utlån til og fordringer på kunder		
0,0	0,0	-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0
0,0	0,0	-Kasse-/drifts- og brukskreditter	0,0	0,0
0,0	0,0	-Byggelån	0,0	0,0
17,6	7,1	-Nedbetalingslån	16,9	6,4
61,2	7,1	Sum reforhandlede lån	60,5	6,4

Tabellen viser den balanseførte verdien av utlån der vilkårene er reforhandlet, som ellers ville ha vært forfalt eller ha falt i verdi.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ RISIKOKLASSER

Bedriftskunder - morbank

Risikostyringen er en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og løpende oppfølging av bankens bedriftskunder. Risikoklassifiseringen er basert på en vektet beregning av sentrale nøkkeltall fra låntakernes regnskaper, forretningsmessige forhold (en subjektiv måling av låntakers organisering av egen drift, kvalifikasjoner, økonomistyring og eksterne rammevilkår, som for eksempel konkurransesituasjonen), samt sikkerhets-

messig dekning. Ved beregning av akkumulert risikoklasse vektet økonomi 55%, forretningsmessige forhold 10% og sikkerheter 35%.

For engasjementer i alle risikoklasser forventes tapene i 2010 å bli på 2009-nivå eller lavere. Det er marginale endringer i porteføljens risikomessige sammensetning fra ultimo 2008 til ultimo 2009.

Tabellen nedenfor viser porteføljen pr. 31.12.09 og ved samme tidspunkt året før.

	2009						2008					
	Brutto utlån	Garantier	Trekkfasil.	Individ. nedskr.	Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Trekkfasil.	Individ. nedskr.	Engasjement	%
Liten risiko	787	100	101	0	988	19	799	37	90	2	926	20
Moderat risiko	1.977	112	93	0	2.182	46	1.950	136	123	1	2.209	46
Normal risiko	1.063	184	57	1	1.304	27	1.097	83	112	10	1.292	27
Rimelig høy risiko	194	8	16	9	218	5	219	10	21	0	250	5
Høy risiko	107	4	2	35	113	2	43	8	1	14	52	1
Ufordelt	27	2	9	0	38	1	40	2	12	0	54	1
Totalt	4.155	410	278	45	4.843	100	4.148	276	359	27	4.783	100

Kravene til sikkerhet for næringslivsengasjementer vil variere sterkt, avhengig av engasjementets art, aktuell bransje, størrelse på engasjementet samt ikke minst prosjektets eller engasjementets vurderte risiko. Sikkerheter for næringslivsengasjementer vurderes etter følgende prinsipper: Sikkerheter vurderes i henhold til realisasjonsprinsippet, det vil si til den verdi banken kan forvente å få for pantet dersom sikkerheten måtte tvangsrealiseres i løpet av et kort tidsrom.

En majoritet av bankens næringslivsengasjementer er sikret helt eller delvis med pant i fast eiendom. En majoritet av disse engasjementene er igjen sikret i boligeiendommer. Bolig- og næringsseiendommer vurderes normalt til 80% av markedsverdi. For næringsseiendommer foretas i større grad individuelle vurderinger i tillegg. Tomter vurderes normalt til 60% av kjøpesum/markedsverdi. Som grunnlag for verdifuldering av eiendommer benyttes takst samt bankens egne undersøkelser og vurderinger. Driftsavhengige sikkerheter vurderes normalt til 30% av bokført verdi, dog lavere ved usikkerhet om pantets verdi. Som grunnlag for vurdering av driftsavhengige sikkerheter benyttes bokførte verdier fra kundens regnskaper.

Prising av utlån og garantier er knyttet til risikoklassifisering av engasjementer. Prisfastsettelsen foretas etter fastsatte intervaller for pris pr. risikoklasse. Nedskrivninger på grupper av utlån er ikke fordelt på de ulike risikoklassene. Banken har i perioden 1998 til 2009 tapt i gjennomsnitt 0,4% pr. år på engasjementer til bedriftskunder. For 2009 var tapet 0,5%. Gjennomsnittlig årlig tap er resultatført tap i % av inngående balanse netto utlån.

Personkunder - morbank

Risikoklassifisering er for personkunder en integrert del av kredittprosessen for innvilgelse og overordnet styring av porteføljen. Personkunder klassifiseres i tråd med kreditthåndbokens

regler. Metoden for å risikoklassifisere kunder er uendret fra 2008 til 2009. Fra og med 2007 har den akkumulerte risikoklassen blitt beregnet på grunnlag av forholdet mellom total gjeld og total lønnsinntekt (gjeldsgrad), kundens/husholdets sikkerhetsmessige dekning (belåningsgrad) og kundens/husholdets generelle økonomiske situasjon. Parameteret "generell økonomisk situasjon" dannes enten på grunnlag av en likviditetsberegning av kunden/husholdet eller på grunnlag av en kredittscoremodell. Gjeldsgrad vektet med 20%, sikkerhetsmessig dekning med 25% og generell økonomisk situasjon vektet med 55%.

Det forventes at tap i % av netto renteinntekter for risikoklassene liten risiko, moderat risiko og normal risiko vil kunne øke noe i årene som kommer. For risikoklassene rimelig høy risiko og høy risiko forventes de prosentvise tapene å øke mer enn innenfor de andre risikoklassene. Det forventes dog at de totale tapene antas å ligge vesentlig under netto renteinntekter. Bankens organisering av beslutningsprosessen innenfor personmarkedet er basert på en sentralisert behandlingssenheter. Gjennomførte kontrolltiltak viser at det er begrenset operasjonell risiko innenfor dette fagfeltet. Det antas derfor at fremtidige tap i all hovedsak vil være knyttet opp til, og betinget av, hvordan markedet generelt vil utvikle seg fremover.

Andelen engasjementer med liten og moderat risiko økte fra 66% i 2008 til 70% pr. 31.12.09. Andelen normal risiko har falt fra 26% til 22%. For lån med rimelig høy risiko og dårligere er andelen sunket fra ca. 7% til ca. 6%. Den totale porteføljen er blitt redusert med ca. 2,7 mrd. kroner. I denne reduksjonen ligger også et volum som pr. 31.12.09 utgjorde ca. 1,75 mrd. kroner, som er overdratt fra Sparebanken Øst til Sparebanken Øst Boligkreditt AS.

	2009						2008					
	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%
Liten risiko	3.338	11	237	0	3.586	35	3.411	11	158	0	3.580	27
Moderat risiko	3.652	11	125	0	3.788	36	5.024	14	135	1	5.173	39
Normal risiko	2.276	2	41	0	2.319	22	3.266	19	62	0	3.347	26
Rimelig høy risiko	542	2	14	4	558	5	762	2	16	1	780	6
Høy risiko	62	14	1	2	77	1	123	1	1	9	125	1
Ufordelt	126	1	20	2	147	1	114	1	19	3	134	1
Totalt	9.996	41	438	8	10.475	100	12.700	48	391	14	13.139	100

Prising av utlån til personkunder baseres i hovedsak på sikkerhetsmessig dekning og lånets størrelse. Gjennom 2009 har allikevel kundens økonomi og betalingshistorikk blitt vektlagt i større grad ved prising enn tidligere. Selv om låntakers økonomi ikke er å anse som hovedparameteret i forhold til prisfastsettelsen, er dette fremdeles den primære faktoren ved vurdering av kundens kredittverdighet ved innvilgelse av lån, kreditter med videre.

Som følge av finanskrisen foretok Sparebanken Øst en marginal tilstrømming i bankens kredittpolicy overfor personkunder ved inngangen av 2009. Etter hvert som situasjonen er blitt normalisert har disse tilstrømmingene til dels blitt reversert. I

forhold til lån/kreditter/kort uten sikkerhet opererer Sparebanken Øst med et lavere volum, og en svært restriktiv kredittpolicy. Vedrørende lån med sikkerhet er hovedvekten av engasjementene sikret med pant i fast eiendom, eiendom på festet grunn eller borettslagsleiligheter innenfor betryggende belåningsgrad. Banken har ikke hatt en kredittpolicy i 2009 som skulle tilsi innvilgelse av lån utover 100% belåningsgrad. Kunders eventuelle lånebehov utover 100% belåningsgrad i forhold til hovedsikkerhet er også sikret ved tilleggs pant. Belåningsgrad er beregnet ut fra lånesum i forhold til en forsiktig verdi på pantobjektet. For hovedandelen av de innvilgede lån ligger det som grunnlag for verdifastsettelsen enten takst, meglervurdering eller omsetningsverdi.

Samlet portefølje – morbank

	2009						2008					
	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%
Liten risiko	4.125	111	338	0	4.574	30	4.210	48	248	2	4.506	25
Moderat risiko	5.629	123	218	0	5.970	39	6.974	150	258	2	7.382	41
Normal risiko	3.339	186	98	1	3.623	24	4.363	102	174	10	4.639	26
Rimelig høy risiko	736	10	30	13	776	5	981	12	37	1	1.030	6
Høy risiko	169	18	3	37	190	1	166	9	2	23	177	1
Ufordelt	153	3	29	2	185	1	154	3	31	3	188	1
Totalt	14.151	451	716	53	15.318	100	16.848	324	750	41	17.922	100

Nedskrivninger på grupper av utlån til kunder i Sparebanken Øst utgjør pr. 31.12.09 totalt 55,1 mill. kroner sammenlignet med 78,2 mill. kroner ved utgangen av 2008.

Samlet portefølje – konsern

	2009						2008					
	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%	Brutto utlån	Garan- tier	Trekk- fasil.	Individ. nedskr.	Engasje- ment	%
Liten risiko	4.954	113	338	1	5.405	31	4.198	47	248	1	4.493	24
Moderat risiko	6.492	123	218	1	6.833	38	7.104	149	258	5	7.511	40
Normal risiko	3.917	186	98	11	4.201	23	4.731	105	174	22	5.010	27
Rimelig høy risiko	943	10	30	25	983	5	1.182	12	37	10	1.231	7
Høy risiko	291	18	3	55	312	2	264	9	2	30	275	1
Ufordelt	176	3	29	3	208	1	161	3	31	4	195	1
Totalt	16.773	453	716	96	17.942	100	17.640	325	750	72	18.715	100

Konserntallene viser sammendrag av morbank, Sparebanken Øst Boligkreditt AS og AS Finansiering justert for eliminerings i Sparebanken Øst Eiendom AS og Grev Wedels Have AS. AS Finansiering er et heleid datterselskap av Sparebanken Øst, og virksomheten består hovedsaklig i finansiering av bruktbiler og leasing. Ved risikoklassifiseringen i AS Finansiering innhentes kredittopplysninger som i tillegg blir korrigert for inntekt, egenkapital og eventuelt AS Finansierings negative betalings-erfaring med kunden. Nedskrivninger på grupper av utlån er ikke fordelt på risikoklasser. Tapene i AS Finansiering utgjorde pr. 31.12.09 totalt 2,9 mill. kroner mot 2,8 mill. kroner ved

utgangen av 2008. I 2009 utgjorde bokførte tap 1,55% av brutto utlån. Tilsvarende tall for 2008 var 0,90%.

For morbank er estimert virkelig verdi på sikkerheter for utlån som er misligholdt og tapsutsatte, men ikke nedskrevet, 56,9 mill. kroner. Estimert virkelig verdi på sikkerheter for utlån som er nedskrevet er 88,7 mill. kroner. Sikkerhetene består hovedsakelig av fast eiendom, men mindre beløp kan være sikret av innskudd, varer, fordringer og driftsløsøre.

AS Finansiering har anslagsvis 40 % sikkerhetsdekning på de utlånene som er nedskrevet.

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Konsern pr. 31.12.09

	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
-Leiefinansieringsavtaler	12,4	0,6	0,2	0,0	13,2
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	3,1	4,3	1,2	1,9	10,5
-Byggelån	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
-Nedbetalingslån	489,7	64,5	24,5	41,6	620,3
Totalt	505,2	69,4	25,9	43,8	644,3

Konsern pr. 31.12.08

	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
-Leiefinansieringsavtaler	1,3	0,0	11,1	0,0	12,4
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	1,7	8,4	1,3	1,1	12,5
-Byggelån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Nedbetalingslån	647,7	94,1	40,6	49,5	831,9
Totalt	650,7	102,5	53,0	50,6	856,8

Morbank pr. 31.12.09

	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	3,1	4,3	1,1	1,9	10,4
-Byggelån	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
-Nedbetalingslån	302,6	30,7	9,6	41,6	384,5
Totalt	305,7	35,0	10,7	43,8	395,2

Morbank pr. 31.12.08

	Inntil 30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
-Leiefinansieringsavtaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Kasse-/drifts- og brukskreditter	1,7	8,4	1,3	1,1	12,5
-Byggelån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Nedbetalingslån	478,5	49,0	20,4	49,5	597,4
Totalt	480,2	57,4	21,7	50,6	609,9

RENTERISIKO

Renterisiko knyttet til innskudd fra og utlån til kredittinstitusjoner, innskudd fra og utlån til kunder, samt gjeld og plasseringer i sertifikater og obligasjoner, styres ved bruk av rentebyttavtaler og fastrenteavtaler. Ved innlån eller plasseringer i annen valuta inngås det som regel rente- og valutabyttavtaler slik at relevante markedsrenter er norske pengemarkedsrenter. Fordeling på valuta i tabellene refererer til fordeling på valuta i balansen.

Utlån til kunder med flytende rente medfører i realiteten seks ukers rentebinding (Finansavtaleloven § 50, 3. ledd gir minimum seks ukers frist), mens innskudd fra kunder med flytende rente medfører to måneders rentebinding (Finansavtaleloven § 18, 2. ledd gir minimum to måneders frist).

Nedenfor vises rentenettoens sensitivitet for et parallelt skift i rentekurven på 1 prosentpoeng. Effekten er beregnet ut fra at et varig skift i rentekurven inntreffer på måletidspunktet 31.12.09. Sensitivitet på rentenetto er effekten ett år frem i tid. Tabellen viser at en umiddelbar økning i rentene på 1 prosentpoeng vil medføre høyere nettorente i det påfølgende året. Tilsvarende vil en umiddelbar reduksjon i rentene medføre lavere rentenetto.

Tabellen "tidspunkt frem til forventet renteendring" viser balansen fordeling med hensyn til renteendringstidspunkt. Netto eksponering viser netto rentebinding av aktiva og passivasiden. Positive beløp for netto eksponering viser at banken i større grad har rentebinding på aktivsiden enn på passivasiden.

Rentesensitivitet – konsern

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på nettorente		Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på nettorente	
		2009	2008		2009	2008
NOK	+100	26,0	36,1	-100	-26,0	-36,1
EUR	+100	-0,2	-24,0	-100	0,2	24,0
Andre	+100	1,1	0,6	-100	-1,1	-0,6
Sum		26,9	12,7		-26,9	-12,7

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.09 - konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						359,4	359,4
	VAL						1,3	1,3
Statskasseveksler	NOK		249,1	422,7				671,8
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK						11,1	11,1
	VAL	109,1	269,8	10,5	1,3			390,7
Netto utlån til kunder	NOK		16.398,7	29,7	190,6			16.619,0
Sertifikater og obligasjoner	NOK	445,4	1.680,2	246,9	348,4	300,0		3.020,9
	VAL	56,0	1,8	11,6	9,0	2,3		80,7
Øvrige aktivaposter	NOK						482,7	482,7
Totalt		610,5	18.599,6	721,4	549,3	302,3	854,5	21.637,6
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK		1.289,1	800,0			0,2	2.089,3
	VAL	83,1	207,9					291,0
Innskudd fra kunder	NOK		7.296,8					7.296,8
Gjeld til staten	NOK		493,5	421,9				915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	925,0	6.603,7	868,0	355,0			8.751,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		598,2					598,2
	VAL		62,3					62,3
Øvrig gjeld	NOK						306,8	306,8
Totalt		1.008,1	16.551,5	2.089,9	355,0	0,0	307,0	20.311,5
Netto eksponering		-397,6	2.048,1	-1.368,5	194,3	302,3	547,5	

Tabellen er basert på balanseførte verdier.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.08 - konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						1.650,3	1.650,3
	VAL						1,9	1,9
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK			17,5			10,6	28,1
	VAL	194,1	709,9	65,8				969,8
Netto utlån til kunder	NOK		17.079,3	124,8	282,8			17.486,9
Sertifikater og obligasjoner	NOK	395,3	1.334,5	930,8	403,1	218,8		3.282,5
	VAL	28,0	86,3		86,6			200,9
Øvrige aktivposter	NOK						1.147,5	1.147,5
Totalt		617,4	19.210,0	1.138,9	772,5	218,8	2.810,3	24.767,9
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK		237,0	298,8	500,0		0,1	1.035,9
	VAL	1.775,7	1.576,8	23,3				3.375,8
Innskudd fra kunder	NOK	7.638,4						7.638,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	980,0	7.472,7	1.190,0	705,0			10.347,7
	VAL		361,7					361,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		595,4					595,4
	VAL			74,0				74,0
Øvrig gjeld	NOK						571,7	571,7
Totalt		10.394,1	10.243,6	1.586,1	1.205,0	0,0	571,8	24.000,6
Netto eksponering		-9.776,7	8.966,4	-447,2	-432,5	218,8	2.238,5	

Tabellen er basert på balanseførte verdier.

Rentesensitivitet pr. 31.12.09 - morbank

Valuta	Økning i basispunkter	Sensitivitet på nettorente		Reduksjon i basispunkter	Sensitivitet på nettorente	
		2009	2008		2009	2008
NOK	+100	23,1	35,2	-100	-23,1	-35,2
EUR	+100	-0,2	-24,0	-100	0,2	24,0
Andre	+100	1,1	0,6	-100	-1,1	-0,6
Sum		24,0	11,8		-24,0	-11,8

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.09 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						359,4	359,4
	VAL						1,3	1,3
Statskasseveksler	NOK		249,1	422,7				671,8
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK	661,0	596,5				11,1	1.268,6
	VAL	109,1	269,8	10,5	1,3			390,7
Netto utlån til kunder	NOK		13.822,9	29,7	190,6			14.043,2
Sertifikater og obligasjoner	NOK	445,4	2.930,2	246,9	348,4	300,0		4.270,9
	VAL	56,0	1,8	11,6	9,0	2,3		80,7
Øvrige aktivaposter	NOK						660,8	660,8
Totalt		1.271,5	17.870,3	721,4	549,3	302,3	1.032,6	21.747,4
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK	49,5	1.289,1	800,0			4,7	2.143,3
	VAL	83,1	207,9					291,0
Innskudd fra kunder	NOK		7.242,1					7.242,1
Gjeld til staten	NOK		493,5	421,9				915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	925,0	6.603,7	868,0	355,0			8.751,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		598,2					598,2
	VAL		62,3					62,3
Øvrig gjeld	NOK						303,9	303,9
Totalt		1.057,6	16.496,8	2.089,9	355,0	0,0	308,6	20.307,9
Netto eksponering		213,9	1.373,5	-1.368,5	194,3	302,3	724,0	

Tabellen er basert på balanseførte verdier.

Tidspunkt frem til forventet renteendring pr. 31.12.08 – morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten rentebinding	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						1.650,3	1.650,3
	VAL						1,9	1,9
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK		806,0	17,5			10,5	834,0
	VAL	194,1	709,9	65,8				969,8
Netto utlån til kunder	NOK		16.323,3	124,8	282,8			16.730,9
Sertifikater og obligasjoner	NOK	395,3	1.334,5	930,8	403,1	218,8		3.282,5
	VAL	28,0	86,3		86,6			200,9
Øvrige aktivaposter	NOK						1.266,6	1.266,6
Totalt		617,4	19.260,0	1.138,9	772,5	218,8	2.929,3	24.936,9
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK		237,6	298,8	500,0		6,0	1.042,4
	VAL	1.775,7	1.576,8	23,3				3.375,8
Innskudd fra kunder	NOK	7.644,9						7.644,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK	980,0	7.472,7	1.190,0	705,0			10.347,7
	VAL		361,7					361,7
Ansvarlig lånekapital	NOK		595,4					595,4
	VAL			74,0				74,0
Øvrig gjeld	NOK						593,1	593,1
Totalt		10.400,6	10.244,2	1.586,1	1.205,0	0,0	599,1	24.035,0
Netto eksponering		-9.783,2	9.015,8	-447,2	-432,5	218,8	2.330,2	

Tabellen er basert på balanseførte verdier.

VALUTARISIKO

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.09

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt
EUR	+10	1,1	-10	-1,1
USD	+10	0,4	-10	-0,4
GBP	+10	0,0	-10	0,0
Sum		1,5		-1,5

Markedsrisiko knyttet til valutarisiko pr. 31.12.08

Valuta	Økning i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt	Reduksjon i valutakurs %	Effekt på resultat før skatt
EUR	+10	0,9	-10	-0,9
USD	+10	1,7	-10	-1,7
DKK	+10	-2,3	-10	2,3
Sum		0,3		-0,3

Banken har en moderat valutaeksponering. Pr. 31.12.09 var bankens åpne nettoposisjon målt i MNOK 15,4 (MNOK 49,3 31.12.08). De største posisjonene er i EUR og USD. Normalt vil plasseringer og innlån i valuta dekkes av en motgående posisjon, oftest ved bruk av valutabytteavtaler og lignende derivater. Se for øvrig note 24 "Finansielle derivater".

LIKVIDITETSRISIKO

Så lenge bankens lånekunder ønsker langsiktig finansiering og bankens innskuddskunder i praksis på meget kort varsel kan disponere sine innskudd, vil det for banken oppstå en likviditetsrisiko. I tillegg er Sparebanken Øst permanent avhengig av å finansiere et gap mellom innskudd fra kunder og utlån til publikum.

Banken har bevisst søkt å redusere bankens likviditetsrisiko ved blant annet å fordele innlåningen på flest mulig kilder/instrumenter og/eller ved å balansere løpetiden for kapitalanskaffelse

og kapitalanvendelse. Usikkerhet i finansmarkedet har ført til at fundingkilder slik som syndikatmarkedet og EMTN (Euro Medium Term Notes) har falt vekk. Med dette har banken blitt mer avhengig av det norske obligasjonsmarkedet. Banken har en langsiktig fundingstrategi og ønsker å ha et balansert forhold mellom langsiktige og kortsiktige innlån. Rammen for kortsiktige innlån, her definert som lån med gjenstående løpetid < 1 år, er satt til 15% av morbankens forvaltningskapital (fratrasket morbankens finansiering av AS Finansiering). I tillegg skal Finanstilsynets likviditetsindikator 1 ikke være under 105% (finansiering > 1 år i % av illikvide eiendeler).

Tabellen nedenfor viser utfallsrommet til likviditetsindikatoren for de to siste årene.

	31.12.	Gjennomsnitt	Høyest	Lavest
2009	113,4	119,1	126,3	113,2
2008	121,0	118,4	122,9	113,3

Konsernets innskudd målt i % av netto utlån utgjør 43,5% pr. 31.12.09 (41,4% i 2008). Banken har ikke noen formulert målsetting for forholdet mellom innskudd og utlån, blant annet som følge av at en større del av innskuddene i dag bærer preg av pengemarkedsfinansiering. Det er likevel lagt vekt på å opprettholde eller øke innskuddsdekningen i den grad dette kan gjøres på et rentenivå som bidrar positivt til bankens inntjening. Øvrig finansiering skjer i markedet gjennom opptak av sertifikatlån, obligasjonslån og syndikerte lån. I lys av den fortsatt usikre situasjonen i finansmarkedet i 2009 har banken valgt å sitte med unormalt mye kontanter i Norges Bank, noe

som har bidratt til høye indikatorverdier gjennom året. Banken har også hatt relativt lite forfall på gjeld i 2009. De kommende årene stiller større krav til refinansiering og banken ønsker å ta høyde for at usikkerheten i markedet kan vedvare og vil derfor søke å sikre refinansiering på et tidlig tidspunkt.

Pr. 31.12.09 ville banken kunne opprettholde normal drift i henhold til vedtatt strategi uten tilførsel av ny likviditet i mer enn 12 måneder. Banken har i 2008 og 2009 benyttet seg av muligheten til å ta opp lange F-lån utstedt av sentralbanken. Ved årsskiftet utgjorde F-lån utstedt av sentralbanken 1.500 mill. kroner.

Gjenværende kontraktsmessig løpetid pr. 31.12.09 - konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						359,4	359,4
	VAL						1,3	1,3
Statskasseveksler	NOK		250,0	427,0				677,0
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK						11,1	11,1
	VAL		85,4	155,9	149,4			390,7
Netto utlån til kunder	NOK	87,9	46,1	550,0	2.137,9	13.804,9		16.626,8
Sertifikater og obligasjoner	NOK	120,0	352,0	743,0	1.418,7	369,1		3.002,8
	VAL				72,8	7,9		80,7
Finansielle derivater	NOL	0,3	3,9	9,3	18,7	13,6		45,8
Øvrige aktivaposter	NOK		3,1	101,9	5,8		320,5	431,3
Totale innbetalinger		208,2	740,5	1.987,1	3.803,3	14.195,5	692,3	21.626,9
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK		100,0	500,0	1.190,0	300,0	0,2	2.090,2
	VAL				291,0			291,0
Innskudd fra kunder	NOK	23,9	21,6	139,0			7.112,3	7.296,8
Gjeld til staten	NOK				915,4			915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK		491,0	1.204,0	6.210,0	863,0		8.768,0
Finansielle derivater	NOK	1,2		3,3	67,5	20,0		92,0
Ansvarlig lånekapital	NOK				600,0			600,0
	VAL						62,4	62,4
Øvrig gjeld	NOK			214,8				214,8
Totale utbetalinger		25,1	612,6	2.061,1	9.273,9	1.183,0	7.174,9	20.330,6
Netto eksponering		183,1	127,9	-74,0	-5.470,6	13.012,5	-6.482,6	
Lånetilsagn			574,5					574,5
Ubenyttet kreditt				36,2	442,4		237,8	716,4
Garantier							453,1	453,1

Kassekreditt er klassifisert i intervallet "Uten løpetid".

Gjenværende kontraktmessig løpetid pr. 31.12.08 - konsern

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						1.650,3	1.650,3
	VAL						1,9	1,9
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK			17,5			10,6	28,1
	VAL		105,3	226,4	638,1			969,8
Netto utlån til kunder	NOK	107,5	55,8	638,8	1.536,3	15.153,0		17.491,4
Sertifikater og obligasjoner	NOK	194,0	371,2	1.163,4	1.296,3	244,5		3.269,4
	VAL			13,8	163,8	23,3		200,9
Finansielle derivater	NOK			325,0	251,9	75,7		652,6
Øvrige aktivaposter	NOK		0,2	235,3	6,9		233,4	475,8
Totale innbetalinger		301,5	532,5	2.620,2	3.893,3	15.496,5	1.896,2	24.740,2
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK			7,0	650,0	380,0	0,1	1.037,1
	VAL			1.973,0	1.381,1	23,3		3.377,4
Innskudd fra kunder	NOK	26,4	68,6	114,5	0,1		7.428,8	7.638,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK		581,0	972,0	8.090,0	688,0		10.331,0
	VAL				344,0			344,0
Finansielle derivater			11,0	61,6	99,0	14,2	127,3	313,1
Ansvarlig lånekapital	NOK				300,0	300,0		600,0
	VAL					74,0		74,0
Øvrig gjeld	NOK			283,6				283,6
Totale utbetalinger		26,4	660,6	3.411,7	10.864,2	1.479,5	7.556,2	23.998,6
Netto eksponering		275,1	-128,1	-791,5	-6.970,9	14.017,0	-5.660,0	
Lånetslagn			453,9	411,0				864,9
Ubenyttet kreditt				131,8	368,3		250,1	750,2
Garantier							324,9	324,9

Kassekreditt er klassifisert i intervallet "Uten løpetid".

Gjenværende kontraktsmessig løpetid pr. 31.12.09 - morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						359,4	359,4
	VAL						1,3	1,3
Statskasseveksler	NOK		250,0	427,0				677,0
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK				30,0		1.238,6	1.268,6
	VAL		85,4	155,9	149,4			390,7
Netto utlån til kunder	NOK	86,4	44,0	525,9	1.540,8	11.853,9		14.051,0
Sertifikater og obligasjoner	NOK	120,0	352,0	743,0	1.418,7	1.619,1		4.252,8
	VAL				72,8	7,9		80,7
Finansielle derivater	NOK	0,3	3,9	9,3	18,7	13,6		45,8
Øvrige aktivaposter	NOK		3,1	78,8	5,8		521,7	609,4
Totale innbetalinger		206,7	738,4	1.939,9	3.236,2	13.494,5	2.121,0	21.736,7
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK		100,0	500,0	1.190,0	300,0	54,2	2.144,2
	VAL				291,0			291,0
Innskudd fra kunder	NOK	23,9	21,5	89,0			7.107,7	7.242,1
Gjeld til staten	NOK				915,4			915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK		491,0	1.204,0	6.210,0	863,0		8.768,0
Finansielle derivater	NOK	1,2		3,3	67,5	20,0		92,0
Ansvarlig lånekapital	NOK				600,0			600,0
	VAL						62,3	62,3
Øvrig gjeld	NOK			211,8				211,8
Totale utbetalinger		25,1	612,5	2.008,1	9.273,9	1.183,0	7.224,2	20.326,8
Netto eksponering		181,6	125,9	-68,2	-6.037,7	12.311,5	-5.103,2	
Lånetilsagn			516,4					516,4
Ubenyttet kreditt				36,2	442,4		237,8	716,4
Garantier							450,5	450,5

Kassekreditt er klassifisert i intervallet "Uten løpetid".

Gjenværende kontraktmessig løpetid pr. 31.12.08 – morbank

		Inntil 1 mnd	Fra 1-3 mnd	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK						1.650,3	1.650,3
	VAL						1,9	1,9
Netto utlån til kredittinstitusjoner	NOK			17,5	30,0		786,5	834,0
	VAL		105,3	226,4	638,1			969,8
Netto utlån til kunder	NOK	107,5	55,8	638,8	1.488,8	14.444,5		16.735,4
Sertifikater og obligasjoner	NOK	194,0	371,2	1.163,4	1.296,3	244,5		3.269,4
	VAL			13,8	163,8	23,3		200,9
Finansielle derivater	NOK			325,0	251,9	75,7		652,6
Øvrige aktivaposter	NOK		0,2	228,3	6,9		372,6	608,0
Totale innbetalinger		301,5	532,5	2.613,2	3.875,8	14.788,0	2.811,3	24.922,3
Gjeld								
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK			7,0	650,0	380,0	6,6	1.043,6
	VAL			1.973,0	1.381,1	23,3		3.377,4
Innskudd fra kunder	NOK	26,4	68,6	114,5	0,1		7.435,3	7.644,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK		581,0	972,0	8.090,0	688,0		10.331,0
	VAL				344,0			344,0
Finansielle derivater	NOK		11,0	61,6	99,0	14,2	127,3	313,1
Ansvarlig lånekapital	NOK				300,0	300,0		600,0
	VAL					74,0		74,0
Øvrig gjeld	NOK			280,0				280,0
Totale utbetalinger		26,4	660,6	3.408,1	10.864,2	1.479,5	7.569,2	24.008,0
Netto eksponering		275,1	-128,1	-794,9	-6.998,4	13.308,5	-4.757,9	
Lånetslagsagn			407,0	411,0				818,0
Ubenyttet kreditt				131,8	368,3		250,1	750,2
Garantier							323,9	323,9

Kassekreditt er klassifisert i intervallet "Uten løpetid".

NOTE 42 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsern pr. 31.12.09

	Inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Totalt
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	360,7	0,0	360,7
Statskasseveksler	671,8	0,0	671,8
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	252,4	149,4	401,8
Netto utlån til og fordringer på kunder	640,3	15.978,7	16.619,0
Verdipapirer - holdt for omsetning	57,2	0,0	57,2
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	1.229,4	1.514,8	2.744,2
Derivater	13,5	32,3	45,8
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	0,0	263,4	263,4
Verdipapirer - holde til forfall	0,0	357,4	357,4
Eiendom, anlegg og utstyr	0,0	287,4	287,4
Utsatt skatt eiendel	0,0	42,2	42,2
Andre eiendeler	110,5	5,8	116,3
Sum eiendeler	3.335,8	18.631,4	21.967,2
Forpliktelseser			
Gjeld til kredittinstitusjoner	599,8	1.780,5	2.380,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.296,8	0,0	7.296,8
Gjeld til staten	0,0	915,4	915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.691,8	7.059,9	8.751,7
Derivater	4,5	87,5	92,0
Andre forpliktelseser	214,8	70,8	285,6
Ansvarlig lånekapital	0,0	660,5	660,5
Sum gjeld	9.807,7	10.574,6	20.382,3

Lån med call-/put er fordelt på call-/put tidspunkt.

Konsern pr. 31.12.08

	Inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Totalt
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.652,2	0,0	1.652,2
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	359,8	638,1	997,9
Netto utlån til og fordringer på kunder	766,4	16.720,5	17.486,9
Verdipapirer - holdt for omsetning	38,8	0,0	38,8
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	1.502,0	1.369,8	2.871,8
Derivater	352,3	300,3	652,6
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	0,0	233,3	233,3
Verdipapirer - holde til forfall	251,5	360,1	611,6
Eiendom, anlegg og utstyr	0,0	289,0	289,0
Utsatt skatt eiendel	62,4	61,7	124,1
Andre eiendeler	215,8	6,9	222,7
Sum eiendeler	5.201,2	19.979,7	25.180,9
Forpliktelseser			
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.979,1	2.432,6	4.411,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.638,3	0,1	7.638,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.550,5	9.158,9	10.709,4
Derivater	72,5	240,6	313,1
Andre forpliktelseser	258,6	66,8	325,4
Ansvarlig lånekapital	0,0	669,4	669,4
Sum gjeld	11.499,0	12.568,4	24.067,4

Lån med call-/put er fordelt på call-/put tidspunkt.

Morbank pr. 31.12.09

	Inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Totalt
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	360,7	0,0	360,7
Statskasseveksler	671,8	0,0	671,8
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.479,9	179,4	1.659,3
Netto utlån til og fordringer på kunder	615,3	13.427,9	14.043,2
Verdipapirer - holdt for omsetning	57,2	0,0	57,2
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	1.229,4	2.764,8	3.994,2
Derivater	13,5	32,3	45,8
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	0,0	263,4	263,4
Verdipapirer - holde til forfall	0,0	357,4	357,4
Investering i datterselskap	0,0	201,2	201,2
Eiendom, anlegg og utstyr	0,0	64,3	64,3
Utsatt skatt eiendel	0,0	63,7	63,7
Andre eiendeler	87,5	5,8	93,3
Sum eiendeler	4.515,3	17.360,2	21.875,5

Forpliktelseser			
Gjeld til kredittinstitusjoner	654,0	1.780,3	2.434,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.242,1	0,0	7.242,1
Gjeld til staten	0,0	915,4	915,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.691,8	7.059,9	8.751,7
Derivater	4,5	87,5	92,0
Andre forpliktelseser	211,9	66,0	277,9
Ansvarlig lånekapital	0,0	660,5	660,5
Sum gjeld	9.804,3	10.569,6	20.373,9

Lån med call-/put er fordelt på call-/put tidspunkt.

Morbank pr. 31.12.08

	Inntil 12 mnd	Over 12 mnd	Totalt
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1.652,2	0,0	1.652,2
Netto utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.135,7	668,1	1.803,8
Netto utlån til og fordringer på kunder	766,4	15.964,5	16.730,9
Verdipapirer - holdt for omsetning	38,8	0,0	38,8
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	1.502,0	1.369,8	2.871,8
Derivater	352,3	300,3	652,6
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	0,0	233,3	233,3
Verdipapirer - holde til forfall	251,5	360,1	611,6
Investering i datterselskap	0,0	139,2	139,2
Eiendom, anlegg og utstyr	0,0	66,2	66,2
Utsatt skatt eiendel	62,3	89,5	151,8
Andre eiendeler	195,8	6,9	202,7
Sum eiendeler	5.957,0	19.197,9	25.154,9

Forpliktelseser			
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.979,1	2.439,1	4.418,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.644,8	0,1	7.644,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.550,5	9.158,9	10.709,4
Derivater	72,5	240,6	313,1
Andre forpliktelseser	280,1	63,1	343,2
Ansvarlig lånekapital	0,0	669,4	669,4
Sum gjeld	11.527,0	12.571,2	24.098,2

Lån med call-/put er fordelt på call-/put tidspunkt.

NOTE 43 - KOSTNADER KNYTTET TIL BANKENES SIKRINGSFOND

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle norske banker å være medlem av Bankenes sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap inntil 2 mill. kroner som en innskyter har på innskudd i en

norsk bank. Med innskudd menes enhver kredittsaldo i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person, unntatt innskudd fra andre finansinstitusjoner.

Morbank

	2009	2008
Avgift i 1.000 kroner	9.193	2.642

NOTE 44 - TILLEGGSINFORMASJON KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
		Kontanter og kontantekvivalenter		
360,7	1.652,2	Kontanter og fordringer på sentralbanker	360,7	1.652,2
671,8	0,0	Statskasseveksler	671,8	0,0
11,1	27,9	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som er rene plasseringer	11,1	27,9
1.043,6	1.680,1	Sum	1.043,6	1.680,1
		Endringer i eiendeler i forbindelse med driften		
-18,5	34,5	Netto endring i finansielle eiendeler holdt for handelsformål	-18,5	34,5
-83,7	146,9	Netto endring i finansielle derivater (netto eiendeler og gjeld)	-83,7	146,9
127,5	-975,6	Netto endring i finansielle eiendeler bestemt til virkelig verdi over resultatet	-1.122,5	-975,6
474,2	-319,6	Endring i brutto utlån til kredittinstitusjoner	22,6	-355,3
866,8	-703,0	Endring i brutto utlån til kunder	2.696,8	-725,7
106,6	-64,5	Netto endring i andre eiendeler	109,5	-61,4
1.472,9	-1.881,3	Sum	1.604,2	-1.936,6
		Endringer i gjeld i forbindelse med driften		
-341,6	337,5	Endring i innskudd fra kunder	-402,8	349,9
915,4	0,0	Endring i gjeld til staten, bytte OMF	915,4	0,0
-1.495,0	1.395,0	Endring i gjeld til kredittinstitusjoner	-1.447,5	1.390,7
-74,6	37,3	Endring i annen gjeld	-71,5	24,7
-995,8	1.769,8	Sum	-1.006,4	1.765,3
		Ikke kontante poster inkludert i resultat før skatt		
13,1	12,4	Avskrivninger på varige driftsmidler	8,8	8,2
4,3	6,7	Amortisering av finansielle investeringer holdt til forfall	4,3	6,7
-2,8	294,0	Nedskrivning av finansielle eiendeler	-13,0	288,5
14,6	313,1	Sum	0,1	303,4

NOTE 45 - EGENKAPITALBEVIS

16. mars 2009 ble det i forstanderskapet vedtatt emisjon av egenkapitalbevis. I forbindelse med denne prosessen ble egenkapitalbevisets pålydende redusert fra kr. 100 til kr. 20 og deretter fra kr. 20 til kr. 10, og henholdsvis kr. 310.345.520 og kr. 38.793.190 ble overført til overkursfondet. Total egenkapital bak hvert egenkapitalbevis ble ikke påvirket. Den nye kapitalen ble registrert innbetalt i foretaksregisteret 22. april 2009. Eierandelskapitalen utgjør etter emisjonen kr. 207.311.830 fordelt på 20.731.183 egenkapitalbevis pålydende kr. 10.

Fra 1. juli 2009 ble grunnfondsbevisforskriften erstattet av forskrift om egenkapitalbevis. Se styrets beretning for detaljer om bankens reviderte utbyttepolitikk. De nye egenkapitalbevisene har samme rett til utbytte som de gamle.

Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes ved å dividere den delen av resultat etter skatt som tilfaller egenkapitalbeviserne med et veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis i løpet av året. Dersom årsresultatet viser underskudd, dekkes dette ved forholdsmessig overføring fra sparebankens fond, gavefondet og utjevningfondet. Resultat pr. egenkapitalbevis beregnes i en slik situasjon ut fra andel underskudd som er belastet utjevningfondet.

Sparebanken Øst har ikke utstedt opsjoner eller andre instrumenter som kan føre til utvanning av resultat pr. egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis blir derfor lik resultat pr. egenkapitalbevis.

Konsern 2009	Konsern 2008		Morbank 2009	Morbank 2008
294,4	-385,8	Resultat etter skatt	268,0	-390,5
146,1	-30,4	Resultat etter skatt tilordnet egenkapitalbeviserne	133,0	-30,8
15,6	3,8	Veid gjennomsnitt av antall utestående egenkapitalbevis	15,6	3,8
9,36	-8,05	Resultat pr. egenkapitalbevis	8,52	-8,15

Veid antall egenkapitalbevis

2009

Antall egenkapitalbevis før emisjon 22.04.09	3.879.319
Antall egenkapitalbevis etter emisjon 22.04.09	20.731.183
Veid antall egenkapitalbevis i 2009	15.606.370

2008

Antall egenkapitalbevis før emisjon 26.05.08	3.636.795
Antall egenkapitalbevis etter emisjon 26.05.08	3.879.319
Veid antall egenkapitalbevis i 2008	3.778.267

Eierbrøk (A/B)

Emisjon 22.04.09	01.01.09		Utbytteemisjon 26.05.08	01.01.08
207,3	388,0	Egenkapitalbevis	387,9	363,7
387,8	25,2	Overkursfond	25,2	20,7
50,7	50,7	Utjevningfond (ekskl. utbytte)	81,5	81,5
0,0	0,0	Andel fond for urealiserte gevinster	3,7	3,6
645,8	463,9	Sum teller (A)	498,3	469,4
1.238,6	1.056,7	Sum egenkapital	1.457,2	1.428,4
0,0	0,0	Fond for urealiserte gevinster	10,9	10,9
1.238,6	1.056,7	Sum nevner(B)	1.468,1	1.439,2
52,14	43,90	Eierbrøk (A/B) i %	33,94	32,61
49,63		Tidsvektet eierbrøk	33,39	

Utbytte

Styrets forslag til utbytte er kr. 82.924.732, som utgjør kr. 4 pr. egenkapitalbevis.

2009	Beløp i kroner	2008
0	Totalt utbetalt utbytte	54.551.925
0	Utbetalt pr. egenkapitalbevis	15

De største egenkapitalbeviserne pr. 31.12.09

Navn	Antall	%	Navn	Antall	%
1 MP Pensjon	2.073.100	10,00%	11 Tanja AS	270.000	1,30%
2 Skagen vekstVPF.	1.480.400	7,14%	12 Andenæsgården Bekkestua ANS	212.000	1,02%
3 Directmarketing Invest AS	999.500	4,82%	13 Terra Utbytte VPF	199.312	0,96%
4 Teleplan Holding AS	699.665	3,37%	14 Anna AS	162.280	0,78%
5 Grunnfond Invest AS	500.200	2,41%	15 Andersen, Gunnar	147.262	0,71%
6 Hansen, Asbjørn Rudolf	466.443	2,25%	16 Løkke, Helge Arnfinn	139.933	0,67%
7 Helgeland Sparebank	466.443	2,25%	17 Wergeland Holding AS	139.933	0,67%
8 Krag Invest AS	466.443	2,25%	18 Teigen, Hellig	120.400	0,58%
9 Storetind AS	346.618	1,67%	19 Profond AS	120.000	0,58%
10 Sparebankstiftelsen DnB NOR	308.320	1,49%	20 Forlagshuset Vigmostad og Bjørke AS	107.577	0,52%

Utvikling i egenkapitalbeviskapitalen

År	Emisjonstype	Innbetalt egenkapitalbeviskapital	Total egenkapitalbeviskapital
1988	Off. emisjon	NOK 25.000.000	NOK 25.000.000
1989	Emisjon 1:1	NOK 25.000.000	NOK 50.000.000
1991	Emisjon 1:2	NOK 25.000.000	NOK 75.000.000
1991	Rettet emisjon	NOK 20.000.000	NOK 95.000.000
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 15.531.000	NOK 110.531.000
1993	Emisjon 1:3	NOK 36.843.700	NOK 147.374.700
1993	Konvertert ansvarlig lån	NOK 245.000	NOK 147.619.700
1994	Konvertert ansvarlig lån	NOK 5.128.000	NOK 152.747.700
1994	Emisjon 1:3	NOK 50.915.900	NOK 203.663.600
1995	Konvertert ansvarlig lån	NOK 395.000	NOK 204.058.600
1996	Konvertert ansvarlig lån	NOK 808.000	NOK 204.866.600
1997	Konvertert ansvarlig lån	NOK 7.893.000	NOK 212.759.600
1997	Off. emisjon	NOK 60.000.000	NOK 272.759.600
1999	Emisjon 1:3	NOK 90.919.900	NOK 363.679.500
2008	Utbytteemisjon	NOK 24.252.400	NOK 387.931.900
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr. 100 til kr. 20	NOK 310.345.520	NOK 77.586.380
2009	Nedskrivning av pålydende fra kr. 20 til kr. 10	NOK 38.793.190	NOK 38.793.190
2009	Fortrinnsrettet emisjon	NOK 168.518.640	NOK 207.311.830

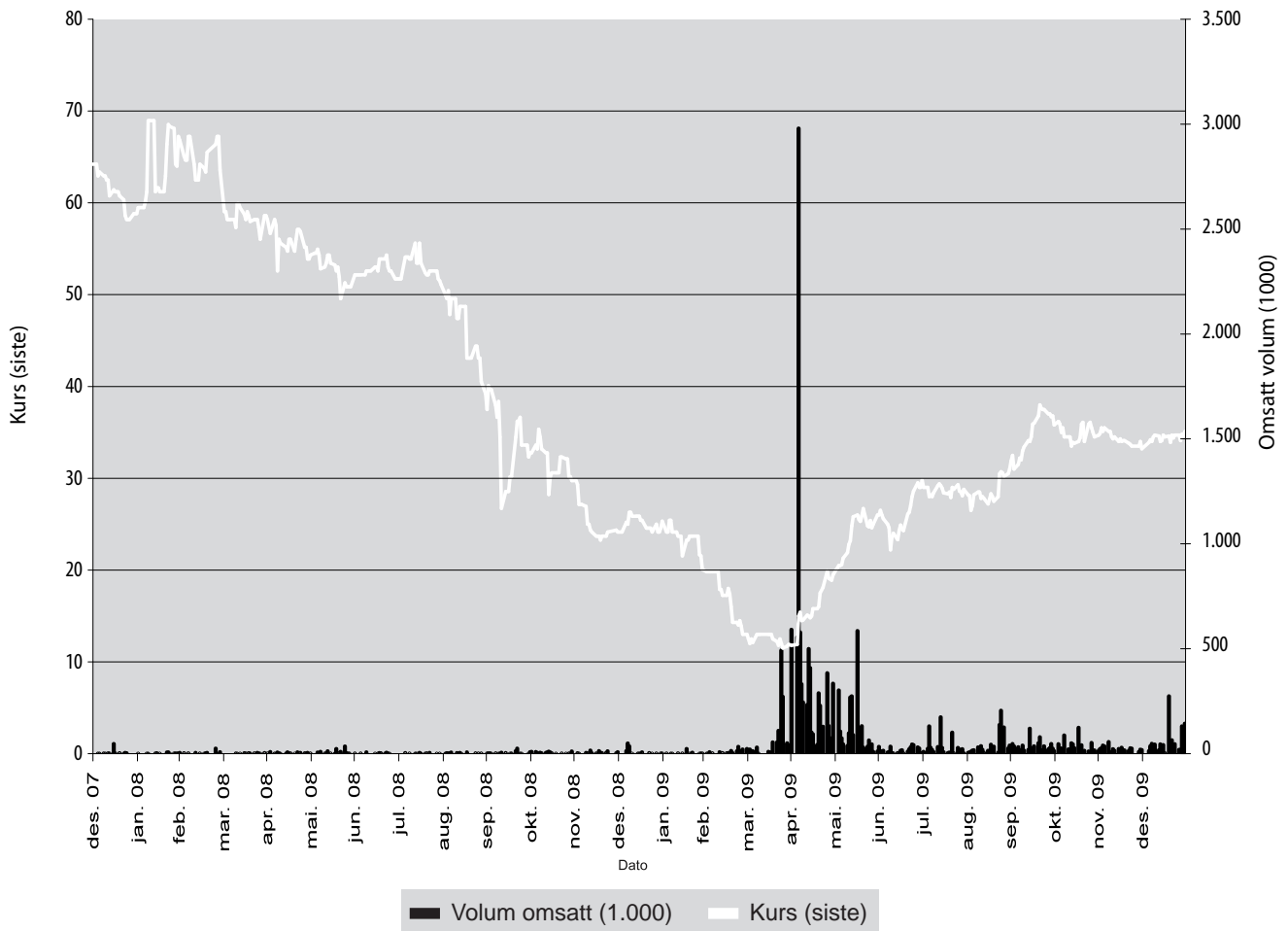
Eierstatistikk – geografisk fordeling

	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
Utlandet	59	1,6%	246.853	1,2%
Øvre Eiker	310	8,2%	888.138	4,3%
Nedre Eiker	203	5,4%	678.063	3,3%
Drammen	249	6,6%	2.629.597	12,7%
Buskerud for øvrig	308	8,1%	605.576	2,9%
Asker/Bærum	161	4,2%	2.007.999	9,7%
Oslo	411	10,8%	7.610.773	36,7%
Trondheim	1.070	28,2%	1.027.280	4,9%
Bergen	104	2,7%	547.327	2,6%
Landet for øvrig	919	24,2%	4.489.577	21,7%
Totalt	3.794	100,0%	20.731.183	100,0%

Egenkapitalbevisenes spredning

Antall egenkapitalbevis pr. eier	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
1-100	358	9,4%	15.613	0,1%
101-1.000	2.038	53,7%	977.999	4,7%
1.001-10.000	1.155	30,4%	3.643.901	17,6%
10.001- 100.000	222	5,9%	6.563.541	31,6%
100.001-	21	0,6%	9.530.129	46,0%
Sum	3.794	100,0%	20.731.183	100,0%

Omsetning og kursutvikling de to siste år

NOTE 46 - TILLITSVALGTE

Forstanderskapet	Antall egenkapitalbevis	Styret m/personlig nærstående	Antall egenkapitalbevis
Bergjot Foslien	0	Jorund Rønning Indrelid	34.485
Thor-Kristian Lien	0	Roar Norheim Larsen	0
Knut Andersen	0	Leif Ove Sørby	90.018
Nils Kr. Steenberg	0	Ingebjørg Mæland	0
Morten Ranvik	0	Sverre Nedberg	163.375
Rolf-Erik Halmrast	0	Vidar Ullenrød	5.000
Tor Wessel	5.744	Knut Smedsrud	0
Berit H. Steenberg	796	Inger Helen Pettersen	20
Øivind Granlund	0		
Arne Gundersen	0		
Lars Geir Mortensen	0	Ledende ansatte	Antall egenkapitalbevis
Elly Th. Thoresen	18	m/personlig nærstående	
Thor S. Syvaldsen	0	Trond Tostrup	97.009
Kåre Fredriksen	0	Pål Strand	0
Liv Hausmann	0	Kjell Engen	0
Tom Hedalen	0	Arne K. Stokke	6.012
Nils Johan Rønniksen	0		
Frode Mørk Helganger	534	Kontrollkomitéen	Antall egenkapitalbevis
Jan Christian Skau	0	Marianne Sletten	3.003
Anne Irene Lunden	1.000	Sjur Kortgaard	0
Øivind Haugen	285	Eli Kristin Nordsiden	897
Vegard Kvamme	2.000	Øivind Andersson	4.125
Halldis Kjøs Lien	200		
Siren Coward	117		
Anna Therese Ekeberg	117		
Anne Siri Rhoden Jensen	416		
Åse Monsen Borgan	3.530		
Kristin Wittusen Myhre	0		
Kristian Warholm	0		
Gunnvor Ramnefjell	34.187		
Ring Tore Teigen	1.900		
Rolf Opperud	336		
Knut Ivarsson	11.495		
Frank Borgen	29.456		
Grethe Stenshorne	12.024		
Iver A. Juel	96.852		
Svein Nybø	1.501		
Trond Bollerud			
(representant for Melquists legat)	30.300		
Eva Grothe			
(representant for Sparebankstiftelsen DnB NOR)	308.320		
Borghild M. Dahler Nordlid	6.000		
Marianne Seip	13.000		
Egil Skretting	15.125		
Johan Aasen			
(representant for Skagenfondene)	1.557.400		
Kåre J. Grøtta			
(representant for Storetind AS)	346.618		
Jørn Larsen			
(representant for Bondeungdomslaget i Drammen)	17.500		
Finn Wång	1.050		
Anne-Tonje Sanden	7.625		

GAVETILDELING 2008 UTBETALT I 2009

Forstanderskapets gavetildelingskomité har foretatt følgende utbetaling av gaver til allmennyttige formål:

Vestfossen kirke	kr.	500.000
Gjerpenkollen	kr.	400.000
Bakke kirke	kr.	300.000
Mjøndalen IF skigruppe	kr.	250.000
Konnerud IL hallen	kr.	250.000
Skotselv Grendeutvalg	kr.	200.000
Krokstad og Solberg Skolekorps	kr.	200.000
Haug kirke	kr.	200.000
Mjøndalen IF bandy jr.	kr.	180.000
Solberg Sportsklubb	kr.	175.000
Frikirken, Drammen	kr.	165.000
Gulskogen gård	kr.	150.000
Fretex Drammen	kr.	150.000
DOT Kajakksenter	kr.	150.000
Haug Menighet	kr.	120.000
Eiker Janitsjar	kr.	100.000
Drammen Konsertorkester	kr.	100.000
Drammen Sjømannsforening	kr.	100.000
Hokksund IL	kr.	100.000
Bråten Vel	kr.	100.000
Konnerud Skolekorps	kr.	82.000
Horne Vel	kr.	80.000
Hakavik Beboer	kr.	75.000
Mjøndalen NMU	kr.	60.000
Solberg Musikkorps	kr.	55.000
Konnerud Musikkorps	kr.	50.000
Frelsesarmeen Hokksund	kr.	50.000
MS Eikern	kr.	50.000
Hokksund Jente- og Guttekorps	kr.	45.000
Øren Skolekorps	kr.	45.000
Drammen KFUM	kr.	40.000
Skoger Sanitetsforening	kr.	40.000
Mjøndalen IF fotball jr.	kr.	35.000
Ballklubbhytta	kr.	35.000
Drammen Kammermusikk	kr.	30.000
Drammen Bueskyttere	kr.	30.000
Konnerud IL sykkel	kr.	27.000
Eiker Fiskevern	kr.	25.000
Drammen Jerns Musikkorps	kr.	23.000
Strømsgodset IF håndball jenter	kr.	20.000
Lassebakken Grendehus	kr.	20.000
Eldretreff Krokstadelva	kr.	10.000
Blindeforbundet	kr.	10.000
Vedgjengen	kr.	10.000
Totalt	kr.	4.837.000

Styret har i tillegg utdelt gaver i løpet av 2009 hvorav de vesentligste er:

Stiftelsen Portåsen	kr.	3.750.000
Høgskolen i Buskerud	kr.	1.000.000
Per Sivle statue i Drammen	kr.	300.000
Vestfossen Kunstlaboratorium	kr.	150.000
Kirkens bymisjon	kr.	120.000
SIF-hytta	kr.	100.000

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Til forstanderskapet i
Sparebanken Øst

Revisjonsberetning for 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Øst for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på MNOK 268,0 for morselskapet og et overskudd på MNOK 294,4 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, balanse, kontantstrømpoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, balanse, kontantstrømpoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringer i egenkapitalen i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

DRAMMEN, 10. MARS 2010
ERNST & YOUNG AS

Atle Terum
statsautorisert revisor

ÅRSBERETNING FOR KONTROLLKOMITÉEN FOR 2009

Kontrollkomitéen i Sparebanken Øst har ført kontroll og tilsyn med bankens virksomhet og påsett at virksomheten er drevet i samsvar med bestemmelsene i Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner, Sparebankloven, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtak og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets protokoller, og for øvrig foretatt de undersøkelser som loven og komitéens instruks bestemmer. Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets årsberetning, resultatregnskap og balanse uten at dette gir foranledning til noen bemerkninger, og har således funnet styrets vurdering av foretakets økonomiske stilling dekkende.

Alle dokumenter og opplysninger som komitéen mener har vært nødvendige for utførelsen av arbeidet, er forelagt kontrollkomitéen.

Samarbeidet med bankens styre, administrasjon og revisjon har vært meget bra.

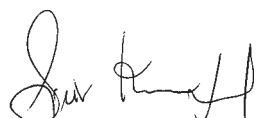
Kontrollkomitéen viser til revisors beretning og vil anbefale at resultatregnskapet og balansen, samt konsernoppgjør fastsettes som bankens og konsernets regnskap for 2009.

Drammen, 10. mars 2010

Øivind Andersson

Marianne Sletten

Eli Kristin Nordsiden

Sjur Kortgaard

Grafisk produksjon:
Advita Reklamebyrå

Hovedkontor: Bragernes Torg 2 • Postboks 54 • NO-3001 Drammen
Telefon: 03220 • Faks: +47 32 20 13 65, +47 32 20 11 65
firmapost@oest.no • www.oest.no